

สวนทนายธรรม

เล่ม

๗

กับ

อ. วศิณ อินทสระ

สนทนารธรรม

กับ อ. วศิณ อินทสระ เล่ม ๗

จากคอลัมน์
สนทนารธรรมกับอาจารย์วศิณ

ในเว็บไซต์เรื่อรธรรม (www.ruendham.com)

ชมรมกัลยาณธรรม

หนังสือดีลำดับที่ ๒๒๕

สนทนาธรรม

กับ อ.วศิน อินทสระ เล่ม ๗

พิมพ์ครั้งที่ ๑

พฤษภาคม ๒๕๕๖

จำนวนพิมพ์

๖,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย

ชมรมกัลยาณธรรม

๑๐๐ ถนนประโคนชัย ตำบลปากน้ำ

อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๗๐

โทรศัพท์ ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓ และ ๐-๒๗๐๒-๙๖๒๔

ออกแบบรูปเล่ม

ทิพวรรณ สายรักษา

ปก

คนข้างหลัง

ภาพวาดปก

คุณเคอ ชิว เชียง (และพี่สาวผู้เป็นแรงหนุน)

เพลท

Canna Graphic โทรศัพท์ ๐๘-๖๓๑๔-๓๖๕๑

พิมพ์

บริษัทชุมทองอุตสาหกรรมและการพิมพ์ จำกัด

โทรศัพท์ ๐-๒๘๘๕-๗๘๗๑-๓

สัพพทานัง ธัมมทานัง ชินาติ

การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง

www.kanlayanatam.com

คำอนุโมทนา

ชมรมกัลยาณธรรมโดยทันตแพทย์หญิงอัจฉรา กลิ่นสุวรรณ
ผู้เป็นประธานชมรม ขออนุญาติพิมพ์หนังสือเรื่อง “สนทนาธรรม
กับ อ.วศิน อินทสระ เล่ม ๗” ข้าพเจ้าอนุญาติด้วยความยินดียิ่ง

พระธรรมของพระพุทธเจ้าที่พระคันธจินาจารย์ธนาไว้ในคัมภีร์
พระไตรปิฎกมี ๙ แบบ เรียกว่า “นวังคสัตถุศาสน์” แปลว่า คำสอน
ของพระศาสดา ซึ่งประกอบด้วยองค์ ๙ กล่าวคือ สุตตะ เคยยะ
เวຍยาकरणะ คาถา อุทาน อิติวุตตกะ ชาตก อัပ္ภุตธรรม เวทลละ
ไม่ใช่โอกาสที่จะกล่าวรายละเอียดของนวังคสัตถุศาสน์ไว้ในนี้ได้
ขอกล่าวถึงเวทลละเพียงเล็กน้อย “เวทลละ” แปลว่า คำถามคำตอบ
ที่ผู้ถามได้รับคำตอบแล้วพอใจ ปราโมช แล้วถามให้ยิ่งขึ้นไป เช่น
จุฬเวทลลสูตร มหาเวทลลสูตร ในมัชฌิมนิกาย ท่านผู้ต้องการโปรด
ตามไปอ่านตามที่กล่าวนี้เถิด

หนังสือชุด “สนทนารธรรม กับ อ.วศิน อินทสระ” นี้ มาถึงเล่มที่ ๗ แล้ว ได้คัดลอกมาจากการตอบปัญหาในห้องสนทนารธรรมของ www.ruendham.com ของคุณขวัญ เพียงหทัย ขอขอบคุณคุณขวัญไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย และขออนุโมทนาต่อคุณยุวดี อึ้งศรีวงษ์ ผู้มีความพากเพียรพยายามในการอ่านคำถามและพิมพ์คำตอบตามคำบอกของข้าพเจ้า ขออนุโมทนาต่อชมรมกัลยาณธรรมที่มีน้ำใจเผื่อแผ่พิมพ์หนังสือชุดนี้ออกแจกจ่ายให้แพร่หลาย เป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านทุกชั้นทุกวัย ขอให้ทุกคน ทุกฝ่าย ที่ได้ร่วมมือกันให้หนังสือชุดนี้ออกมา จงประสบแต่ความสุขความเจริญ มีปราโมชน์ในธรรมยิ่งขึ้นไป

ด้วยความปรารถนาดีอย่างยิ่ง

๒๗ เมษายน ๒๕๕๖

คำนำ

ของชมรมกัลยาณธรรม

หนังสือสนทนาธรรมกับอาจารย์วศิน อินทสระ ซึ่งเป็นผลงานจากความเมตตาที่ท่านอาจารย์ตอบปัญหาผู้ถามมาทางเว็บไซต์เรือนธรรม (www.ruendham.com) ชมรมกัลยาณธรรมได้รับอนุญาตให้จัดพิมพ์เป็นธรรมทานมาถึงเล่ม ๗ แล้ว นับเป็นความปลื้มใจที่ได้ตามรอยครูบาอาจารย์ทำสิ่งที่เป็ประโยชน์ทางปัญญาต่อพุทธศาสนิกชนในวงกว้าง ตามปณิธานแห่งการอุทิศตนเพื่อเผยแผ่ธรรมของท่านอาจารย์ เพื่อทดแทนคุณพระพุทธรศาสนาที่ท่านอาจารย์ได้อาศัยร่วมเงาใบบุญเลี้ยงบารุงกายใจมาจนเติบโตใหญ่ หลังจากที่ท่านต้องกำพร้าบิดามารดาในวัยเยาว์เพียง ๕ ขวบเท่านั้น

ผลงานธรรมของท่านอาจารย์วศิน อินทสระ มีมากมายแทบนับไม่ถ้วน แต่ส่วนใหญ่เป็นผลงานที่เคยตีพิมพ์แล้วก็กลับมาพิมพ์ซ้ำอีกหลายครั้ง เพราะธรรมะเป็นของที่ไม่ล้าสมัย และงานเขียนของท่านอาจารย์ก็น่าอ่าน เข้าใจง่ายเหมือนหงายของที่คว่ำ บางเล่มได้รับการยกย่องระดับวรรณกรรมโลก (พระอานนท์ พุทธอนุชา) ส่วนหนังสือชุดสนทนาธรรมกับอาจารย์วศิน อินทสระ ชุดนี้ ถือเป็นผลงานใหม่ ที่ท่านอาจารย์แม้สุขภาพไม่ดีนักก็ยังเมตตาตอบปัญหาอยู่ถึงปัจจุบัน

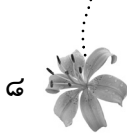
ดังกล่าวแล้ว ขอขอบพระคุณผู้ถามปัญหาทุกท่าน ที่ช่วยเปิดทาง
จุดประกายสว่างแห่งธรรมสู่จิตใจผู้อ่านทุกคนให้ได้รับประโยชน์
เป็นแนวทางดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ขอกราบบูชาอาจริยคุณท่านอาจารย์
วศิน อินทสระ ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยจงอภิบาลคุ้มครอง
ท่านอาจารย์ให้มีความสุขทั้งกายใจ สมปรารถนาในธรรมดั่งที่ท่าน
ตั้งไว้ทุกประการ

กราบขอบพระคุณและอนุโมทนาอย่างยิ่ง
ทพญ.อัฉรา กลิ่นสุวรรณ
ประธานชมรมกัลยาณธรรม

เปิดห้อง
.....
สหวิทยา

คำถามที่ ๑๖๘๐

อาจารย์ครับ ตอนที่พระอัสสชิพบกับพระสารีบุตรครั้งแรก (ตอนที่ท่านยังเป็นอุปัฏฐกปริพาชก) อยากทราบว่าตอนนั้นพระอัสสชิได้บรรลุธรรมขั้นไหนครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

ตอนนั้นพระอัสสชิเป็นพระอรหันต์แล้ว

คำถามที่ ๑๖๘๑

เหตุใดจึงกล่าวว่าปฏิจจสมุปบาท คือ มัชฌิมาปฏิปทาละ

ตอบ

มัชฌิมาปฏิปทาในปฏิจจสมุปบาทกับในอริยสัจ ๔ ไม่เหมือนกัน ในอริยสัจ ๔ หมายถึง มรรคมืองค์ ๘ แต่ในปฏิจจสมุปบาท หมายถึง เข้ากลางระหว่างอดีตตา ความเห็นว่ามี กับนัตถิตตา ความเห็นที่ไม่มี ปฏิจจสมุปบาทแสดงว่า สิ่งใดจะมีก็เพราะมีเหตุปัจจัยให้มี สิ่งใดไม่มีก็เพราะไม่มีเหตุปัจจัยให้มี เปรียบเหมือนเราดึงก้อนไม้ขีดไฟออกมา ก้อนหนึ่ง ถามว่าในหัวไม้ขีดไฟมีไฟหรือไม่มี ตอบว่าไม่มี แต่พอเอาหัวไม้ขีดไปขีดที่หน้าเพลิงของกลักไม้ขีดเข้า ไฟก็ปรากฏขึ้น อันที่จริงที่หน้าเพลิงก็ไม่มีไฟ เปรียบด้วยแห่งเหล็กกับก้อนหินก็ได้ พอกระทบกันแรงๆ ก็มีประกายไฟขึ้น การกล่าวเหตุปัจจัยนี้แหละ เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทาในปฏิจจสมุปบาท ตัวอย่างยังมีอีกมาก ขอให้ผู้ถามติดต่อเอาเองก็แล้วกัน

คำถามที่ ๑๖๘๒

การศึกษาพระพุทธศาสนาในเชิงปรัชญาและในเชิงจิตวิทยา คือการศึกษาในเรื่องใดคะ การศึกษาในลักษณะดังกล่าว จะทำให้ພັນทุกข์ได้ใหม่คะ

ตอบ

ที่จริงปรัชญาก็คือปัญญานั้นเอง จิตวิทยาก็คือความรู้เรื่องจิต ถ้าศึกษา ๒ เรื่องนี้ตามแนวพุทธศาสนาก็สามารถทำให้ພັນทุกข์ได้เป็นขั้นเป็นตอนไป ในภาวนา ๔ ก็มีจิตตภาวนาและปัญญาภาวนา หมายถึงการอบรมจิตและอบรมปัญญาทำให้ພັນทุกข์ได้ ส่วนปรัชญาและจิตวิทยาทางโลกเป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก

คำถามที่ ๑๖๘๓

คำว่า “ธาตุ” กับ “ธรรม” มีความหมายเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้างคะ

ตอบ

โดยทั่วไป ท่านหมายถึงธาตุ ๖ คือ ดิน น้ำ ไฟ ลม อากาศ และวิญญาณ อย่างอื่นก็เรียกได้ เช่น รูปธาตุ ไปจนถึง ธรรมธาตุ กล่าวคือ อัมมารมณเฑ ธาตุ ๑๘ ก็มี เช่น จักขุวิญญาณธาตุ โสทวิญญานธาตุ เป็นต้น รวมความว่า อายุตนะภายใน ๖ อายุตนะภายนอก ๖ และวิญญาณ ๖ มีจักขุวิญญาณ เป็นต้น รวมเป็นธาตุ ๑๘ ส่วนคำว่า “ธรรม” นั้น มีความหมายกว้างมาก สิ่งทั้งหลายทั้งปวงตามด้วยคำว่า “ธรรม” ได้หมด แต่ความหมายจะต่างกัน เช่น กุศลธรรม อกุศลธรรม รูปธรรม นามธรรม เป็นต้น

คำถามที่ ๑๖๘๔

ได้รับหนังสือเรื่องความดีและอานุภาพของความดีของท่านอาจารย์จากชมรมกัลยาณธรรม ขออนุโมทนากับท่านอาจารย์ และคุณหมोजุ่มประธานชมรมผู้นำรัก น้ำใจงาม : มีคำถาม ๒ คำถาม นะคะ ๑. คนที่ทำความดีและอยากประกาศชื่อของตนเองต่อสาธารณชน ประมาณว่าอยากให้ผู้อื่นได้รับรู้ว่าตนโดดเด่น น่ายกย่อง สามารถเอาชนะผู้อื่นได้ ตามความรู้สึกของท่านอาจารย์ คิดว่า คนๆ นี้เป็น คนทำความดีแท้หรือความดีเทียมคะ ๒. ทำความดีแล้วควรประกาศ ตัวเองดี หรือว่าทำดีไปเงียบๆ จะดีกว่า ขอบพระคุณค่ะ

ตอบ

ขึ้นชื่อว่าทำความดีโดยอยากจะมีชื่อเสียงหรือไม่อยากจะมีชื่อเสียงก็ทำไปเถอะ ให้สำเร็จประโยชน์แก่ผู้อื่นก็ใช้ได้ เช่น บริจาคเงิน สร้างโรงเรียนสัก ๑ หลัง จะจารึกชื่อผู้สร้างหรือไม่จารึกชื่อก็ดีเหมือนกัน ก็สำเร็จประโยชน์แก่ผู้อื่นและเป็นประโยชน์แก่ตนด้วย

คำถามที่ ๑๖๘๕

วิริยะกับวิริยารัมภะ มีความหมายเดียวกันหรือใช้แทนกันได้ไหมคะ

ตอบ

วิริยะ ตามตัวอักษรแปลว่า ความเป็นผู้กล้า คือ กล้าในการ ทำกิจการ เราแปลว่า ความเพียร วิริยารัมภะ ตามตัวอักษร แปลว่า ปรารภความเพียร ถือเอาความว่า ความเพียรเสมอต้นเสมอปลาย

คำถามที่ ๑๖๘๖

พระพุทธองค์ตรัสว่าอนิสงส์ของการสวดมนต์มีอะไรบ้างคะ การสวดมนต์อย่างไรจึงเป็นประโยชน์ที่สุด

ตอบ

สวดมนต์เป็นการสวดขยายธรรมอย่างหนึ่ง ถ้าเรารู้เรื่องและเข้าใจ ความหมาย ก็เป็นวิมุตตตายตนะอย่างหนึ่งใน ๕ อย่าง วิมุตตตายตนะ หมายความว่า เป็นบ่อเกิดแห่งความหลุดพ้น ทำให้ใจสงบ อย่างน้อย ก็เป็นตทังคะวิมุตติ ถ้าเป็นไปได้ ควรเลือกสวดบทที่เป็นพระพุทธพจน์ หรือมีผู้แต่งขึ้นแต่มีความหมายดี

คำถามที่ ๑๖๘๗

ช่วงนี้เกิดวิกฤติศรัทธาของชาวพุทธที่มีต่อพระสงฆ์บ่อย (มากๆ) บรรดาลูกศิษย์ที่เคารพรักในพระอาจารย์ต่างก็ออกมาปกป้องเป็นการใหญ่ ส่วนใหญ่กรณีนี้ (สติฟ จีอบส์) ผมกลับมองว่ามันเป็นโอกาสที่ดี ที่เราจะได้สำรวจปัญญา ว่าเรามีหลักกันดีจริงๆ หรือเปล่า หากเรารู้สึกหวั่นไหวไปกับข่าว ก็แสดงว่าเรามีศรัทธาที่ไม่มีปัญญากำกับ ศรัทธาที่แขวนไว้กับตัวบุคคล ไม่ได้เข้าหาทางพระธรรม ไม่เคารพพระธรรมอย่างที่พระพุทธเจ้าท่านทรงเคารพ และได้ฝากไว้ให้เป็น ศาสดาแทนพระองค์ นานแล้วครับที่คณะสงฆ์สอนกันแต่ให้ท่าน สร้างโน่นนี่นั่นเป็นการใหญ่ ไม่ยอมมสาดแสงแห่งปัญญามาให้พุทธบริษัทกันบ้าง นี่หากพระพุทธเจ้าทรงเสด็จกลับมาณะครับ ท่านคง จะงงกับสิ่งที่พวกเราทำกันอยู่ในปัจจุบันนี้ การดำเนินชีวิตที่เร่งรีบ ร้อนรุ่มไปด้วยกิเลส ตัณหา ทะยานอยาก ไม่ว่ากันครับชาวบ้านที่เป็น

ปฤชชน แต่มีพระสงฆ์ คณะสงฆ์กลับเป็นเสียเอง อยู่กันหรรษา ฟุ้งเฟ้อ
อย่างกับเป็นคนปกติ ไม่สอนให้ชาวบ้านดำเนินชีวิตตามหลักไตรสิกขา
อยากเป็นพระครู อยากได้พัดยศ เป็นเจ้าคุณชั้นนั้น ชั้นนี้ ปลงครับ
ภรณ์นี้ อาจารย์มีความเห็นอย่างไรครับ ผมว่าพอเกิดข่าวที่ คนส่วนใหญ่
ไม่มีหลักก็เสื่อมศรัทธา เลยพาลลามไปถึงพระที่ดีๆ ด้วยครับ

ตอบ

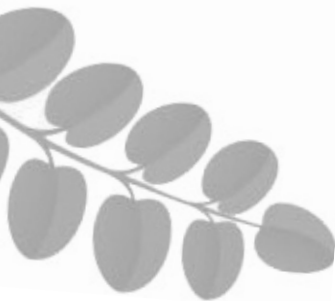
เห็นว่าความคิดของคุณเป็นความคิดที่ดี น่าสนใจ และพุทธบริษัท
ควรจะไปพิจารณาเพื่อแก้ไขให้ดีขึ้น

คำถามที่ ๑๖๘๘

ผมสงสัยว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยู่ฝ่าย
นิกายเถรวาท หรืออยู่ฝ่ายนิกายมหายานครับ ขอให้อาจารย์ช่วยตอบ
ด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

อยู่เถรวาทคณะมหานิกาย คือว่า เถรวาทในเมืองไทยมี ๒
นิกาย คือ มหานิกายและธรรมยุติกนิกาย

คำถามที่ ๑๖๘๘

ผมอยากศึกษาพระไตรปิฎกนิกายเถรวาท ผมสามารถศึกษาได้จากเว็บไซต์ไหนได้บ้างครับ ขอให้อาจารย์วศินช่วยแนะนำผมบ้างครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศินมากครับ

ตอบ

คุณลองหาดูในกูเกิ้ลก็น่าจะพบได้ ถ้าเป็นหนังสือพระไตรปิฎกแปลก็หาได้ที่มหาจุฬาร วัตมหาราตุ และที่มูลนิธิธมมามกุฏราชวิทยาลัย หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร บางลำพู

คำถามที่ ๑๖๘๙

จากที่อ่านมา ที่มีสอนว่าให้คบคนดี แล้วถ้าเกิดมาทราบภายหลังว่าเมียเราเป็นคนไม่ดี เราไว้ใจเขาให้เขาดูแลเรื่องเงิน แต่เขาหลอกหลวงเรามาตลอด ก่อหนี้สินไว้มากมาย จนเราแทบหมดเนื้อหมดตัว แล้วเราจะทำอย่างไรกับเขาดี เพราะอย่างไรเขาก็เป็นแม่ของลูกเรา

ตอบ

คุณต้องหาทางแก้ไขให้เขาซื่อสัตย์สุจริต ให้คุณสบายใจได้เรื่องการเงิน ถ้าพยายามแล้วแก้ไขไม่ได้ก็ค่อยหาทางอื่นต่อไป

คำถามที่ ๑๖๙๑

อะไรทำให้ชั้นทั้ง ๕ รวมกันเป็นตัวเราได้คะ

ตอบ

ชาติคือความเกิด มีขึ้นเพราะมีภพ ต้องดับภพเสียก่อน ชาติจึงจะไม่มี ชั้นทั้ง ๕ ก็ไม่มี ภวนิโรธ นิพพาน แปลว่า การดับภพเสียได้ คือนิพพาน นิพพานเป็นชั้นวิมุตติ แปลว่า พ้นจากชั้น

คำถามที่ ๑๖๙๒

องค์คุณของการแสดงธรรมมีอะไรบ้างคะ

ตอบ

ผู้แสดงธรรม พึงตั้งธรรม ๕ อย่างไว้ในตน ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสกับพระอานนท

๑. แสดงธรรมไปโดยลำดับ ไม่ตัดลัดให้ขาดความ
๒. อ่างเหตุผลแนะนำให้ผู้ฟังเข้าใจ
๓. ตั้งจิตเมตตาปรารถนาให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง
๔. ไม่แสดงธรรมเพราะเห็นแก่ลาภ
๕. ไม่แสดงธรรมกระทบตนและผู้อื่น คือว่า ไม่ยกตนข่มผู้อื่น หรือเสียดสีผู้อื่น

ยังมีปริยายอื่นๆ อีก

คำถามที่ ๑๖๙๓

คาถาว่า นโมวิมุตตานัน นโมวิมุตติยา มีที่มาจากที่ใดคะ

ตอบ

มาจากโมรปริตต์ แปลว่า มนต์ของนกยูง นโมวิมุตตานัน นโมวิมุตติยา แปลว่า ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแก่ท่านผู้หลุดพ้นและความหลุดพ้น มีเรื่องโดยย่อว่า นกยูงตัวหนึ่งอยู่บนภูเขา สวดมนต์ทั้งเช้าและเย็น ไหว้พระอาทิตย์ ไหว้พระพุทธรูปเจ้าและโพธิญาณ ไหว้ท่านผู้หลุดพ้นและความหลุดพ้น เขาเล่าลือกันว่า ใครกินเนื้อนกยูงตัวนี้แล้วก็จะไม่ตาย เมื่อเวลาออกหากิน มีพรานนกพยายามดักบ่วงแต่ก็ไม่เคยติดบ่วง วันหนึ่งมีพรานนกคนหนึ่งนำนกยูงตัวเมียไปให้ร้องที่ใกล้ภูเขา นกยูงตัวนั้นได้ยินเสียงแล้วลืมนสวดมนต์ รีบลงมาหานกยูงตัวเมียจึงติดบ่วงของนายพราน นายพรานนำไปถวายพระราชินี พระราชินีตรัสถามว่า “จริงหรือที่เขาเล่าลือกันว่า ใครได้กินเนื้อของเจ้าแล้วจะเป็นผู้ไม่ตาย” นกยูงกราบทูลว่า “ตัวข้าพระองค์เองยังต้องตาย ไฉนเล่าคนกินเนื้อของข้าพระองค์จะไม่ตาย” พระราชินีทรงพอพระทัยรับสั่งให้ปล่อยไป

เรื่องนี้ก็มีคติหลายอย่าง ขอให้ผู้ถามลองพิจารณาหาคติเอาเองก็แล้วกัน

คำถามที่ ๑๖๙๔

กราบสวัสดีอาจารย์วศิน หนูติดตามฟังไฟล์เสียงอ่านของอาจารย์ มาตลอด และชอบหนังสือ คติชีวิต มากๆ ค่ะ สำหรับปัญหาของหนู คือหนูไปรักคนมีเจ้าของ พลัดปลั่งจนเป็นของกันและกัน โดยที่เขา เป็นผู้ชายคนแรก หนูอยากจะบอกว่าตัวเราไม่มีเจตนาที่จะตกเป็น ของเขาเลย แต่ก็มีความผิดพลาดของหนูเองที่ต้องยอมรับข้อนี้ ที่ผ่านมานูรักาศิล ๕ มาโดยตลอด พอหลังจากเหตุการณ์นั้น หนูจึงตัดสินใจไม่พบเขาอีกเลย มาจะพอบีแล้ว อยากเรียนถาม อาจารย์ว่าหนูได้ศีลขาดไปแล้วหรือยังคะ แล้วการที่หนูสวดมนต์ ไหว้พระแม่เมตตาให้เขาอยู่เสมอ เขาจะรับรู้ได้หรือเปล่า เพราะยอมรับ ว่าคิดถึงผู้ชายคนนี้มาก ในใจหนูนับว่าเขาเป็นสามีไปแล้วจนเผลอใจ ให้ใครไม่ได้เลย ปล. กับผู้ชายคนนี้เหมือนโชคชะตาเล่นตลกมากๆ ด้วย คือหนูเจอกันที่จังหวัดบ้านเกิดหนู หนูมาเรียนต่อก็ห่างตัวกันไป แต่เขาต้องมารับราชการที่จังหวัดเดียวกับที่มหาลัยฯ หนูเรียนอีก แล้วบ้านพักเขาก็อยู่ใกล้หอพักหนู จนรู้สึกว่ามันไม่พ้นสักที ทุกวันนี้ เขายังฝากข้อความถึงหนูในโทรศัพท์เป็นประจำ ว่าจะขอดูแลชีวิตหนู จึงขอเรียนถามว่า ในความเห็นของอาจารย์ หนูควรจะทำอย่างไรกับ ตัวเองดี ทุกวันนี้สับสนมาก จะรับสายก็ไม่กล้า จะส่งข้อความไปว่าเขาก็กทำไม่ได้ เพราะยังรัก จะไปคบเป็นเมียน้อยก็ทำไม่ได้

ตอบ

ศีลข้อ ๓ นี้ สำหรับหญิงที่ไม่มีสามีไม่ผิดศีลข้อ ๓ นี้ ให้คุณสบายใจเรื่องนี้ได้ คนโบราณที่เป็นผู้หลักผู้ใหญ่มีฐานะดี เขามีเมียกันคนละโหลสองโหล สำหรับผู้ชายท่านห้ามเกี่ยวข้องกับหญิงที่มีสามี

แล้ว แต่เรื่องความทุกข์ที่เกิดจากความรักระหว่างคุณกับเขาเป็นเรื่องของจิตใจที่ยังทำใจไม่ได้ ถ้าลำบากนัก ก็ค่อยๆ ถ่ายถอนผ่อนคลาญไปที่ละน้อย เหมือนเนื้อที่เป็นแผล ค่อยๆ รักษาไป ถ้าถูกยาถูกวิธีการรักษาก็จะค่อยๆ หายไปเอง ขอบอกว่าเห็นใจคุณมากๆ ขอให้คุณอ่านหนังสือธรรมะให้มากขึ้น ธรรมะที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตและการใช้ชีวิต ก็จะทำให้จิตใจดีขึ้น ให้อภัยตัวเองและผู้อื่น จิตใจจะค่อยๆ สงบลง ทุกอย่างก็จะเรียบร้อย ที่ผ่านมาก็เป็นบทเรียนชีวิต ขอให้ถือว่าทุกอย่างที่ผ่านมาในชีวิตเป็นการศึกษาเรียนรู้ เพื่อพัฒนาชีวิตให้ดีขึ้น ขออวยพรให้คุณมีความสุขสงบ

คำถามที่ ๑๖๙๕

สวัสดีครับ “ความถูกต้อง” ที่เป็นกลางจริงๆ คือต้องเป็นธรรม คือความถูกต้องธรรม ตรงนั้นคือความเป็นกลางที่ถูกต้องจริงๆ ถูกหรือเปล่าครับ

ตอบ

ถูกครับ แต่เข้าใจยาก ถ้าเราพูดให้เข้าใจง่ายขึ้นก็น่าจะเป็นว่า ถูกต้องตามกฎหมายและศีลธรรม ไม่มีอคติ เป็นประโยชน์แก่คนทุกฝ่าย

คำถามที่ ๑๖๙๖

สวดบังสุกุลเป็น, ตาย สวดภาณยักษ์ สวดนพเคราะห์ เห็นคนนิยมกันมาก แล้วพระก็เป็นเจ้าผู้ทำพิธีด้วย ชาวบ้านก็ชอบ แม่ผมก็จะไปทำบ้าง พอห้ามแล้วอธิบายให้ฟัง ก็บอกว่าอย่างน้อยก็ทำให้สบายใจดี เหมือนกินยาแก้ปวดระงับไว้ครับ ปลอบประโลม หลอกใจไปวันๆ เอาหนังสือของอาจารย์มาให้อ่านก็ไม่อ่าน เปิดเทปให้ฟังก็ฟังแต่ไม่ยอมเปลี่ยนความคิด อะไรที่แก้กรรมง่าย ๆ ก็จะไป ใครลือว่าพระองค์ไหนดังมีอิทธิฤทธิ์ก็ไปอ้อนวอน ถวายนั่นนี่ เสร็จ กลับบ้านนอนรอคอยความหวังไป ขอให้สำเร็จ พอเกิดผลดีขึ้นมาก็ยกความดีให้พระ วัตถุประสงค์พิธีกรรมร้อยแปด พอเกิดผลร้ายโทษกรรมขึ้นมาเลย ไม่ให้ความยุติธรรมกับหลักกรรมบ้างเลย ผมว่าแม่ของลูกๆ ต้องมีเหมือนแม่ผมบ้างไม่มากก็น้อย น้องผมบอกว่าเอาน่า อย่างน้อยแม่ก็ไม่ได้ทำเลวร้ายอะไร แต่ผมเห็นต่าง ผมว่าแม่จะมีความเห็นผิดอย่างนี้ติดตัวแบบฝังแน่นมาก จนยากที่จะถอนได้ครับ อาจารย์มีคำแนะนำอะไรให้ผมเอาไปถอนเสาะเข็มสมองแม่ผมบ้างครับ กราบขอบพระคุณด้วยครับ

ตอบ

คนส่วนมากก็เป็นอย่างนี้แหละ คนส่วนน้อยที่เข้าถึงหลักคำสอนในศาสนาพุทธจริงๆ ส่วนมากตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของลัทธิพศปรามาส คือความเชื่อถือที่มงาย ทั้งนี้เพราะขาดปัญญาและมีทิฏฐิอันผิด พระพุทธเจ้าตรัสว่า บ่วงคือทิฏฐิเป็นสิ่งที่ข้ามพ้นได้ยาก (ทิฏฐินิเวส น หิ สุวาติวตฺตา) ขอให้คุณนึกถึงบุคคล ๔ จำพวกที่พระพุทธเจ้าตรัสบอกไว้คือ

๑. อุกษติตัญญู ผู้ที่ฉลาดรู้ธรรมได้เร็ว เพียงแต่ยกหัวข้อธรรมขึ้น ก็เข้าใจแล้ว

๒. วิปจิตัญญู พวกที่ฉลาดปานกลาง ต้องแจกแจงอธิบายความ จึงจะเข้าใจ

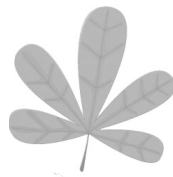
๓. ไนยะ พวกที่ต้องแนะนำสั่งสอนบ่อยๆ ยังพอแนะนำได้

๔. ปทปรมะ พวกที่โง่ทึบสั่งสอนได้ยาก ไม่รับคำสอนที่ดีงาม ถูกต้อง

พระพุทธเจ้าท่านทรงฝึกคนที่พอฝึกได้ คนที่ฝึกไม่ได้ ท่านก็ปล่อยไป ไม่ต้องไปเสียเวลากับพวกเขา เอาเวลาไปให้กับคน ๓ จำพวกแรกก็จะได้ประโยชน์กว่า

คำถามที่ ๑๖๙๗

สวัสดีครับอาจารย์ ช่วงนี้ได้ชอกงูฉุน ผ่าป่าเยอะมาก จนพี่ที่เป็นหัวหน้าพูดแบบรำคาญว่า ไม่ใช่ชอกแล้ว เดี่ยว! ต้องมาเกิดมาพบมาเจอกันอีก ในทางพุทธศาสนา มักจะบอกว่า บุคคลที่อยู่รอบตัวเรา ล้วนเป็นพ่อแม่ พี่น้อง ที่เวียนว่ายตายเกิดจนนับไม่ถ้วนในสังสารวัฏ อันยาวยี่ดั้น อาจารย์ครับการที่เราต้องมาพบเจอกันในรูปแบบต่างๆ นี้เราล้วนเป็นผู้ผูกबंधกรรมด้วยความโกรธหรือความรักครับ กรณีเราเจอชอกการกุศลมากๆ แล้วเงินเราไม่พอ เราควรทำอย่างไรดีครับ ให้แต่น้อย หรือไม่ให้เลย หรือเลือกเป็นรายๆ ไปครับ ช่วยแนะนำด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

ทำได้ทุกอย่าง จะให้แต่น้อยก็ได้ เลือกให้ก็ได้ ไม่ให้เลยก็ได้ พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ควรเลือกให้ทาน การเลือกให้ เป็นสิ่งที่พระ-
ตถาคตทรงสรรเสริญ” เพราะฉะนั้น คุณจึงควรจะใช้ปัญญาพิจารณา
ในการให้

คำถามที่ ๑๖๙๘

จากข้อความ “บุคคลพิจารณาเห็นมหัคคตขันธทั้งหลายที่เป็น
ปริตตารัมมณธรรม โดยความเป็นของไม่เที่ยง ฯลฯ ย่อมยินดี ย่อม
เพิลิตเพลินยี่ง เพราะปรารถนาคันธนั้น ...” แปลได้ว่าขณะที่มานจิตที่
เกิดขึ้นก็มีปริตตธรรมเป็นอารมณ์ได้ ไม่ทราบว่าถูกต้องหรือไม่ครับ

ตอบ

ผมไม่เข้าใจครับ ตอบไม่ได้

คำถามที่ ๑๖๙๙

ขอเรียนถามอาจารย์ครับเกี่ยวกับ ๑. โมหะมูลจิตที่สัมปยุต
ด้วยอุทฺธัจจะ อย่างไรเรียกว่าฟุ้งซ่านครับ เช่นคิดเป็นจำนวนที่เรื่อง
ต่อๆ กันในหนึ่งวันครับ ๒. กามาวจรมหากิริยาจิต เกิดขณะทำอะไร
ครับ ขอบพระคุณครับ

ตอบ

เรื่องทำนองนี้ คุณควรจะถามอาจารย์ที่สอนอภิธรรม ไม่ใช่
ถามผม

คำถามที่ ๑๗๐๐

ขอความกรุณาท่านอาจารย์ขยายความพระพุทธพจน์ที่ว่า “พระมุนีไม่กระทำสิ่งใดในโลกให้เป็นที่รัก ไม่กระทำสิ่งใดในโลกให้เป็นที่ไม่รัก..” ด้วยนะคะ

ตอบ

คือทำจิตให้ไม่รักและไม่ชังในสิ่งใดๆ พระพุทธพจน์มีว่า “การไม่ได้พบเห็นสิ่งอันเป็นที่รักก็เป็นทุกข์ การได้พบเห็นสิ่งอันไม่เป็นที่รักก็เป็นทุกข์ เพราะฉะนั้นบุคคลไม่ควรทำสิ่งใดให้เป็นที่รัก เพราะการพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รักเป็นความทรมาน” (พระพุทธพจน์ในคัมภีร์ธรรมบท)

คำถามที่ ๑๗๐๑

ในขราสูตตนิทเทส มีกล่าวไว้ทำนองว่า ภิกขุพึงประพฤติหลีกเลี่ยง การประพฤติหลีกเลี่ยง เรียกว่าเป็นความสามัคคี คำว่า “ความสามัคคี” ในที่นี้หมายความว่าอะไรคะ

ตอบ

ข้อความนี้ยังไม่เคยพบคำอธิบาย ต่อไปภายหน้าขอให้ช่วยบอกเล่ม ข้อ หน้าของพระไตรปิฎกมาด้วย จะได้ไม่ลำบากเกินไปในการค้นหา

คำถามที่ ๑๗๐๒

พระพุทธองค์ได้เคยตรัสเกี่ยวกับเรื่องความเป็นไปของขันธทั้ง ๕ ของพระองค์เองในวัยชราไว้ว่าอย่างไรคะ

ตอบ

เคยตรัสไว้หลายเรื่อง เช่นว่า “ร่างกายของพระองค์ทรุดโทรมมากแล้ว เหมือนเกวียนชำรุด เก่าคร่ำคร่า ต้องนำไม้ไผ่มากระหนาบคานค้ำไว้ จะอยู่ไปได้ไม่นานสักเท่าใด...” บางแห่งตรัสว่า “เขากล่าวกันว่า คนชรา ความจำและสติปัญญา มักจะเสื่อมลง แต่สำหรับพระองค์เองมิได้เป็นเช่นนั้นเลย ความจำและสติปัญญา ยังคงเหมือนเดิม แม้ร่างกายจะทรุดโทรมถึงกับต้องหามกันไป แต่สติปัญญาของพระองค์ ก็ยังเฉียบแหลมเหมือนเดิม”

คำถามที่ ๑๗๐๓

สวัสดีครับอาจารย์ การดูตามสภาวะธรรมที่เกิดขึ้นไปตามธรรมดา ธรรมชาติ เป็นวิปัสสนาหรือเปล่าครับ คือผมแก่ อายุมากแล้ว ตาไม่ค่อยดี จะมาอ่านหนังสือตอนแก่ก็ลำบาก นี่ก็ได้หลานคอยอ่านหนังสือของอาจารย์ให้ฟัง เมื่อรู้สึกเจ็บปวดร่างกาย เมื่อรู้สึกลำบากในการลุกนั่ง หรือการเปลี่ยนอิริยาบถต่างๆ ผมก็จะคอยดูความรู้สึกนั้น อย่างนี้พอใช้ได้ เป็นวิปัสสนาหรือเปล่าครับ ทุกวันนี้ผมคอยเฝ้าดูอารมณ์ที่มันผ่านเข้ามา แรกๆ มันก็รู้สึกขัดว่ามันเกิด มันดับ อย่างนี้ใช้ได้หรือเปล่าครับ อาจารย์แนะนำเพิ่มเติมด้วยครับ ขอบพระคุณมากครับ

ตอบ

การตามดูกาย ดูเวทนา ดูจิต ดูธรรม เป็นสติปัฏฐาน การตั้งสติไว้ภายในเป็นต้น เป็นวิปัสสนากรรมฐาน ที่คุณทำอยู่นั้นดีแล้ว ขอให้ทำต่อไป คนเราทุกคนเมื่อแก่เข้า ฆราวาสก็บวชได้ดังที่คุณเล่ามา ผมเองก็ทั้งฆราวาสและพยานิคมอยู่ทุกวัน แต่ก็ทำไปเท่าที่ทำได้ แม้ตอบปัญหานี้ก็เช่นกัน มีลูกศิษย์อ่านปัญหาให้ฟังและพิมพ์คำตอบให้ด้วย ขออนุโมทนาอย่างยิ่งที่ให้หลานอ่านหนังสือของผมให้ฟัง ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คำถามที่ ๑๗๐๔

สวัสดิ์คะอาจารย์ แม่ของหนูเขาเก็บเงินไว้ได้จำนวนหนึ่งเพื่อจะเอาไปบวชให้น้องชาย แต่น้องชายของหนูไม่มีศรัทธา ไม่มีหลักความรู้ อะไรเลยเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา แต่ก็จำใจทำตามความตั้งใจของแม่ เพราะแม่บอกว่าบวชให้แม่หน่อย แม่จะได้เกาะชายผ้าเหลืองขึ้นสวรรค์ แล้วแม่ก็ไม่ได้เลือกวัดเลือกพระในการให้ไปบวชเลย เอาใกล้บ้าน กลายเป็นการบวชตามประเพณี สักแต่ทำตามๆ กันไป หนูเห็นลูกชายคนข้างบ้านบวชได้ ๑๕ วัน สึกออกมาทำตัวแยกว่าเดิม เห็นบอกว่าพระในวัดเป็นตัวอย่างไม่ดี ศรัทธาที่เคยมีก็หมดไป จากที่เคยไปทำบุญที่วัดบ้าง ก็เลยไม่ไปเลย เหมามาว่าพระทั้งหมดเป็นอย่างนี้หมดเลยคะ หนูบอกกับแม่ว่า ถ้าน้องชายไม่อยากบวชก็ไม่ต้องบวช หากจะบวชให้ก็ต้องเลือกวัด เลือกพระที่จะบวชและเป็นพี่เลี้ยงให้ หากจะอยากได้บุญจริงๆ การทำบุญมีเยอะมาก ทำด้วยตัวเองเลย อย่าไปรอขอบุญใคร อาจารย์คะหากแม่หนูเขาอยากบวชให้น้องชายจริงๆ เราควรเตรียมตัวให้น้องชาย หรือทำอย่างไรได้บ้างคะ ขอขอบคุณคะ

ตอบ

ขอความคิดเห็นของคุณ คุณมีความคิดเห็นที่นุ่มนวลและแหลมลึก การบวชไม่ใช่เป็นของง่าย การยินดีในการบวชก็เป็นของยาก พระพุทธเจ้าตรัสไว้อย่างนี้ ถ้าไม่พร้อมที่จะบวชก็อย่าบวชเลย เกรงจะไปทำความเสื่อมเสียให้ศาสนาในวัด แทนที่จะได้บุญกลับเป็นได้บาป ขนาดคนที่จิตใจพร้อมที่จะบวชอยู่แล้ว อยากรบวช แต่พอบวชเข้าจริงก็อยู่ยาก ได้เห็นความลำบากในการบวช น้องของคุณไม่เต็มใจอยู่แล้วจะไปไหนหรือ มีทางบุญอีกมากมายที่แม่ของคุณจะอาศัยไปสวรรค์ได้ เช่น การให้ทาน การรักษาศีล การหมั่นอบรมจิตใจดีด้วยตนเอง ขอตอบเพียงเท่านี้ก่อน หวังว่าในโอกาสหน้าคุณจะได้แจ้งให้ทราบบ้างว่าผลเป็นอย่างไร

คำถามที่ ๑๗๐๕

เคยได้ยินได้ฟังมาว่า พระโศดาลัยก็มีประเภทที่จะต้องกลับมาเกิดได้อีกเพียงชาติเดียว แล้วพระสกทาคามีก็ต้องกลับมาเกิดอีกชาติเดียวเหมือนกัน อย่างนี้พระอริยบุคคลแต่ละระดับก็มีหลายประเภท แยกย่อยอีกอย่างนั้นหรือครับ

ตอบ

เป็นอย่างนั้น พระโศดาลัยที่มีปัญญาแก่กล้าเกิดอีกเพียงชาติเดียว เหมือนพระสกทาคามี ตอบเท่านี้คิดว่าพอสมควรแก่คำถามแล้ว

คำถามที่ ๑๗๐๖

การทำวิปัสสนา (การเห็นตามความเป็นจริง) ต้องไม่ใช่เกิดจากการคิด การคำนวณ (หาเหตุผล) ต้องเกิดจากการเห็นจากจิตหรือรู้สึก อยู่ในใจอยู่จริง แม้เราจะอ่านมามากว่า ทุกอย่างล้วนอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ท่องได้หมด แต่ทั้งหมดล้วนเกิดจากการค้ำค้ำคำนวณ มิได้เกิดจากการวิปัสสนาภาวนา อย่างนี้ใช้ไม่ได้ใช่หรือไม่

ตอบ

การเห็นด้วยใจซึ่งประกอบด้วยปัญญาเป็นตัววิปัสสนาที่แท้จริง แต่การใคร่ครวญธรรมบ้างตามโอกาสอันควรก็เป็นเหตุให้เกิดวิปัสสนาญาณเหมือนกัน ขอให้ถึงเหตุแห่งการเกิดปัญญา ๓ อย่าง คือ การสดับตรับฟัง การใคร่ครวญพิจารณา และการลงมือกระทำ ที่เรียกว่า สุตมยปัญญา จินตามยปัญญา และภาวนามยปัญญา โดยลำดับ

คำถามที่ ๑๗๐๗

พระโสดาบันที่บวชเป็นพระกับพระโสดาบันที่เป็นชาวบ้าน ภูมิธรรมของท่านเสมอกันหรือเปล่าครับ ผมเข้าใจว่าจิตใจน่าจะไม่ต่างกัน หากแต่พระโสดาบันที่บวชเป็นพระมีพระวินัยเป็นกรอบอยู่ ทำให้เรารู้สึกว่าผู้ที่บวชเป็นพระนั้นมีภูมิธรรมสูงกว่า ผิดถูกอย่างไร รบกวนอาจารย์อธิบายด้วยครับ

ตอบ

พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ไม่แตกต่างระหว่างบรรพชิตที่เป็นโสดาบัน กับคฤหัสถ์ที่เป็นโสดาบัน” คือมีภูมิธรรมเสมอกัน แต่ความเป็นอยู่แบบบรรพชิตมีระเบียบวินัยมากกว่า นั่นเกี่ยวกับระเบียบวินัยของสงฆ์ไม่เกี่ยวกับภูมิจิตภูมิธรรม

คำถามที่ ๑๗๐๘

ได้ทำบุญใส่บาตรตอนเช้า พระท่านให้พรมาว่า “ขอให้ความไม่มี อย่างมีแก่ท่าน ขอให้ร่ำรวย มียศฐาบรรดาศักดิ์ เจ็บไข้ได้ป่วย ก็อย่ามากล้ำกราย” ทำไมพระท่านให้พรสวนทางกับที่ท่านสอนหรือต้องศึกษาอย่างนี้ครับ ท่านควรให้พรตามที่ชาวบ้านนิยม หรือควรให้เข้าใจหลักดีครับ

ตอบ

ให้ได้ทุกอย่าง ให้เจริญทั้งทางโลกและทางธรรม สิ่งที่ท่านให้ล้วนแต่ดี ๆ ทั้งนั้น รับไว้เถาะ

คำถามที่ ๑๗๐๙

การกระทำสังจกิริยาหมายถึงอะไร ทำอย่างไรจึงจะถูกต้อง และถ้าทำถูกต้องมีผลอย่างไรคะ มีตัวอย่างในพระคัมภีร์เกี่ยวกับผลของการกระทำสังจกิริยาบ้างไหมคะ

ตอบ

สังขจิริยา หมายถึง การอ้างเอาความจริงสิ่งที่เราทำมาจริงแล้วขอพร ขอให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ มีเล่าไว้ในคัมภีร์มากมาย ตัวอย่างเช่นเด็กคนหนึ่งถูกกูกัด พิษงูแล่นไปทั่วตัวถึงกับสลบไป ดาบสท่านหนึ่งอยู่ในที่นั้นด้วย ได้ตั้งสังขจิริยาว่า บวชมาได้หลายสิบปีแล้ว ยินดีในการบวชอยู่เพียง ๗ วันแรกเท่านั้น หลังจากนั้นต้องฝืนอยู่ ด้วยสังขจอันนี้ขอให้พิษงูจงหายไป เด็กได้รู้สึกตัว พิษงูได้หายไปส่วนหนึ่ง มารดาของเด็กตั้งสังขจิริยาว่า ตั้งแต่แต่งงานกันมากับพ่อของเด็กไม่เคยนี้กรักเขาเลย ด้วยสังขจอันนี้ ขอให้พิษงูจงหายไป พิษงูก็หายไปส่วนหนึ่ง ส่วนบิดาของเด็กได้ตั้งสังขจิริยาว่า ตั้งแต่ไหนแต่ไรมา ไม่เคยยินดีเมื่อแขกมาที่บ้านเลย แต่จำใจต้องต้อนรับด้วยมารยาทอันดี ด้วยสังขจอันนี้ ขอพิษงูจงหายไป ปรากฏว่า พิษงูหายไปหมด เด็กลุกขึ้นนั่งได้เดินได้ นี่ก็ด้วยอำนาจของสังขจิริยา ดาบสและสามีภรรยาทั้งสองได้ตกลงกันว่า ต่อไปภายหน้า ดาบสจะยินดีในการประพฤติพรหมจรรย์ ภรรยาจะรักสามี สามีจะยินดีต้อนรับแขก

คำถามที่ ๑๗๑๐

เคยได้ยินผู้กล่าวว่า การให้ทานต่อเดียวัจจัน ๑๐๐ ตัว ยังสู้การให้ทานต่อผู้ทาศิล ๑ คนไม่ได้ การให้ทานต่อผู้ทาศิล ๑๐๐ คน ยังสู้การให้ทานต่อพระภิกษุ ๑ รูปไม่ได้... ท่านองนี้ โดยกล่าวถึงการถวายทานพระโสดาบันไปถึงการถวายทานพระอรหันต์ ๑๐๐ รูป ยังสู้การถวายทานต่อพระพุทธองค์ไม่ได้ การถวายทานต่อพระพุทธองค์ยังสู้การสร้างพระเจดีย์ไม่ได้ การสร้างพระเจดีย์ ๑๐๐ องค์ ยังสู้ภavana เพียงขณะเดียวไม่ได้... เหล่านี้ เป็นพุทธพจน์หรือไม่คะ หากไม่ใช่ พระพุทธพจน์ที่กล่าวอานิสงส์ของท่านคืออย่างไรคะ

ตอบ

เคยพบในทักษิณาวិภังคสูตร พระพุทธเจ้าทรงแสดงอานิสงส์ของการให้ทานสูงขึ้นไปโดยลำดับว่า ให้ทานแก่สัตว์เดรัจฉานมีผลเป็นจำนวน ๑๐๐ (น่าจะหมายถึง ๑๐๐ อัตตภาพ) ให้ทานแก่ปุถุชนผู้ทุศีลมีผลมากกว่านั้น ให้ทานแก่ปุถุชนผู้มีศีลมีผลมากกว่านั้น ให้ทานแก่พระโสดาบันมีผลมากกว่านั้น เรื่อยขึ้นไปจนถึงพระปัจเจกพุทธเจ้า และพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีผลมากขึ้นโดยลำดับ ถ้าถวายเป็นสังฆทานก็จะมีผลมากขึ้น มีเพียงเท่านี้

บางแห่งก็ตรัสว่า ศีลมีอานิสงส์มากกว่าทาน ภาวนามีอานิสงส์มากกว่าศีล

ฯลฯ

คำถามที่ ๑๗๑๑

สวัสดีค่ะอาจารย์ หนูได้อ่านหนังสืออาจารย์หลายเล่ม ตั้งแต่ทางแห่งความดี ๑-๔, พระอานนท์พุทธอนุชา, หลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด หนังสืออาจารย์มีเกือบทุกเรื่องค่ะ อ่านเล่มละหลายๆ รอบค่ะ เวลามีปัญหาอะไรจะหยิบหนังสืออาจารย์มาอ่าน ตอนนี้พอมีเรื่องอะไรมากระทบจิตใจ เราจะหวนไหว้ไปบ้างค่ะ แต่พอเรามาศึกษาว่าทุกอย่างเป็นโลกธรรม และไม่เที่ยงแท้แน่นอน ทำให้เราปล่อยวางได้ค่ะ กราบขอบพระคุณอาจารย์มากๆ นะคะ ด้วยอานิสงส์ผลบุญที่ทำมาในอดีตชาติจนถึงปัจจุบัน ขอให้อาจารย์มีสุขภาพแข็งแรง อายุยืนยาว ประสบพบแต่ความดีค่ะ

ตอบ

ขอบคุณมากที่ให้พามา ยินดีด้วยอย่างยิ่งที่ได้อ่านหนังสือธรรมะที่ผมเขียนไว้ ผมรู้สึกปลื้มใจที่ได้ทราบเรื่องที่คุณเล่าให้ฟัง เรื่องโลกธรรม ๘ นั้น ขอให้เราสำเนียงไว้เสมอว่า ธรรมดาของโลกเป็นเช่นนั้นเอง มีลาภได้ก็เสื่อมลาภได้ มียศก็เสื่อมยศ ได้รับสรรเสริญบ้างถูกนิินทาบ้าง ได้รับสุขบ้างทุกข์บ้าง หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันไป ในชีวิตของเรา สำเนียงไว้เสมอว่า อะไรเกิดขึ้นก็เสื่อมไป แปรปรวนไป ไม่ค่อยเป็นไปตามที่เราหวัง ความไม่เที่ยงเป็นธรรมดาของโลก ทั้งปวง รวมทั้งเทวโลกด้วย ทำไว้ในใจเช่นนี้เสมอ เมื่อโลกธรรมส่วนใดส่วนหนึ่งเกิดขึ้นก็พอลงได้ เหลืออยู่แต่ความสงบใจ และทำสิ่งต่างๆ ไปตามหน้าที่ เมื่อประสบทุกข์ เราก็ได้ธรรมมากขึ้น ไม่ให้ทุกข์เสียเปล่า ขอบใจมากๆ ที่เขียนมาให้ทราบว่าได้รับประโยชน์จากหนังสือที่กล่าวแล้ว ขอให้มีความสุขความเจริญยิ่งขึ้นไป

คำถามที่ ๑๗๑๒

วิปัสสนา เป็นนิรอรณหรือไมคะ พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่ามีองค์ธรรมข้อใดเป็นเครื่องแก้ไขวิปัสสนาและนิรอรณคะ

ตอบ

วิปัสสนา แปลว่า ความร้อนใจ ท่านว่า ศีลมีความไม่ต้องวิปัสสนา เป็นอานิสงส์ หมายความว่า ถ้าเรารักษาศีลดี เราก็ไม่ต้องเดือดร้อนใจเพราะการล่วงละเมิดศีล นอกจากนี้การล่วงละเมิดศีลบางข้อ ยังมีโทษทางกฎหมายบ้านเมืองอีก ยิ่งทำให้เดือดร้อนใจไปใหญ่ นอกจากนี้การทำบาปทุกอย่างทำให้รู้สึกเดือดร้อนใจ การไม่ได้ทำสิ่ง

ที่ควรทำก็ทำให้เดือดร้อนใจเหมือนกัน แต่คนเรามีหน้าที่หลายอย่าง จำเป็นต้องเลือกทำสิ่งที่เห็นว่าจำเป็นกว่า จึงต้องละทิ้งหน้าที่บางอย่างเพื่อทำหน้าที่บางอย่างให้สมบูรณ์

ถ้าวิปัสสนาแล้ว เกิดความฟุ้งซ่านรำคาญก็เป็นนิวรรณข้อ อุทัจจะ กุกกัจจะ นิวรรณนั้นระงับได้ด้วยสมาธิ คือถ้าจิตเป็นสมาธิ นิวรรณก็ดับไป อาจเป็นการชั่วคราว ถ้าสมาธิในระดับฌาน นิวรรณก็จะระงับไปตราบเท่าที่ฌานยังไม่เสื่อม

คำถามที่ ๑๗๑๓

พระพุทธองค์ตรัสว่า อะไรตกไปเป็นดีที่สุด อะไรออกงายเป็นดีที่ สุด มีคาถาเป็นภาษาบาลีไหมคะ

ตอบ

บรรดาสิ่งที่เกิดขึ้น การเกิดขึ้นของวิชาประเสริฐที่สุด (วิชา อุปตติ์ เสฏฐัจ) บรรดาสิ่งที่ตกไป การตกไปของวิชาประเสริฐที่สุด (อวิชา นิปตติ์ วร)

คำถามที่ ๑๗๑๔

บุคคลจะบรรลุความสุขด้วยความสุขได้ไหมคะ ทำอย่างไรคะ

ตอบ

ได้ คนที่มีกิเลสเบาบาง ทำความดีด้วยความสุขแล้ว มีความสุขเป็นผล คนที่บรรลุถึงความสุขด้วยความทุกข์คือคนที่มีบุญน้อยหรือมีกิเลสหนาแน่น ต้องใช้ความเพียรมากจึงจะบรรลุถึงความสุขได้

คำถามที่ ๑๗๑๕

ขายสุรา บาปไหมคะ

ตอบ

ไม่ผิดศีลข้อ ๕ เพราะไม่ได้ดื่ม แต่พระพุทธเจ้าตรัสว่า อุบาสก
อุบาสิกาไม่ควรค้าขายสิ่งต่อไปนี้ คือ

๑. ค้าขายมนุษย์
๒. ค้าขายน้ำเมา
๓. ค้าขายยาพิษ
๔. ค้าขายสัตว์เลี้ยงที่เขาจะนำไปฆ่าเป็นอาหาร
๕. ค้าขายอาวุธเครื่องประหารชีวิตประหารกัน

คำถามที่ ๑๗๑๖

การที่เราทำสิ่งที่ไม่ดีบางอย่าง ทั้งที่เราเองก็รู้ว่ามันไม่ดี แต่ในใจ
มักมีข้ออ้างและเหตุผลให้จำเป็นต้องทำและก็ทำให้เราทุกข์ เคยคิด
จะเลิกทำแต่ก็เลิกทำไม่ได้ เราควรทำอย่างไรดีคะ

ตอบ

เข้าใจว่าเป็นเพราะสู้อำนาจกิเลสไม่ได้ ควรจะตั้งจิตอธิษฐาน
เอาชนะกิเลสตัวนี้ให้ได้ เพื่อจะได้ไม่ต้องทำอีก จะได้ไม่เป็นทุกข์อีก

คำถามที่ ๑๗๑๗

เมื่อไม่นานมานี้ได้พบเหตุการณ์ที่รถเมล์ได้ทับคนแก่ตายต่อหน้าต่อตา เห็นลูกสาวผู้ตายมายืนดูโดยไม่ร้องไห้เลย ผู้คนก็ต่างออกความเห็นกันไปต่างๆ นานา ว่า ลูกคนนี้ใจดำไม่ร้องไห้สักอะะ บ้างก็ว่ากำลังช็อค ผมทำงานอยู่แถวนั้นเลยได้มีโอกาสคุยกับลูกสาวของผู้เสียชีวิต เธอตอบว่าได้อ่านหนังสือของอาจารย์วศิน เธอว่าชีวิตคนเราก็เพียงเท่านี้ ความจริงมันปรากฏให้เราเห็นอยู่ทุกวัน เราไม่สามารถเลือกลักษณะการตายว่าเราจะตายอย่างไร เวลาไหน ที่ไหน ดังนั้นเราควรเตรียมตัวตายอยู่ตลอดเวลา ไม่ควรประมาท เป็นสิ่งที่แม่ลูกก็ช่วยเหลือกันไม่ได้ ผมถามเธอต่อว่า เห็นแม่ของเธอใส่บาตรทุกวัน คนดีแบบแก่น่ามาตายอย่างนี้เลย เธอตอบผมว่า ถ้าเราดูกรรมปัจจุบันของแม่มันก็ไม่สมควรอย่างที่ผมพูด แต่การตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องกรรมนี้จำเป็นต้องดูด้วยตาที่ยาวไกลไปกว่านั้น ซึ่งมันก็เหมาะสมถูกต้องแก่กรรมเก่าของแม่แก่แล้ว การที่เรายอมรับความจริงแห่งชีวิตด้วยอาการที่สงบ และเข้าใจนี้ ทำให้เราเป็นอิสระได้อย่างแท้จริงครับ ได้ยินเธอตอบอย่างนี้ผมเลยสนใจงานของอาจารย์ ที่สามารถทำให้สาวน้อยตัวเล็กๆ แต่จิตใจแข็งแกร่งและสงบได้ขนาดนี้ เธอฝากบอกมาอีกว่า ขอให้การตายของแม่เธอนี้เป็นการปลุกสติให้กับคนอื่น ๆ ที่เห็นว่า อย่าประมาทในชีวิต เมื่อเห็นคนตายแล้วก็ขอให้เห็นความตายในนั้นด้วย ความตายที่มันวนเวียนอยู่รอบตัวเรา หากผมอยาก จะเริ่มต้นศึกษาเรื่องเกี่ยวกับความตาย ผมจะต้องเริ่มอ่านหนังสือเล่มไหนก่อน อาจารย์ช่วยแนะนำด้วยครับ

ตอบ

หญิงสาวผู้เป็นลูก พุดถูกต้องแล้วทุกอย่าง นำอนุโมทนายิ่งนัก
อยากทราบว่าเขาอายุสักเท่าไรจึงสามารถเข้าใจได้ขนาดนี้ ในสมัย
พุทธกาลมีอุบาสกคนหนึ่งไปรักษาศีลและฟังธรรมที่วัดเขตวันตลอด
ทั้งคืน เข้าขึ้นมา มาล้างหน้าที่สระหน้าวัดเขตวัน ถูกโจรคนหนึ่ง
ฆ่าตาย ภิกษุทั้งหลายเห็นแล้วพุดกันว่า เขาตายอย่างที่ไม่สมควรเลย
พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ไม่สมควรแก่กรรมในชาตินี้ แต่สมควรแก่กรรม
ในชาติก่อน เพราะเขาเคยฆ่าคนตายโดยที่ผู้นั้นไม่มีความผิดมาแล้ว
เพราะต้องการจะแย่งภรรยาของผู้นั้น” นี่แหละเรื่องกรรมเป็นเรื่อง
สลับซับซ้อน ยากที่จะเข้าใจได้สำหรับผู้ที่ไม่มีทิพยจักขุญาณ คุณ
อยากทราบเรื่องทำนองนี้ให้ลองอ่านหนังสือเรื่อง “หลักกรรมและ
การเวียนว่ายตายเกิด” “ชีวิตและความตาย” ซึ่งพ่วงอยู่กับเรื่อง
หลักกรรมนั้น ของสำนักพิมพ์ธรรมดา โทร ๐๒-๘๘๘-๗๐๒๖ ผมได้
เขียนหนังสือทำนองรักษาคใจไว้เกือบ ๒๐๐ เล่มแล้ว ลองติดตาม
อ่านดู คิดว่าคงจะได้ประโยชน์พอสมควร ขอขอบคุณมากที่แจ้งข่าว
เรื่องนี้ให้ทราบ ฟังแล้วรู้สึกปลื้มใจ

คำถามที่ ๑๗๑๘

อยากได้เสียงอ่านไปสอนตนเองและนักเรียนต้องทำอย่างไร

ตอบ

ซีดีเสียงอ่านเวลานี้มีมาก ที่เกี่ยวกับธรรมและศาสนา ลอง
เสาะแสวงหาดูตามชมรมต่างๆ และตามวัดต่างๆ เช่นที่ชมรมกัลยาณ-
ธรรม เป็นต้น

คำถามที่ ๑๗๑๙

เมื่อพระพุทธองค์ตรัสถึงกิเลส ที่เป็นดังลูกศรกับกิเลสเครื่องร้อยรัดทรง หมายถึงสิ่งเดียวกันหรือไม่คะ

ตอบ

ก็เป็นกิเลสเหมือนกันแต่ต่างชนิดกัน ที่ทรงเปรียบกิเลสดังลูกศร เพราะมีลักษณะเสียดแทง เช่น ความโกรธ โทสะ กิเลสเครื่องร้อยรัด เช่น โมหะ โลภะ เป็นต้น

คำถามที่ ๑๗๒๐

ดิฉันมีลูกสองคนยังเล็กอยู่มาก ทำงานมีเงินเดือน แต่มีหนี้เกือบล้านบาท แต่ในใจดิฉันอยากมีเวลาปฏิบัติธรรม แต่ก็ต้องเลี้ยงลูกคะ อยากออกบวชคะ จะทำอย่างไรดีคะ

ตอบ

คุณไม่ได้บอกว่าพ่อของเด็กไปไหน ยังมีชีวิตอยู่หรือเปล่าหรือว่าเด็กกัน ถ้าเขายังมีชีวิตอยู่และอยู่ด้วยกัน เขาก็ควรจะร่วมรับผิดชอบด้วยในเรื่องหนี้สินและเรื่องเลี้ยงลูก อยากทราบว่าเป็นหนี้เพราะอะไร จะได้ช่วยหาทางแก้ไขในทางที่ถูกที่ควรที่เหมาะสมต่อไป เรื่องบวชขอให้ระงับไว้ก่อนเพราะลูกยังเล็ก คุณจะทิ้งเขาไปได้อย่างไร ขอให้กัดฟันสู้ชีวิตต่อไป

คำถามที่ ๑๗๒๑

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ผมสงสัยว่าสวรรค์ในแต่ละชั้นมีกฎหรือข้อบังคับ ห้ามให้เทพทำสิ่งนั้น ห้ามให้เทพทำสิ่งนี้ หรือเปล่าครับ ขอให้อาจารย์ช่วยตอบด้วยครับ ขอขอบคุณอาจารย์มากครับ

ตอบ

เข้าใจว่าคงมี เช่น รุกขเทวดาคือเทวดาที่อยู่ตามต้นไม้ใหญ่ๆ ท่านห้ามไม่ให้ทำร้ายมนุษย์ผู้ที่ได้ตัดต้นไม้ ถ้าทำร้ายมนุษย์ เป็นการล่วงละเมิดรุกขธรรมคือธรรมสำหรับรุกขเทวดา เทวดาชั้นอื่นๆ ก็คงจะมีกฎระเบียบอยู่เหมือนกัน แต่ผมไม่ทราบรายละเอียด จึงตอบคุณได้เพียงเท่านี้

คำถามที่ ๑๗๒๒

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ผมสงสัยว่าคนที่ เป็นพระโสดาบันชาตินี้ เมื่อเขาตายไปแล้ว เมื่อเขาไปเกิดเป็นมนุษย์ใหม่ อีกครั้ง เขายังเป็นพระโสดาบันเหมือนเดิมหรือเปล่าครับ ขอขอบคุณ อาจารย์วศิน อินทสระมากครับ

ตอบ

ยังเป็นเหมือนเดิมเพราะอริยมรรคไม่เสื่อม ได้แล้วได้เลย เป็นสิ่งที่น่าพอใจมาก มีพระพุทธรูปหนึ่งที่น่าสนใจอยู่บพหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า “โสดาปัตติผลประเสริฐกว่าเป็นเอกราชในแผ่นดิน กว่าการไปสวรรค์ กว่าความเป็นใหญ่ในโลกทั้งปวง” (ธรรมบท)

คำถามที่ ๑๗๒๓

เหตุใดปฏิฆะและกามฉันทะจึงหมดไปพร้อมกัน เมื่อบุคคลเป็นพระอนาคามีคะ

ตอบ

ท่านละได้แล้วจึงเป็นพระอนาคามี ไม่ใช่เป็นพระอนาคามีก่อนแล้วจึงละได้

คำถามที่ ๑๗๒๔

มานะกับอัสมิมานะเหมือนกันไหมคะ ธรรมะข้อใดเป็นเครื่องแก้มานะและอัสมิมานะคะ

ตอบ

เหมือนกัน ปัญญาเป็นเครื่องแก้

คำถามที่ ๑๗๒๕

ขอความกรุณาท่านอาจารย์ให้อธิบายความว่า ชีวิตเปรียบเหมือนพยับแดด ด้วยนะคะ

ตอบ

พยับแดดเมื่อมองดูไกลๆ เหมือนมีตัวตนจับต้องได้ แต่เมื่อเข้าใกล้ก็หายไป ชีวิตก็เป็นเช่นนั้น ปราภฏเหมือนมีตัวตน แต่ที่จริงเป็นอนัตตา ไม่มีตัวตนไม่ใช่ตัวตน

คำถามที่ ๑๗๒๖

เรียนอาจารย์วศิน หนูคือเจ้าของคำถามที่ ๑๖๙๔ ค่ะ เมื่อวานได้กลับมาอ่านคำตอบอาจารย์แล้วเหมือนได้ยาถอนพิษเลย เพราะรู้สึกฟื้นผิด จากที่เหมือนตกอยู่อบายภูมิมาหนึ่งปีเลยคะ การเล่าการเรียนแทบไม่มีสมาธิ จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์และเว็บไซต์เรือนธรรมมาจากใจจริง ที่เปิดโอกาสให้เกิดสนทนาธรรม ณ ที่นี้ นะคะ หนูมีอีกคำถามขอเรียนถามอาจารย์คะ การที่ผู้ชายคนนี้ขอรับเลี้ยงดูแลหนูในฐานะภรรยาโดยที่เขามีอยู่แล้ว เขาบ่าปใหม่คะ จริงหรือไม่ที่ภรรยาอนุญาตแล้วสามีจึงจะมีภรรยาอีกคนได้ ทั้งที่ในใจเขาก็ไม่มีความสุข ถ้าเรามีความสุขบนความทุกข์ของเขาเช่นนี้ ไม่ผิดศีลแต่จะเป็นเวรกรรมของเราอีกหรือไม่

หนูกราบขอโทษถ้าคำถามนี้ไม่สมควรถาม หนูไม่ได้อยากเป็นภรรยาน้อยใครจริงๆ แต่หนูก็รักผู้ชายคนนี้นัก เหมือนมันจะไม่ลืมกันได้เลย ไม่รู้อาจารย์เชื่อเรื่องล้างสังขารไหมคะ แรกที่รู้จักผู้ชายคนนี้แม่หนูไม่รู้จักเขาด้วยซ้ำ ยังฝันว่าหนูไปอยู่กับผู้ชายหน้าตาแบบนี้ ลักษณะบ้านแบบนี้ มีแม่ของเขาในฝันด้วย (แม่และตรงจนหนูไม่อยากเล่าให้ใครฟัง เขาจะหาว่าโกหกเลยคะ) อยากจะรับทศรูปของชีวิตตัวเองสักที ก็ขอให้พรที่อาจารย์อวยพรให้หนูมาเป็นจริง นะคะ ขอให้คำอวยพรย้อนกลับไปหาอาจารย์และชาวเว็บเรือนธรรมด้วยเช่นกันคะ สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วศินอีกครั้ง นะคะ

ตอบ

ผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมืองสมัยก่อนตั้งแต่ครั้งพุทธกาลมาจนถึงสมัยปัจจุบัน ท่านมีภรรยาทั้งหลาย คนหรือเป็นจำนวนมาก จึงได้มีลูกไว้สืบสกุลมากมาย และท่านเหล่านั้นก็ได้รับการยกย่องจากสังคมพอสมควรแก่ฐานะเป็นไปตามสมัยนิยม ถ้าถูกต้องตามขนบประเพณีไม่บังคับชู้เขี้ยวใคร ผู้ชายก็ไม่บาป แต่ความยุ่งเหยิงและความทุกข์ต่างๆ ที่จะตามมา เพราะการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน ทะเลาะวิวาทกัน เพราะความริษยาบ้าง ความไม่เข้าใจกันบ้าง ความน้อยเนื้อต่ำใจบ้าง นั่นเป็นอีกส่วนหนึ่งซึ่งมักเกิดขึ้นแก่คนที่มีการยามาก ถ้าอยู่ร่วมกันเป็นบ้านใหญ่ก็คงไม่พ้นความยุ่ง แม้จะไม่ผิดศีลและไม่บาปแต่ความยุ่งในชีวิตก็ทำให้เป็นทุกข์ด้วยกันทุกคน สมัยนี้จึงนิยมครอบครัวที่มีผัวเดียวเมียเดียว ถึงกระนั้นก็ยังมีการชู้ช้อยู่เป็นอันมากที่ผัวเดียวเมียเดียวนั้นจะต้องได้รับ และมีปัญหามากมายที่จะต้องแก้ไข เราต้องยอมรับด้วยว่า ชีวิตเป็นสิ่งลำบากและประกอบด้วยทุกข์ ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง ขอให้คุณได้พบทางอันปลอดโปร่ง มีชีวิตที่สงบสุขและมีประโยชน์ต่อไป

เรื่องเวรกรรมนั้นสุดแล้วแต่ว่าเราจะอยู่กันอย่างใด ถ้าอยู่ด้วยการจงเวรก็เป็นเวรกรรม ถ้าอยู่กันอย่างมีเมตตาเอื้ออาทรต่อกันก็ไม่มีเวรกรรม เรื่องเหล่านี้สลับซับซ้อนมากยากที่จะพูดให้หมดจดได้

คำถามที่ ๑๗๒๗

ที่กล่าวว่าพระเสขบุคคลมีความเข้าใจอริยมรรคมีองค์ ๘ ไม่เท่ากัน หมายความว่าอย่างไรคะ เราสามารถแยกแยะได้ไหมคะ ว่าพระอริยบุคคลระดับใดมีมรรคองค์ใดบริบูรณ์ และองค์ใดยังไม่บริบูรณ์

ตอบ

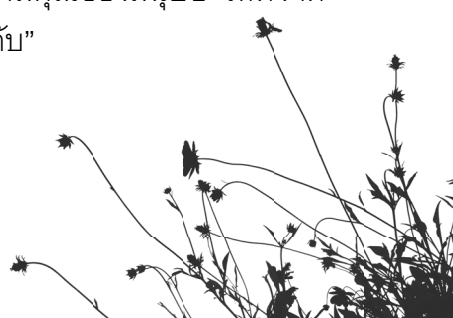
พระโสดาบันและพระสกทาคามี มีศีลบริบูรณ์ พระอนาคามี มีศีลและสมาธิบริบูรณ์ พระอรหันต์มีศีลสมาธิและปัญญาบริบูรณ์ มรรคมีองค์ ๘ ย่อลงในศีล สมาธิ ปัญญา โดย ๒ ข้อแรกเป็นปัญญา ๓ ข้อต่อมาเป็นศีล ๓ ข้อต่อมาเป็นสมาธิ

คำถามที่ ๑๗๒๘

เคยได้ยินว่า พระมหานามะซึ่งเป็นกษัตริย์และเป็นญาติของ พระอนุรุทธได้เคยทูลถามพระพุทธองค์ ทำนองว่า ตัวท่านซึ่งได้เห็นธรรมเป็นพระสกทาคามีแล้ว แต่เหตุใดจึงไม่บรรลुเป็นพระอรหันต์ อยากทราบว่าพระพุทธองค์ทรงตอบว่าอย่างไรคะ

ตอบ

ทำวมหานามเป็นพี่ชายของพระอนุรุทธ เคยพบว่าท่านเป็นพระโสดาบัน ที่ยังไม่ได้เลื่อนขั้นสูงขึ้นไปพระพุทธเจ้าตรัสว่าเพราะยังละกามไม่ได้ มีอยู่คราวหนึ่งทำวมหานามทูลถามพระพุทธเจ้าว่ามีอุปาสกที่เป็นพระโสดาบันกำลังป่วยหนัก ควรจะแนะนำเขาอย่างไร พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า “ให้ถามเขายังมีห่วงอะไรอยู่บ้าง เช่น ทรัพย์สมบัติ บุตรภรรยา ถ้าเขาบอกว่ามีก็ให้ปลอบเขาว่า จะห่วงหรือไม่ห่วงเราก็ต้องตาย ไม่ห่วงดีกว่า ถ้ายังห่วงกามคุณอยู่ที่ให้คิดว่าการกามคุณที่เป็นของเทวดาประณีตกว่ากามคุณของมนุษย์ ให้ตั้งจิตไว้ที่เทวโลกชั้นใดชั้นหนึ่งสูงขึ้นไปโดยลำดับ”

คำถามที่ ๑๗๒๙

สวัสดีค่ะอาจารย์ ช่วงเวลาไม่นานมานี้ หนูได้รับหนังสือ “วิธีสร้างบุญบารมี” เป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระสังฆราชของคัมภีร์ปัจจุบัน ว่าด้วยการสร้างบุญบารมีตามลำดับ ท่าน ศील ภาวนา จนมาสะดุดตรง อภัยทานที่ท่านเขียนไว้ว่า เป็นทานที่มีบุญมากที่สุด ในหนังสือเขียนไว้ว่าแม้จะให้ธรรมทานมากถึงร้อยครั้ง ก็ไม่เท่าการให้อภัยทาน แม้เพียงครั้งเดียว เพราะเป็นการขจัดความโกรธ ทำให้พี่ๆ น้องๆ ที่ทำงาน วิจารณ์งานของท่านต่างๆ นานา บ้างก็บอกว่า ท่านเขียนสอนไม่ตรงกับพุทธพจน์ที่ว่า “ธรรมทานชนะการให้ทั้งปวง” จนมีพี่ที่ทำงานได้มาอ่านหนังสือ secret ในหนังสือบอกว่า หนังสือวิธีสร้างบุญบารมีที่คนส่วนใหญ่ทำกันหรือแจกกันนั้น ไม่ใช่ต้นฉบับที่พระสังฆราชได้แต่งขึ้นไว้ เลยต้องมีการชี้แจงและให้แก้ไขว่า ธรรมทานนั้นเป็นทานที่สูงที่สุด เพราะการให้ธรรมนั้นยังบุคคลให้ลดละเลิกความโลภโกรธหลงได้ ทำให้บรรลุมรรคผลนิพพานอันเป็นบุญที่สูงที่สุด

หนูขอแสดงความเห็นบ้างว่า การแสดงธรรมหรือเขียนธรรมใดๆ ควรจะสอดคล้องและตรงกับที่พระพุทธรเจ้าท่านทรงตรัสไว้ ถ้าเราพิจารณาว่า อภัยทานในแง่ ให้ธรรมะ ให้หนังสือธรรมะ ก็ควรจัดไว้ในทาน แต่ถ้าเป็นอภัยทานในแง่ไม่เป็นภัยกับใคร ควรจัดเป็นศีล มีคุณเหนือกว่าทาน คือเป็นมหาทานค่ะ หนูคิดว่า พอเวลาที่พุทธศาสนาเกิดปัญหาอะไรขึ้น ก็ควรพิจารณากันตามหลักให้ถี่ถ้วน มองเห็นเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามเหตุปัจจัย ช่วยกันศึกษาให้มีภูมิปัญญาที่ตรงตามที่พระพุทธรเจ้าสอน จะได้ไม่เถียงกันคนละแง่คนละมุม คือเถียงกันด้วยหลักของพระพุทธศาสนา แต่ยังไงก็ต้องว่ากันตามพระพุทธรพจน์นะค่ะ อาจารย์มีความเห็นเรื่องการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องนี้

อย่างไรบ้างคะ หนูว่าถ้าบุคคลที่ศึกษามีหลักดีแล้ว ก็คงไม่มาเถียงกัน
หรอกค่ะ เพราะหมั่นใจให้ตรงเข้ากับธรรมที่พระพุทธเจ้าสอนอยู่แล้ว
เราไม่ต้องรู้ก็ได้ว่าผู้สอนนั้นบรรลุธรรมขั้นไหนแล้ว แต่ผู้เผยแผ่ธรรม
ควรสอนให้ตรงหลัก และผู้ฟังธรรมก็ควรมีพื้นมีหลักบ้าง เท่านั้นหนูว่า
พุทธบริษัทก็เป็นเสาค้ำจุนพุทธศาสนาให้ยาวนานได้บ้าง ขอบคุณค่ะ

ตอบ

เรื่องนี้ผมเคยตอบมาหลายครั้งแล้วในที่ต่างๆ ในหนังสือมังค-
ลัตถที่ป็นอธิบายมงคล ๓๘ ตอนที่ว่าด้วยทานกถา ท่านก็สรุปไว้ว่า
ธรรมทานย่อมชนะทานทั้งปวง คำว่า “ทานทั้งปวง” รวมทั้งอภัยทาน
ด้วย (มังคลัตถที่ป็นภาค ๒ ข้อ ๔๒)

ขออนุโมทนาต่อความคิดเห็นและความเข้าใจของคุณด้วย

คำถามที่ ๑๗๓๐

(จากคำถามข้อที่ ๑๗๐๔) สวัสดิ์ดีค่ะ สู้ตายน้องของหนูก็จะบวช
ให้แม่ตอนต้นเดือนธันวาคมนี้ โดยบอกสาเหตุกับหนูว่า “จะบวชเพื่อ
ทดแทนบุญคุณพ่อแม่” เพื่อนๆ ของหนูก็ปรามหนูว่า เอ็งเป็นพี่หรือ
เป็นมารกันแน่ ถึงจะไม่อยากให้น้องชายบวช หนูตอบน้องและเพื่อนๆ
เหมือนกันว่า การบวชเป็นเรื่องยาก สมัยก่อนการบวชเป็นการมุ่งตรง
สูนิพพานเพื่อพ้นทุกข์ เป็นความสะอาดในการปฏิบัติ ไม่ใช่เหตุผล
ในการทดแทนบุญคุณ หนูก็เลยเอาพุทธพจน์บที่ว่าด้วยการทดแทน
บุญคุณมารดาบิดาอย่างย้งมาให้ คือการทำให้มารดาบิดาที่ไม่มี
ศรัทธา ศีล จาคะ ปัญญา ให้เกิดมีแก่มารดาบิดา ถึงจะเรียกว่าทดแทน
บุญคุณ

คือเข้าใจคะว่าปัญญาแต่ละคนไม่เท่ากัน เราไม่อาจหักหาญ
 น้ำใจ จิตใจของคนอื่นให้เหมือนเราได้ หนูเลยเลือกที่จะเดินเข้าไปใน
 จุดที่น้องหนูยืนอยู่ในทิวสนที่น้องหนูเป็นอยู่แล้วคุยกัน หนูบอกว่าตกลง
 พี่ให้น้องบวชก็ได้ แต่ไม่ใช่สักว่าบวชนะ ไม่ใช่ว่าหมัดผ้าเหลืองแล้ว
 ก็ถือว่าดีแล้ว ประเสริฐแล้ว เพราะผู้คนกราบไหว้เราเพราะเราเป็น
 ผู้กำลังฝึกตนให้ก้าวไปสู่หนทางอันบริสุทธิ์ ทุกๆ คนถึงได้ไหว้และ
 ใส่บาตรให้ หนูบอกว่าขอให้ก้าวหน้าในธรรมในบุญขึ้นไปเรื่อยๆ สรูป
 หนูก็ต้องยอมรับความคิดเห็นของแม่ และการตัดสินใจของน้อง แต่หนู
 คิดว่าวิธีการนี้จะมุนละไมที่สุดแล้ว ได้ประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย แต่หนู
 ก็เป็นคนเลือกวัดเองคะ อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรกับการตัดสินใจ
 ของแม่ น้อง และหนูคะ ขอขอบคุณคะ

ตอบ

ก็ให้เป็นไปตามนั้น อนุโลมเข้าหากัน เข้าใจว่าจะได้ประโยชน์
 พอสมควร ขออนุโมทนาต่อความคิดเห็นดี ๆ ของคุณด้วย

คำถามที่ ๑๗๓๑

ผู้มีทิวสนบริสุทธิ์ได้แก่ใครบ้างครับ กัลยาณปุถุชนมีได้หรือเปล่า
 ครับ

ตอบ

มีหลายระดับ ปุถุชนก็มีได้ในระดับของปุถุชน เช่น เห็นว่าทำดี
 ได้ดีทำชั่วได้ชั่ว เป็นต้น พระอริยเจ้าก็มีทิวสนบริสุทธิ์สูงขึ้นไปตามลำดับ
 จนถึงพระอรหันต์

คำถามที่ ๑๗๓๒

สวัสดีครับอาจารย์ มีพี่ในพี่ทำงานแกจะบวชลูกชาย แต่ลูกชาย
แกเป็นกระเทย ผมก็บอกกับพี่ที่ทำงานไปว่าไม่สมควรบวช เพราะ
พระวินัยบัญญัติไว้ว่าบุคคลประเภทนี้ห้ามบวช บวชเข้าไปแล้ว
ก็ต้องสึก เพราะทำให้หมู่ไม่งาม ศึกษาเล่าเรียนก็ลำบากเพราะต้อง
อยู่กับข้าศึกทางใจมาก ทรมานเปล่า แต่พี่ที่ทำงานก็บอกว่า แค่อยาก
จะให้เค้าได้บวชทดแทนบุญคุณ พี่จะได้เกาะชายผ้าเหลืองไปสวรรค์
ผมบอกว่าถ้าพี่อยากเป็นเศรษฐีแล้ว ไปขอบุญเขาทำไม ทำเองเลย
หนทางบุญมีให้ก้าวไปเยอะแยะ หากเขาบวชไปแล้วดีไม่ได้เป็นบาป
ชะมากกว่า หากจะต้องบวชจริงๆ ขอให้อยู่ในพระวินัย มีศีลคุ้มครอง
ตัวด้วย และควรหาหนังสือดีๆ ของพระอาจารย์หลายท่านให้เขาได้
อ่านก่อนบวชเพื่อเตรียมตัวและเตรียมใจ คงมีเยอะครับที่ลูกเป็น
อย่างนี้แล้วอยากให้บวช อาจารย์ครับ ประเพณีบวชเพื่อทดแทนคุณ
พ่อแม่คงห้ามยากนะครับ

ตอบ

เห็นด้วยกับคุณครับ

คำถามที่ ๑๗๓๓

สวัสดีครับอาจารย์ ผมสงสัยว่า พระสังฆกรรมในพระไตรปิฎก
แปลว่าอะไรครับ

ตอบ

พระสังฆธรรม แปลว่า ธรรมที่ถูกต้อง ธรรมที่ดี ธรรมของสัตบุรุษ โดยทั่วไป ท่านแบ่งเป็น ๓

๑. ปริยัตติสังฆธรรม ว่าด้วยการศึกษาเล่าเรียน
 ๒. ปฏิบัติสังฆธรรม ว่าด้วยการปฏิบัติ
 ๓. ปฏิเวธสังฆธรรม ว่าด้วยการได้บรรลุตามที่ปฏิบัติ
- คำ “พระสังฆธรรม” นี้ ปรากฏในอรรถกถาโดยมาก

คำถามที่ ๑๗๓๔

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ผมได้ยินมาว่า คนที่เป็นพระโสดาบันจะไม่มีวันตกนรก จริงหรือเปล่าครับ

ตอบ

จริงครับ มีพระบาลีพุทธพจน์ในรัตนสูตรว่า ท่านเป็นผู้พ้นแล้ว จากอบาย ๔ (จตุหยาเยหิ จ วิปปมุตโต) อบาย ๔ คือ นรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน

คำถามที่ ๑๗๓๕

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ผมอ่านพระไตรปิฎก บางครั้งศัพท์ตัวหนังสือในพระไตรปิฎกบางตัว ผมอ่านแล้วก็ไม่เข้าใจ ความหมายครับ ผมเลยสงสัยว่า มีหนังสือที่แปลความหมายศัพท์พระไตรปิฎกหรือเปล่าครับ อยากให้อาจารย์ช่วยแนะนำด้วยครับ ขอขอบคุณอาจารย์ วศิน อินทสระมากครับ

ตอบ

เคยมีพระรูปหนึ่งคิดจะทำเมื่อประมาณ ๑๐ ปีกว่ามาแล้ว ทำได้
นิดหน่อย ตอนนั้นไม่ทราบเลิกทำไปแล้วหรือยัง หรือทำไปได้ถึงไหน
แล้วผมก็ไม่ทราบ เท่าที่พอฟังพาอาศัยได้ พิมพ์ออกเผยแพร่แล้วใน
เวลานี้ก็คือ พจนานุกรมฉบับประมวลศัพท์ของท่านเจ้าคุณพระพรหม
คุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ฉบับประมวลธรรมก็มี คงจะมีวงจำหน่ายที่
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุ ท่าพระจันทร์

คำถามที่ ๑๗๓๖

กราบเรียนถามเรื่องแนวคิดและการปฏิบัติอานาปานสติที่ตรง
ตามพระพุทธพจน์ค่ะ ตั้งแต่สถานที่ปฏิบัติ, อิริยาบถใดบ้าง, ตั้งสติไว้
ตรงไหน, ตลอดจนนิมิตควรเป็นลมหายใจหรือมโนภาพ และการเดิน
ยืน นั่ง นอน กำหนดลมหายใจได้หรือไม่คะ หรือควรระลึกถึงการเดิน
ยืน นั่ง นอน (อิริยาบถบรรพ) ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติให้ก้าวหน้า
ต่อไป กราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ล่วงหน้าค่ะ

ตอบ

ขอแนะนำให้อ่าน อานาปานัสสติสูตรและมหาสติปัฏฐานสูตร
คุณจะได้ความรู้ตามที่คำถามมาเป็นพระพุทธพจน์โดยตรง อานาปา-
นัสสติสูตร ดูได้ในมัชฌิมนิกาย อุปริยัณณาสก์ พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๔
ข้อที่ ๒๘๒ - ๒๙๑ และในสังยุตตนิกาย มหาวารวรรค พระไตรปิฎก
เล่มที่ ๑๙ ข้อที่ ๖๕๕ ส่วนมหาสติปัฏฐานสูตร ดูได้ในทีฆนิกาย
มหาวรรค พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๐ ข้อที่ ๒๗๓ - ๓๐๐ บอกมาคร่าวๆ
เพียงเท่านั้น รายละเอียดมีมากเกินไปที่จะนำมาบอกกล่าวในที่นี้

คำถามที่ ๑๗๓๗

สัมมัตตะและมิจฉัตตะ ๑๐ คืออะไรคะ

ตอบ

สัมมัตตะ แปลว่า ความถูกต้อง สัมมัตตจิตก็แปลว่า จิตที่คิดไปในทางที่ถูกต้อง ได้แก่ คิดอยู่ในมรรคมืด ๘ มีสัมมาทิฐิ เป็นต้น ข้อที่ ๙ คือสัมมาญาณ ความรู้ที่ถูกต้อง ข้อ ๑๐ คือสัมมาวิมุติ ความหลุดพ้นที่ถูกต้อง รวมเป็นสัมมัตตะ ๑๐ ส่วนมิจฉัตตจิต แปลว่า จิตที่คิดไปในทางที่ผิด เริ่มจากมิจฉาทิฐิไปจนถึงมิจฉาวิมุติ

คำถามที่ ๑๗๓๘

ความคิดที่อิงอาศัย “เรื่อน” แปลว่าอะไรคะ พระพุทธองค์ตรัสว่า บุคคลจะสามารถแก้ไขความคิดที่สับสน ฟุ้งซ่าน อิงอาศัย “เรื่อน” ได้ด้วยอะไรคะ

ตอบ

ความคิดที่อิงอาศัย “เรื่อน” แปลมาจากคำว่า “เคหสิตสังกัปะ” หมายความว่า ความคิดที่เียงไปทางกามคุณ ตรงกันข้ามกับคำว่า “เนกขัมมสิตสังกัปะ” แปลว่า ความคิดที่ต้องการจะปลีกตนออกจากกามคุณ ไม่เอนไยในกามคุณ ก็คงมีเท่านั้น

คำถามที่ ๑๗๓๙

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิณ อินทสระ ผมสงสัยว่า คนที่ท่องเที่ยวสวนมนต์ไหว้พระ เช่น ท่องบทธรรเสริญพระพุทธรูป ท่องบทธรรเสริญพระธรรมคุณ ท่องบทธรรเสริญพระสังฆคุณ คนที่ท่องเที่ยวสวนมนต์ไหว้พระแบบนี้แล้ว เขาจะได้บุญจากการสวนมนต์ไหว้พระหรือเปล่าครับ ขอให้อาจารย์ช่วยตอบด้วยครับ ขอขอบคุณอาจารย์มากครับ

ตอบ

ได้แน่ๆ เลย เพราะเหตุที่เขาทำจิตให้เลื่อมใส ทำจิตให้สงบ ถ้าเข้าใจความหมายด้วย ก็ได้ปัญญา กาย วาจาที่เรียบร้อยของเขา เป็นศีล จิตที่สงบเป็นสมาธิ การรู้ความหมายเป็นปัญญา

คำถามที่ ๑๗๔๐

สวัสดีครับอาจารย์ ในมิลินทปัญหา พระเจ้ามิลินท์ถามพระนาคเสนว่า ผู้รู้กับผู้ไม่รู้ใครทำบาปได้มากกว่ากัน พระนาคเสนตอบว่า “ผู้ไม่รู้ย่อมทำบาปได้มากกว่า” ที่พระนาคเสนตอบอย่างนี้ ชัดกับที่พระพุทธเจ้าทรงบอกว่า เจตนาแลเป็นตัวกรรม ผมปัญญา ยังน้อยช่วยอธิบายด้วยครับ

ตอบ

ไม่รู้ว่าเป็นบาป ไม่ใช่ไม่มีเจตนา ทำด้วยเจตนา แต่ว่าไม่รู้ว่าเป็นบาป ท่านเปรียบเหมือนคนจับไฟโดยไม่รู้ว่าเป็นไฟ ย่อมจะร้อนมากกว่า หรือเหมือนคนจับงูพิษโดยไม่รู้ว่าเป็นงูพิษ โอกาสที่จะถูกงูกัดตายย่อมจะมีมากกว่า

คำถามที่ ๑๗๔๑

บุคคลที่เป็นพระโสดาบันจะมีลักษณะอย่างไรครับ ขอขอบคุณ
อาจารย์วศิน อินทสระมากครับ

ตอบ

มีลักษณะหลายอย่าง เช่น เลื่อมใสหนักแน่นในพระรัตนตรัยอย่าง
ไม่คลอนแคลน เชื่อกกรรมอย่างหนักแน่น มีศีลบริสุทธิ์ดี ปราศจาก
ความตระหนี่ ละกิเลสบางอย่างได้เด็ดขาด คือสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา
สีลัพพตปรามาส

คำถามที่ ๑๗๔๒

ฆราวาสควรปฏิบัติธรรมอย่างไร จึงจะมีผลมาก มีอานิสงส์มากคะ

ตอบ

ปฏิบัติตามฆราวาสธรรม ๔, ทิศ ๖, มงคล ๓๘ เป็นต้น ยังมี
ธรรมอื่นๆ อีกมาก เลือกปฏิบัติเท่าที่เห็นว่าจำเป็น เช่น พรหมวิหาร ๔,
สังคหวัตถุ ๔

คำถามที่ ๑๗๔๓

ความตระหนี่เป็นกิเลสประเภทใด พระโสดาบันสามารถละ
ความตระหนี่ทุกประเภทได้ใช่หรือไม่คะ

ตอบ

เป็นกิเลสประเภทความตระหนี่ ความตระหนี่เป็น ๑ ในมลทิน ๙
เรียงลำดับดังนี้ โกรธ ลบหลู่คุณท่าน ริษยา ตระหนี่ มายา ใ้อวด
พูดปด มีความปรารถนาชั่ว มิจฉาทิฎฐิ

คำถามที่ ๑๗๔๔

ขอเรียนถามท่านอาจารย์วศิน กรุณาอธิบายความหมายของ
สุภาชิตต่อไปนี้ด้วย ขอบพระคุณมาก

บุคคลย่อมเห็นสิ่งใด สิ่งนั้นอันเขาไม่เห็นแล้ว

สิ่งใดเขาเห็นแล้ว เขาย่อมไม่เห็นสิ่งนั้น

เมื่อไม่เห็นก็ถูกผูกมัด เมื่อถูกผูกมัดก็ไม่หลุดพ้น

ตอบ

สุภาชิตนี้เคยพบในอรรถกถามหาสติปัฏฐานสูตร ตอนว่าด้วย
กายานุปัสสนาคือ การพิจารณากายให้เห็นเพียงสักแต่ว่ากายไม่ใช่
สัตว์ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่เราไม่ใช่เขา ท่านสอนให้พิจารณา
กายโดยความเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ไม่ควรยึดมั่น
ถือมั่นว่าเป็นเราหรือของเรา สุภาชิตที่คุณอ้างถึงนั้นมีคำบาลีว่า

ยํ ปสฺสตี น ตํ ทิฎฺฐํ ยํ ทิฎฺฐํ ตํ น ปสฺสตี

อุปสฺสํ พุทฺธเต มุฬฺโห พุทฺธมาโน น มุจฺจตี

ถือเอาความว่า บุคคลย่อมเห็นสิ่งใดในปัจจุบัน เขาไม่เห็นสิ่งนั้น
ในอดีต คือมันได้ล่วงไปแล้ว สิ่งใดซึ่งเขาเห็นแล้วในอดีต เขาย่อม
ไม่เห็นในปัจจุบัน เพราะมันได้ล่วงไปแล้ว เมื่อไม่เห็นความจริงดัง
กล่าวนี้ย่อมถูกผูกมัดให้ติดอยู่กับอดีตบ้างอนาคตบ้าง จึงไม่หลุดพ้น

มันเป็นกระแสแห่งความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ดังคำกล่าวในปรัชญากรีกที่ว่า “เราไม่สามารถกระโดดลงไปใ้ในกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยวในทีเดียวกันได้เป็นครั้งที่ ๒” หมายความว่า กระแสน้ำเมื่อสักครู่นี้ได้ไหลผ่านไปแล้ว ถ้าเรากระโดดลงไปเป็นครั้งที่ ๒ แม้ในที่แห่งเดียวกัน เราก็กระโดดลงไปใ้ในกระแสน้ำใหม่แล้ว

ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงตรัสสอนว่า “ให้ปล่อยวางทั้งข้างหน้าและข้างหลัง รวมทั้งท่ามกลางด้วย ก็จะไม่ขำฝืดแห่งภพได้” หมายความว่า ให้ปล่อยวางทั้งอดีต อนาคต และปัจจุบัน สมกับพระพุทธดำรัสที่ว่า “สิ่งทั้งหลายทั้งปวงอันบุคคลไม่ควรยึดมั่นถือมั่น (สพฺพธมฺมา นาลํ อภินิเวสยา)”

คำถามที่ ๑๗๔๕

เรียนท่านอาจารย์วศิน หนูขอเรียนถามว่ามีวิธีการอย่างไรบ้างที่จะลดอำนาจฝ่ายต่ำในตนให้น้อยลง

ตอบ

เป็นคำถามที่น่าสนใจ ก่อนอื่นต้องรู้ก่อนว่าเป็นอำนาจฝ่ายต่ำเรื่องอะไร เมื่อจับได้แน่ชัดแล้วก็พยายามพิจารณาโทษของสิ่งนั้นและสร้างกำลังใจในการต่อสู้ คิดอยู่เสมอว่า “เราทำได้ เราทำได้” พร้อมกันนี้ต้องฝึกตนให้เอาชนะสิ่งที่ชนะได้ยาก สละสิ่งที่สละได้ยาก อดทนต่อสิ่งที่ทนได้ยาก ทำสิ่งที่ทำได้ยาก ให้สิ่งที่ให้ได้ยาก ก็จะได้รับผลคือได้สิ่งที่ได้โดยยาก (ทุลลภํ ฌกตํ) กำลังใจในการต่อสู้ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ อย่างสุภาสิตในชาดกที่ว่า คุฤหัสถ์ชยัน ดีอย่างหนึ่ง, ได้ทรัพย์แล้วแบ่งปัน ดีอย่างหนึ่ง, เมื่อประสบความสำเร็จ

ไม่ระเริงหลง ดียวอย่างหนึ่ง, เมื่อประสบความวิบัติ มีกำลังใจในการต่อสู้ ดียวอย่างหนึ่ง

เมื่อเห็นว่าอำนาจฝ่ายต่ำเป็นความชั่วก็พยายามต่อสู้เพื่อเอาชนะอำนาจฝ่ายต่ำ พระพุทธเจ้าตรัสว่า “การไม่ทำชั่วเป็นความสุข (ปาปานิ อกรรม สุขิ)”

ในปหานภาวนาสูตร พระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้ว่า “ท่านทั้งหลาย จงละอกุศลเสียเถิด เพราะอกุศลเป็นสิ่งที่ละได้ ถ้าละไม่ได้เราก็จะไม่สอนให้ละ ท่านทั้งหลายจงเจริญกุศลเถิด เพราะกุศลเป็นสิ่งที่เจริญได้ ถ้าเจริญไม่ได้เราก็จะไม่สอนให้เจริญ การชนะตนนั้นแหละ เป็นสิ่งที่ดี (อตตา หเว ชิตํ เสโย)” และว่า “คนที่ฝึกดีแล้วเป็นแสงสว่างของคน ในหมู่มนุษย์ด้วยกัน มนุษย์ที่ฝึกตนแล้วประเสริฐที่สุด”

เป็นหน้าที่อันสำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ คือ การเอาชนะความชั่ว และตั้งอยู่ในคุณธรรมอันดีงาม

คำถามที่ ๑๗๔๖

เรียนท่านอาจารย์ที่เคารพ กระผมเคยได้ยินผู้บรรยายธรรมทางวิทยุว่า ไม่ควรตกอยู่ในอำนาจของคนไม่มีสติ ผมสงสัยว่าที่ถูกต้องคืออะไร ผมคิดว่าใครเล่าจะตกอยู่ในอำนาจของคนไม่มีสติ อาจารย์ช่วยเฉลยด้วย

ตอบ

ข้อความนี้ปรากฏในวัชรชาติก บาลีว่า มา จ วส อสตีนิ นิคฺจเ แต่ท่านไม่ได้หมายความว่า อย่าตกอยู่ในอำนาจของคนไม่มีสติ แต่ท่านหมายความว่า อย่าตกอยู่ในอำนาจของอสตรี หมายความว่า

หญิงที่ไม่ดี คือไม่มีคุณธรรม อรรถกถาแห่งวิรุจาทกบอกไว้ชัดเจน
 อย่างนี้ สุภาสิตตอนนี้มี ๔ ข้อด้วยกันคือ

๑. เดินตามทางที่ท่านเดินมาแล้ว หมายความว่า ให้เป็นคน
 กตัญญูกตเวที

๒. อย่าเผาฝ่ามืออันชุ่มเสีย หมายความว่า อย่าเนรคุณคน
 อย่าทำร้ายผู้มีบุญคุณ

๓. อย่าประทุษร้ายมิตร

๔. อย่าตกอยู่ในอำนาจของอิสตรี ดังที่ได้อธิบายมาแล้ว

๔ ข้อนี้ท่านเรียกว่าสาธุนรธรรม แปลว่า ธรรมของคนดี (โดย
 ปริยายหนึ่ง)

คำถามที่ ๑๗๔๗

สวัสดิ์ศรีรับอาจารย์ มีผู้ใหญ่ท่านหนึ่งท่านเป็นผู้ที่ศึกษาธรรมะ
 มามาก (อ่านมาก) ถามอะไรรู้หมด แต่ท่านก็บอกกับผมว่า ทุกสิ่ง
 ทุกอย่างเรารู้หมด แต่เราก็อดไม่ได้ ประมาณว่า ท่องจำธรรมได้
 เยอะแยะ แต่พอเกิดเหตุการณ์จริงกลับสับสนไม่ได้ รู้ว่าชั่วว่าเลว
 แต่ทำให้ตนเองรวบหรือได้เปรียบก็ทำ บางที่รู้ว่าดีว่างาม แต่ตัวเอง
 เสียเปรียบหรือทำแล้วไม่เกิดประโยชน์ก็ไม่ทำ ทำเป็นวางเฉย คน
 อย่างนี้ถือว่าไม่รู้รู้ธรรมะใช่หรือเปล่าครับ ผมว่าคนอย่างนี้มีมากเลย
 ครับในสังคมเรา คือเรียนรู้ธรรมะเพื่อคยอวด ไม่ได้เรียนรู้เพื่อฝึกตนเอง
 เพื่อเอาชนะตนเอง

ตอบ

เรียกว่ารู้แต่ยังปฏิบัติไม่ได้ตามที่รู้ ที่ท่านเปรียบเหมือนทัพพี แต่อยู่ในหม้อแกงไม่รู้รสแกง ตรงกันข้ามกับคนบางพวก ไม่ค่อยรู้อะไร แต่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบได้ ถูกต้องตามธรรม บางพวกทั้งไม่รู้และไม่ปฏิบัติ บางพวกรู้ดีด้วยปฏิบัติตามที่รู้ด้วย พระพุทธเจ้าทรงยกย่องและทรงตำหนิเป็นส่วนๆ เช่น ทรงยกย่องที่เขารู้แต่ทรงตำหนิที่ปฏิบัติไม่ได้ บางพวกก็ทรงยกย่องที่ปฏิบัติได้แต่ทรงตำหนิที่ไม่รู้ ทรงยกย่องมากพวกที่ทั้งรู้และปฏิบัติได้

คำถามที่ ๑๗๔๘

สวัสดิ์คะ ถ้าเจ้านายของเราเป็นคนที่มักโกรธ อาฆาต อิจฉา ริษยา จนทำให้ลูกน้องรอบตัวต้องร้อนเพราะใจของเขาไปด้วย หากเราไม่โกรธแต่คิดที่จะอนุเคราะห์คนที่อยู่สูงกว่า เราจะมีกุศโลบายอย่างไรในการบอกกล่าวธรรมดีคะ ขอขอบคุณค่ะ

ตอบ

หาหนังสือดีให้อ่าน คนบางพวกไม่ชอบฟังคำสอนคำเตือน แต่หนังสือดีๆ จะสอนและเตือนเขาไปเอง เขาชอบ แปลว่าเราสอนโดยไม่ให้รู้ตัวว่าสอน เคยมีลูกศิษย์ทำได้ผลมาหลายคนแล้วโดยวิธีนี้ จึงขอให้คุณลองทำดู หาหนังสือที่พอจะแก้ไขนิสัยเขาได้ ให้เขาอ่าน ถ้าทำแล้วไม่ได้ผลก็ปล่อยให้ไปตามกรรมของเขา สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม

คำถามที่ ๑๗๔๙

อาจารย์คะ หนูและเพื่อน ๆ มีความประสงค์อยากทำซีดีพระอานนตพุทธอนุชา (พระสุรเสียงอ่านของสมเด็จพระราชินี) ไว้แจกเป็นธรรมทานค่ะ เลยอยากทราบว่าต้องทำอย่างไรบ้างคะ มีบางเว็บที่เขาแบ่งปันกันต่อๆ มา ก็เลยได้มีโอกาสโหลดฟังกับเขาบ้าง และมีความคิดอยากเผยแพร่ แต่กลัวเรื่องลิขสิทธิ์ค่ะ อาจารย์ช่วยตอบหนูด้วยนะคะ จะขอบพระคุณมากค่ะ

ตอบ

เรียนท่านผู้ถาม ผมได้รับหนังสือจากพันเอกหญิงท่านผู้หญิงนิออน สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ขออนุญาตทำซีดีพระสุรเสียงสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเรื่อง พระอานนตพุทธอนุชา ซึ่งได้ทรงอ่านไว้เมื่อประมาณ ๒๐ ปีมาแล้วโดยแปลงจากเทปคาสเซ็ทมาเป็นซีดี

เพื่อทรงแจกแก่ผู้คุ้นเคยในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาปีพ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้เพื่อรักษาพระสุรเสียงไว้ ทั้งนี้ท่านผู้หญิงฯ บอกว่าได้ขอพระราชทานพระราชานุญาตแล้ว ท่านผู้หญิงฯ ได้มีหนังสือขออนุญาตมาที่ผมอีกทางหนึ่งในฐานะเป็นผู้เขียน ผมได้เรียนตอบไปว่า ด้วยความยินดีอย่างยิ่งและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้ ซีดีดังกล่าวนี้ได้ออกมาแล้วตั้งแต่นั้น

ด้วยเหตุนี้ ถ้าคุณผู้ถามต้องการจะทำซีดีพระสุรเสียงสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเรื่อง พระอานนตพุทธอนุชานี้ ขอให้ลองติดต่อไปที่ พันเอกหญิงท่านผู้หญิงนิออน สนิทวงศ์ ณ อยุธยา มุลนิธิ ร.๒ หอวชิราวุธานุสรณ์ (ภายในบริเวณหอสมุดแห่งชาติ) ชั้น ๒

โทร. ๐๒-๒๕๑๗๔๓๕, ๐๒-๖๒๕๗๒๑๗ แต่ผมไม่ทราบว่าท่านยัง
อยู่ที่นั่นหรือเปล่า ถ้าคุณเสาะแสวงหาหวังว่าคงจะติดต่อกับท่านได้
โดยทางใดทางหนึ่ง ขอให้คุณโชคดี

คำถามที่ ๑๗๕๐

เรียนท่านอาจารย์ที่เคารพ กรุณาช่วยถอดรหัสธรรมต่อไปนี้ให้
ด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง ๑. พระพุทธพจน์ว่า “ผู้ไม่มีศรัทธา ผู้อกตัญญู
ชื่อว่าเป็นบุรุษผู้สูงสุด” ๒. พระพุทธพจน์ว่า “ผู้ฆ่ามารดาบิดาได้แล้ว
เป็นผู้ไม่มีทุกข์เที่ยวไป” ผมสงสัยว่าความหมายที่แท้จริงคืออะไร

ตอบ

๑. ความหมายที่แท้จริงเป็นอย่างนี้ พระพุทธพจน์ว่า “อสุสฺสทโธ
อกตญฺญู จ” แปลว่า ผู้ไม่เชื่อง่าย ผู้รู้พระนิพพานอันปัจฉิมปรุ้งแต่ง
ไม่ได้แล้ว คำว่า “อกตญฺญู” ในที่นี้แปลว่า ผู้รู้พระนิพพานอันไม่มีปัจฉิม
ปรุ้งแต่ง ไม่ใช่แปลว่า ผู้ไม่รู้คุณของผู้มีคุณ คำว่า “อสุสฺสทโธ” แปลว่า
ผู้ไม่เชื่อง่าย คือไม่ต้องเชื่อผู้อื่นในคำสอนของพระศาสดาเพราะได้รู้
เห็นด้วยตนเองแล้ว ข้อความต่อไปว่า ผู้ตัดที่ต่อคือวิภูฏะ ผู้ทำลาย
โอกาสในการเกิดใหม่ได้แล้ว คายความหวังได้แล้ว คือไม่ต้องหวัง
อะไรอีกต่อไป จัดว่าเป็นบุรุษผู้สูงสุด

พระพุทธพจน์นี้ พระพุทธเจ้าตรัสแก่พระสารีบุตรและภิกษุอื่น
อีกหลายรูป โดยที่พระพุทธเจ้าตรัสถามพระสารีบุตรว่า “อินทริย์ ๕
มีศรัทธาเป็นต้น อันบุคคลอบรมแล้วทำให้มากแล้ว ย่อมหยั่งลงสู่
อมตะมีอมตะเป็นที่สุด ข้อนี้สารีบุตรเชื่อหรือไม่” พระสารีบุตรทูล
ตอบว่า “ในเรื่องนี้ ข้าพระองค์ไม่ต้องเชื่อพระผู้มีพระภาค เพราะได้รู้

เห็นด้วยตนเองแล้ว” พระพุทธเจ้าทรงอนุโมทนาต่อคำตอบของพระสารีบุตร และตรัสพระพุทธพจน์ดังกล่าวแล้ว

๒. คำว่า “มารดา” ในที่นี้หมายถึง ตัณหา คำว่า “บิดา” หมายถึง อัสมีมานะหรืออหังการความถือตัวถือตน ผู้ฆ่า ๒ อย่างนี้ได้แล้วย่อมไม่ทุกข์ มีความสุขเที่ยวไปเพราะไม่ถูกกิเลสรบกวน (กรุณาดูเพิ่มเติมในทางแห่งความดี เล่ม ๔ ปกิณณกวรรควรรณา เรื่องพระลกณภูิกัทธิยเถระ)

คำถามที่ ๑๗๕๑

สวัสดิ์ครับท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ผมอยากทราบว่า CD-MP3 ธรรมบรรยายของอาจารย์วศิน อินทสระ ชุดสนทนารธรรมผ่านรายการธรรมะร่วมสมัย หาได้จากที่ไหนบ้างครับ ขอให้อาจารย์วศินช่วยตอบด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

ตอนนี้ชมรมกัลยาณธรรมได้ทำแจกอยู่ เป็นซีดี mp3 มี ๔ แผ่น มีส่วนที่เป็นธรรมบรรยายผ่านรายการธรรมะร่วมสมัยอยู่บ้างแต่ไม่ทั้งหมด รวบรวมรายการอื่นๆ ที่ผมพูดคนเดียวด้วย ลองติดต่อขอไปที่ชมรมกัลยาณธรรม (www.kanlayanatam.com) ขอขอบคุณมากที่สนใจเรื่องนี้

คำถามที่ ๑๗๕๒

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน ถ้าพูดตามหลักกรรมตามพระ-
พุทธศาสนา ผมสงสัยว่า คนที่ขายพระเครื่องบาปหรือเปล่าครับ
อยากให้อาจารย์ช่วยตอบด้วยครับ ขอคุณอาจารย์วศิน อินทสระ
มากครับ

ตอบ

ตอบไม่ได้ว่าบาปหรือไม่บาป บุญหรือไม่บุญ เพราะขึ้นอยู่กับ
ปัจจัยหลายอย่าง เรื่องนี้ตอบฟันธงลงไปไม่ได้ ต้องขอภัยด้วยที่
คำตอบค่อนข้างคลุมเครือไม่แจ่มแจ้งชัดเจน เพราะเป็นเรื่องที่ตอบ
ยากจริงๆ

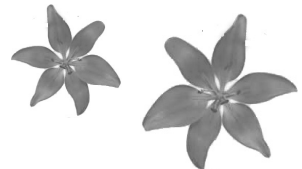

คำถามที่ ๑๗๕๓

พระพุทธองค์ได้เคยเสวยพระชาติเป็นครูบาอาจารย์มาในอดีต
หลายครั้งไหมคะ บารมีในการสั่งสอนเวไนยสัตว์ของพระองค์เกิดจาก
บุญกุศลใดคะ

ตอบ

ที่พระพุทธองค์เสวยพระชาติเป็นครูบาอาจารย์ มีมากมายนับ
ไม่ไหว พระพุทธบารมีในการสั่งสอนเวไนยสัตว์ เกิดจากการที่พระองค์
ทรงบำเพ็ญบารมี ๑๐ มีทาน เป็นต้น มาตลอดสังสารวัฏ และทรง
ตั้งพระทัยแน่วแน่ที่จะช่วยสัตว์ทั้งหลายให้พ้นจากสังสารวัฏ

คำถามที่ ๑๗๕๔

ธรรมสมาธิและจิตสมาธิต่างกันอย่างไรคะ

ตอบ

การที่ได้บำเพ็ญคุณงามความดี เช่น กุศลกรรมบถ ๑๐ ระวังแล้วจิตใจสงบเพราะธรรมที่ได้ระลึกถึงนั้น เป็นธรรมสมาธิ จิตที่สงบนั้นเองเป็นจิตสมาธิ แปลว่าความสงบหรือความตั้งมั่นแห่งจิต

คำถามที่ ๑๗๕๕

เรียนท่านอาจารย์วศินที่เคารพ ผมเคยอ่านพบข้อความที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “อย่าถามถึงชาติตระกูลเลย จงถามถึงความประพาศเกิด” จำได้เพียงเท่านี้ ข้อความที่ต่อจากนี้ยังมีอีกแต่จำไม่ได้และไม่ทราบที่ไปที่มาด้วย กรุณาช่วยขยายความให้เต็มด้วย รู้สึกว่าเป็นพระพุทธพจน์ที่น่าสนใจมิใช่น้อย

ตอบ

ข้อความที่คุณอ้างถึงนั้น ปรากฏในคัมภีร์ขุททกนิกาย มีพราหมณ์คนหนึ่งเดินทางไปพบพระพุทธเจ้าซึ่งประทับอยู่ที่โคนไม้ต้นหนึ่ง เขาทูลถามพระองค์ว่าเป็นวรรณะอะไร เป็นตระกูลอะไร พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า “อย่าถามถึงชาติตระกูลเลย จงถามถึงความประพาศเกิดไฟที่เกิดจากไม้ไม่ว่าไม้อะไร ย่อมให้แสงสว่างและให้ความร้อนเหมือนกัน มุนีผู้มีปัญญาแม้เกิดในตระกูลต่ำ แต่รู้จักกีดกันบาปด้วยความละอาย (หิริ) ย่อมเป็นอาชาไนยได้”

อาชานินยคือ ผู้ที่ได้รับการฝึกให้ดีแล้ว รู้จักกีดกันบาปด้วย
หิริโอตตปปะ จะเกิดในตระกูลใดไม่สำคัญ สำคัญที่ความประพฤติ
อย่างที่พระพุทธเจ้าตรัสอยู่เสมอว่า “บุคคลจะเป็นคนเลวหรือคนดี
เพราะชาติตระกูลก็หาไม่ได้ แต่จะเป็นคนเลวหรือคนดีเพราะการ
กระทำของตน”

คำถามที่ ๑๗๕๖

มงคลทั้ง ๓๘ ข้อในมงคลสูตรเป็นมงคลอันสูงสุดทั้งสิ้น เมื่อ
กล่าวว่า “มงคลอันสูงสุด” พระพุทธองค์ทรงหมายความว่าอย่างไรคะ
เพราะแต่ละข้อก็ไม่เหมือนกัน ในความเข้าใจของคนโดยมาก ข้อ
ท้ายๆ เช่นการเห็นอริยสังข์ทั้งหลาย การทำพระนิพพานให้แจ้ง ย่อม
จะประเสริฐกว่าข้อต้นๆ

ตอบ

สูงสุดแต่ละอย่างคือ ดีด้วยกันทั้งนั้น แต่ดีคนละอย่าง ผมเข้าใจ
อย่างนี้

คำถามที่ ๑๗๕๗

๑. บทสวดมนต์ อริยมรรคมีองค์แปด ที่ขึ้นว่า “หันทะ มะยัง
อะริยัญสังคิกะมัคคะปาฐัง ภาณามะ เส อะยะเมวะ อะริโย อัญญังคิโก
มัคโค เสยยะถิทัง สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปิ...” ซึ่งกล่าวว่า อริยมรรค
แต่ละองค์เป็นอย่างไร นำมาจากพระสูตรใด หรือมีที่มาอย่างไรคะ
เป็นพุทธพจน์ทั้งสิ้นใช่ไหมคะ ๒. และเมื่อกล่าวถึงสัมมาอาชีโว จะ
กล่าวเพียงว่า “อิธะ ภิกขเว อะริยะสาวะโก มิจฉาอาชีวัง ปะหายะ

สัมมาอาชีวะนะ ชีวีกัง กัปเปติ...” ซึ่งมีคำแปลว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สาวกของพระอริยเจ้าในธรรมวินัยนี้ ละการเลี้ยงชีวิตที่ผิดเสีย ย่อมสำเร็จความเป็นอยู่ด้วยการเลี้ยงชีวิตที่ชอบ” แต่มิได้ขยายความว่า “ละการเลี้ยงชีวิตที่ผิดเสีย ย่อมสำเร็จความเป็นอยู่ด้วยการเลี้ยงชีวิตที่ชอบ” หมายถึงอย่างไร จึงขอความกรุณาท่านอาจารย์อธิบายความหมายของ สัมมาอาชีโวในบริบทนี้ด้วยนะคะ กราบขอบพระคุณอย่างสูงค่ะ (กราบขออภัยหากพิมพ์ผิดนะคะ)

ตอบ

ที่แจกรมรรคมืองค์ ๘ ในมหาสติปัฏฐานสูตรก็มี ในมัคควิภังคสูตร ก็มี ล้วนแต่เป็นพระพุทธรูปทั้งนั้น มีที่ต่างกันนิดหน่อยในข้อสัมมา กัมมันตะกล่าวคือ ในมหาสติปัฏฐานสูตรเว้นจากกาเมสุมิฉาจารย์ ส่วนในมัคควิภังคสูตรเว้นจากอพรหมจรรย์ นอกจากนั้นเหมือนกัน ส่วนข้อสัมมาอาชีวะที่ไม่แจกรายละเอียดไว้ก็น่าจะเป็นว่า มิจจาอาชีวะมีมากด้วยกัน ตามกฎหมายบ้างตามศีลธรรมบ้าง สัมมาอาชีวะก็เช่นเดียวกัน จึงตรัสไว้สั้นๆ ว่า ให้เว้นจากมิจจาอาชีวะ เลี้ยงชีพด้วย สัมมาอาชีวะ ผมเข้าใจตามที่กล่าวมานี้

คำถามที่ ๑๗๕๘

เรียนท่านอาจารย์ ผมเคยได้ฟังคำถามคำตอบระหว่างอาฬวกยักษ์กับพระพุทธเจ้ารู้สึกที่ดีมาก แต่ตอนนี้จำไม่ได้เสียแล้ว ท่านอาจารย์ช่วยบอกให้อีกครั้งจะขอบพระคุณยิ่ง

ตอบ

คำถามคำตอบระหว่างอาฬวกยักษ์กับพระพุทธเจ้านี้ มีเป็นชุดๆ ดังต่อไปนี้

ชุดที่ ๑ อาฬวกยักษ์ถามว่า อะไรเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจของคนในโลกนี้ อะไรที่บุคคลประพาศดีแล้วนำสุขมาให้ อะไรเป็นรศเลิศยิ่งกว่ารสทั้งหลาย บุคคลมีชีวิตอยู่อย่างไร ท่านเรียกว่าเป็นชีวิตที่ประเสริฐ

พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า “ศรัทธาเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจของคนในโลกนี้ ธรรมที่บุคคลประพาศดีแล้วนำสุขมาให้ สัจจะเป็นรศเลิศยิ่งกว่ารสทั้งหลาย บุคคลมีชีวิตอยู่ด้วยปัญญาท่านกล่าวว่าเป็นชีวิตที่ประเสริฐสุด”

ชุดที่ ๒ ถามว่า บุคคลข้ามโอชะได้อย่างไร ข้ามห้วงมหรณพได้อย่างไร ล่วงความทุกข์ได้อย่างไร บริสุทธิได้อย่างไร ตรัสตอบว่า “บุคคลข้ามโอชะ (ห้วงน้ำเล็ก) ได้ด้วยศรัทธา ข้ามมหรณพ (ห้วงน้ำใหญ่) ได้ด้วยความไม่ประมาท ล่วงทุกข์ได้ด้วยความเพียร บริสุทธิได้ด้วยปัญญา”

ชุดที่ ๓ ถามว่า บุคคลได้ปัญญาได้อย่างไร ได้ทรัพย์ได้อย่างไร ได้เกียรติเพราะอะไร ผู้กมิตรได้ด้วยอะไร ทำอย่างไรจากโลกนี้ไปแล้วจะไม่เศร้าโศก ตรัสตอบว่า “บุคคลเชื้อธรรมของพระอรหันต์ พังอยู่ด้วยดี ไม่ประมาท พิจารณาธรรมอย่างถ่องแท้ ย่อมได้ปัญญาเพื่อบรรลุนิพพาน ผู้ขยันไม่ทอดธุระ ทำการงานให้เหมาะเจาะย่อมหาทรัพย์ได้ บุคคลย่อมได้ชื่อเสียดเพราะสัจจะ บุคคลผู้ให้ยอมผู้กมิตรไว้ได้ ผู้ครองเรือนประกอบด้วยธรรม ๔ ประการคือสัจจะ ทมะ ขันติ จาคะ จากโลกนี้ไปแล้วย่อมไม่เศร้าโศก ท่านลองไปถามสมณ-

พราหมณ์เหล่าอื่นดูบ้างเถิดว่า สำหรับผู้ครองเรือนจะมีธรรมอื่น
อีกบ้างไหมที่มีคุณยิ่งกว่าสัจจะ ทมะ ขันติและจาคะ (ฆราวาสธรรม)”

(จากข้อความในอาฬวกสูตร ยักขสังยุต สังยุตตนิกาย พระไตร-
ปิฎกเล่ม ๑๕ ข้อ ๘๔๐-๘๔๕)

เรื่องนี้ผมได้เคยออกอากาศทางวิทยุหลายปีมาแล้วและได้พิมพ์
เป็นหนังสือแล้ว ผมได้อธิบายรายละเอียดคำถามคำตอบนี้ไว้ด้วย
แล้ว หนังสือชื่อ “พุทธชัยมงคลคาถา” ถ้าต้องการรายละเอียดโปรด
ดูในหนังสือดังกล่าว พิมพ์ที่สำนักพิมพ์บรรณกิจ พ.ศ. ๒๕๔๙
โทร.๐๒-๒๘๒-๕๕๒๐

คำถามที่ ๑๗๕๙

ดิฉันต้องการติดต่อกับท่านอาจารย์วศิน อินทสระ เพื่อขออนุญาต
จัดพิมพ์หนังสือ “ไปไม่ในกำมือ” ซึ่งจะนำไปแจกเป็นธรรมทาน จึง
อยากจะรบกวนท่านอาจารย์ให้ข้อมูลในการติดต่อครั้งนี้อัจขอบ
พระคุณยิ่งค่ะ

ตอบ

หนังสือเรื่องนี้ชื่อเดิมคือ “พระพุทธโฆษาทกก่อนปรินิพพาน” แต่
สำนักพิมพ์ได้วงเล็บคำว่า “ไปไม่ในกำมือ” เพราะบางคนนำไปพิมพ์
แล้วตั้งชื่อว่า “ไปไม่ในกำมือ” เขาจึงวงเล็บไว้เพื่อให้รู้ว่าเป็นเรื่องเดียวกัน
ถ้าคุณจะทำพิมพ์ก็ขอให้ใช้ชื่อว่า “พระพุทธโฆษาทกก่อนปรินิพพาน”
และไม่ต้องวงเล็บว่าไปไม่ในกำมือ ให้ติดต่อไปที่สำนักพิมพ์ธรรมดา
โทร. ๐๒-๘๘๘๗๐๒๖ ทางสำนักพิมพ์จะติดต่อกับผมเอง คุณจะนำ
ไปพิมพ์เองก็ได้ หมายความว่าเลือกโรงพิมพ์ตามที่พอใจเถิด

คำถามที่ ๑๗๖๐

หากเราต้องประสบพบเจอกับเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ หรือต้องตอบคำถามแก่ผู้ถาม เราจะมีหลักในการตอบหรือปฏิบัติสัมพันธ์แก่ผู้คนที่อาจจะเป็น ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ที่มีความเชื่อบ้าง ไม่เชื่อบ้าง เกี่ยวกับเรื่องราวเหล่านี้อย่างไร ให้ถูกต้องตามหลักพุทธศาสนาครับ จริงๆ เรื่องอย่างนี้ผมไม่ค่อยสนใจ เพราะไม่เกี่ยวข้องกับความสุขและความดับทุกข์เท่าไรนัก แต่เมื่อเราจำต้องอยู่ ต้องสังคมกับคนในโลกที่มีความเชื่อและไม่เชื่อเหล่านี้ เลยต้องการทราบคำตอบจากอาจารย์เพื่อประโยชน์แก่คนทุกฝ่าย แบบโลกไม่ช้า ธรรมก็ไม่ชุน เลยอยากทราบคำตอบจากอาจารย์ด้วยครับ ขอบพระคุณครับ

ตอบ

อิทธิปาฏิหาริย์เป็นปาฏิหาริย์อย่างหนึ่งใน ๓ อย่าง ถ้าผู้ทำอิทธิปาฏิหาริย์มีคุณสมบัติจริงก็ทำได้จริง เช่น ได้ฉนวน ๔ ได้อภิญาญา ๖ หรืออภิญาญา ๕ ก็สามารถทำอะไรได้แปลกๆ เหนือความสามารถของมนุษย์ธรรมดา แต่พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญอนุศาสน์ปาฏิหาริย์ว่าเป็นเลิศ ใครเขาเล่าเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ให้ฟังก็ฟังไว้ประดับความรู้ ไม่ต้องไปขัดคอใคร บัวไม่ช้ำน้ำไม่ชุน

คำถามที่ ๑๗๖๑

อาเทศนาปาฏิหาริย์ กับ เจโตปริยญาณ ต่างกันหรือไม่ครับ

ตอบ

ผู้ที่ทำอาเทศนาปาฏิหาริย์ ถ้าได้เจโตปริยญาณก็จะแม่นยำมาก ถ้าไม่ได้ก็เพียงแต่นึกคาดคะเนเอา

คำถามที่ ๑๗๖๒

ผมได้ลงมือปฏิบัติการทำสมาธิแบบการตามดูลมหายใจ ทำมานานหลายปี จนทำให้ความจำดี ร่างกายแข็งแรง แต่พอมาได้อ่านหนังสืออาจารย์ ผมก็รู้ว่าผมติดใจในรสความสงบของสมาธิ คือมันสงบอย่างเดียวแต่ไม่อาจจะพิจารณาธรรมอื่นได้ เลยเปลี่ยนทางมาเป็นการเจริญสติ แต่ใช้ฐานเดิมคือการตามดูลมหายใจ รู้สึกว่าความทุกข์มันลดลง เพราะไม่ยึดมั่นในสภาวะ อารมณ์ที่มากกระทบเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ไม่ใช่ตัวตน จนมาถึงตอนนี้ คำถามครับ ๑. จากช่วงแรกที่ปฏิบัติ ผมมีความรู้สึกที่ว่า ความจำดีมาก สติชัดมาก เป็นเพราะสมาธิมันยังมีอยู่จากการได้นั่งสมาธิหรือเปล่าครับ ๒. หลังจากเปลี่ยนมาเป็นการเจริญสติ วิปัสสนา เหมือนความจำของผมไม่ค่อยเหมือนเดิม แต่ผมได้ความชัดเจนของสติ ในการรับรู้อารมณ์มากกว่า ประมาทว่าประสิทธิภาพในการทำงานของผมลดลง แต่การรับรู้อารมณ์ดีขึ้น กลัวงานจะเสียครับ แต่ที่ไม่เสียคืออารมณ์ครับ อย่างนี้มีผลเสีย ต้องปรับปรุงส่วนไหนหรือเปล่าครับ ๓. แต่ก่อนนี้ผมจะทำงานได้คล่องแคล่ว มีสมาธิมาก แต่จะใส่อารมณ์มาก โกรธง่าย พอเปลี่ยนแนวการปฏิบัติ ผมรู้สึกว่าทำงานได้ช้าลงกว่าเดิม แต่ไม่โกรธ รู้สึกตัวตลอด ได้อย่างเสียอย่าง ผมเลือกที่จะเป็นอย่างปัจจุบันนี้คือ ทำงานช้าแต่ชัวร์ และไม่โกรธ ไม่ใส่อารมณ์เลย (แต่หัวหน้างานกลับไม่ชอบบอกว่าทำงานช้า กลายเป็นแกโกรธแทน) การที่ผมเลือกอย่างหลังนี้ผมเลือกถูกหรือเปล่าครับ คือเลือกเจริญก้าวหน้าทางธรรม ทางโลก มันเสื่อมไปบ้างก็ช่างมัน ไม่ทุกข์ดี รบกวนอาจารย์ตอบด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

ผมเห็นว่าที่คุณพูดมาและทำอยู่นั้นดีแล้ว ขออนุโมทนาด้วย
ธัมมัสปายะของแต่ละคนไม่เหมือนกัน

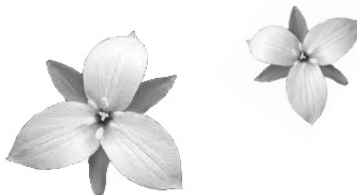

คำถามที่ ๑๗๖๓

ช่วงนี้ผู้คนมักคุยกันเกี่ยวกับเรื่อง “วันสิ้นโลก” ผมเห็นมีพระอาจารย์
วัดหลายวัด ได้ประกาศการทำพิธีกรรม ตัดกรรม ไหว้พระราหู การ
ปลุกเสกเครื่องราง ของขลัง แล้วได้บอกสาเหตุในการจัดสร้างวัตถุม
งคล หรือพิธีกรรมนั้นว่า เป็นการให้สิ่งยึดเหนี่ยว ผมไม่ได้ว่าผู้คนที่
ไปทำพิธีกรรม หรือไปขอวัตถุมงคลนั้นหรือกนะครับ แต่ผมรู้สึกผิดหวัง
กับพระบางองค์ บางวัด ที่ชาวบ้านมองเป็นธงชัย เป็นที่ยึดเหนี่ยว
น่าจะอาศัยเหตุการณ์นี้สอนหลักไตรสิกขา ดันสอนเรื่องที่พระพุทธรเจ้า
ไม่ได้สอน แกมพระเถระชั้นผู้ใหญ่ก็ไม่มาประกาศสอนประชาชน
บ้างว่า เรามีหลักอะไรในการปฏิบัติตัวและใจเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้
เหมือนตาบอดจูงคนตาบอด แล้วจะรอดเหวได้อย่างไรครับ อาจารย์
มีความคิดเห็นกับเรื่องนี้อย่างไรครับ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ขอขอบคุณ

ตอบ

ประการแรกก็คือเห็นด้วยกับคุณ ประการที่ ๒ เครื่องยึดเหนี่ยวนั้น
มี ๒ แบบ คือเหนี่ยวขึ้นหรือเหนี่ยวลง ถ้าให้ปัญญา ก็เป็นการเหนี่ยวขึ้น
ถ้าให้ความมโง่เขลาขมขาย ก็เป็นการเหนี่ยวลง ช่วยกันเหนี่ยวขึ้นดีกว่า
จะได้ทำให้พุทธบริษัทมีปัญญาในการดำเนินชีวิต ขอขอบคุณมากที่เล่า
ให้ฟัง

คำถามที่ ๑๗๖๔

สวัสดิ์คะอาจารย์ หนูเห็นเพื่อนที่ทำงานเค้าว่กัันว่าเป็นคนธรรมะ ธรรมโม ไม่เอาเรื่องเอาราวอะไร โดนเอาเปรียบอยู่เรื่อย ใ้พวกที่เห็น แก่ตัวส่วนใหญ่เป็นคนฉลาด แต่ไม่มีคุณธรรม หนูถามเพื่อนคนนี้ หลายทีแล้ว ว่าทำไมไม่พูดชี้แจงอะไรบ้าง เขาบอกว่า เดี่ยวกรรมก็สนองพวกเขาเอง หากเราไปอธิบายเดี่ยวเค้าก็โกรธเราอีก เป็นบาปต่อกันเปล่าๆ หนูได้แต่ถอนหายใจ อาจารย์คะ คนที่ศึกษารธรรมะต้องเป็นคนเฉยเมย ไม่เอาเรื่องเอาราวอย่างนี้หรือคะ ขอโทษนะคะ หนูว่ามันเป็นความเฉยใจอย่างไรก็ไม่รู้ เหมือนวัวควาย อย่างนี้ คนดีแต่ใจก็เสียเปรียบกับคนเลวแต่ฉลาดวันยังค่ำ อาจารย์มีคำแนะนำฝากไปให้เพื่อนคนดีของหนูบ้างไหมคะ แล้วสิ่งที่เพื่อนหนูทำนี้ถูกต้องหรือเปล่าคะ กราบขอบพระคุณอาจารย์ด้วยคะ

ตอบ

ทางที่ดีที่ควร ก็คือเป็นคนฉลาดด้วยดีด้วย ไม่ใช่เป็นคนโง่ที่ใจดี ถ้าเป็นคนโง่ที่ใจดีเป็นการเปิดโอกาสให้คนอื่นทำความชั่วได้ง่าย เหมือนเราขาดความกรุณาไป ความกรุณาและปัญญาจะต้องมาด้วยกัน ถ้าได้ความบริสุทธิ์ด้วยก็ยิ่งดี อย่างที่พระพุทธเจ้าทรงเป็นตัวอย่างให้ดู คือมีพระปัญญาคุณ พระบริสุทธิ์คุณ และพระมหากรุณาคุณ ขอให้ดำเนินตามทางสายกลางเพื่อประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่นพร้อมๆ กันไป ให้เขาได้ประโยชน์โดยธรรม ไม่ใช่โดยการเอาเปรียบ คนที่คุณพูดถึงนั้นเป็นคนน่าสงสาร

คำถามที่ ๑๗๖๖

ได้อ่านหนังสือของอาจารย์ ที่อาจารย์บอกว่าโลกมนุษย์เป็นเวทีแสดงกรรมและผลของกรรม คือสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นก็ได้ หรือเลวลงก็ได้ อย่างนี้โลกมนุษย์ก็เป็นกลางๆ อย่างนั้นหรือครับ ช่วยอธิบายด้วยครับ

ตอบ

ใช่แล้ว โลกมนุษย์เป็นชุมทาง ไปสวรรค์ก็ได้ ไปนรกก็ได้ ไปเป็นพรหมก็ได้ จะนิพพานไม่เกิดก็ได้ แล้วแต่บุญกรรมที่ทำไว้ในคราวเป็นมนุษย์

คำถามที่ ๑๗๖๗

ที่คนส่วนใหญ่เขามักจะพูดกันว่า พอสามีภรรยาแต่งงานกัน ก็ต้องมีลูก เพื่อจะได้มีครอบครัวที่สมบูรณ์ เพราะบุตร ภรรยาสามีจะนำความสุขมาให้ แต่ทำไมใจผมมันแย้งกับคำตอบว่า หากมีลูกหรือภรรยาแล้วจะมีสุขที่สมบูรณ์ ผมว่าเหมือนมีพันธนาการอย่างไรไม่รู้ ตอนนี้มีผมมีลูกสาวคนเดียว แต่ก่อนเคยคาดหวังว่า พอเราเลี้ยงแก่ให้ดี พอลูกโตขึ้นแก่ก็ต้องมาเลี้ยงเรา คือเลี้ยงลูกด้วยความเชื่ออย่างนั้น เป็นน้ำหล่อเลี้ยงจิตใจตลอด ไม่ว่าจะเหนื่อยยากลำบากก็หามาให้ แต่พอมาอ่านหนังสือของอาจารย์ ผมก็คิดได้ว่า สิ่งที่อาจารย์พูดนั้นถูกต้อง คือความสุขจากการหวัง หวังว่าลูก ภรรยาจะต้องเป็นอย่างใจเราหวัง ส่วนใหญ่จะผิดหวัง หรือไม่ถึงหวัง ต้องคอยร้อนใจมากกว่า พอได้อ่านก็ได้คิด ถึงตอนนี้ผมเลี้ยงลูก ดูแลภรรยา ด้วยความเมตตา คือให้ในสิ่งที่ถูกต้อง ปฏิบัติต่อกันด้วยเมตตา กรุณา พอวางใจไม่คาดหวัง

หวัง เหมือนอะไรมันหลุดออกมาจากใจ เหมือนนกภูเขาออกจากอก คือเลี้ยงครอบครัวให้ดีที่สุด ลูกจะเลี้ยงหรือไม่เลี้ยงก็สุดแท้แต่เขา ขอให้เขาเป็นคนดีก็แล้วกัน ดีมากดีน้อยก็ว่ากันไปครับ สุดท้ายนี้ผมรู้สึกดีใจที่ธรรมะนำพาให้ผมได้มารู้จักกับอาจารย์ แม้จะเป็นแค่การอ่านหนังสือ แต่จากจำนวนการเขียน ผมก็พอจะหยั่งคุณธรรมของอาจารย์ได้บ้างครับ ขอขอบคุณอาจารย์ที่ทำให้ผมรู้สึกสุขใจและมีพลังในการดูแลครอบครัว ขอให้อาจารย์สุขภาพแข็งแรงขึ้น เพื่อเป็นแสงสว่างให้กับคนมีศบอดอย่างพวกผมไปนานๆ ครับ สวัสดีปีใหม่ครับอาจารย์

ตอบ

ขอบคุณมากครับที่คุณได้รับประโยชน์จากหนังสือของผมสมความตั้งใจ ขอให้คุณมีความสุขในปีใหม่เช่นเดียวกัน มีคนขอให้ผมช่วยเขียนอวยพรปีใหม่ จะได้ส่งไปให้เพื่อนๆ ผมได้เขียนไปว่า “ยศ (คือการได้รับการยกย่องให้เป็นใหญ่ ความมีโภคทรัพย์พอสมควร ได้รับความเคารพนับถือ, เสี่ยงสรรเสริญด้วยความนิยมชมชอบ) ย่อมเจริญแก่ผู้ มีคุณธรรม ๗ ประการคือ เป็นผู้หมั่นขยัน มีสติ มีการงานสะอาด (สุจริต) ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ สำรวมระวังกาย วาจาใจ มีชีวิตอยู่โดยธรรม ไม่ประมาท (พระพุทธานุภาพในธรรมบท) ผู้มุ่งความสุขความเจริญในชีวิตทั้งในบัดนี้และภายหน้า ควรดำรงตนอยู่ในหลักธรรมทั้ง ๗ ประการนี้”

คำถามที่ ๑๗๖๘

ผมรบกวนถามเรื่องความสัมพันธ์ของปฐมฌาน ทุติยฌาน...กับ อานาปานสติ ๑๖ ชั้น ๑. ในอานาปานสติขั้นที่ ๕-๘ (เวทนานุปัสสนา สติปัฏฐาน) เป็นช่วงปฐมฌาน ใช่ไหมครับ เพราะเรามี วิตก วิจาร์ อยู่กับลม และมีปีติ สุข จนจิตอยู่กับความรู้สึกนี้ ไม่ออกแวกไปไหน (สุขเวทนา-เหมือนพักอยู่ห้องแอร์ไม่อยากจะออกไปไหน) ๒. อานาปานสติ ขั้น ๙-๑๒ จิตตานุปัสสนา โดยในขั้นที่ ๑๒ ให้เปลื้องจิตออก หลังจากให้รู้ทั่วจิต ทำจิตให้บันเทิงขึ้นๆ และตั้งมั่นในจิตที่บันเทิง จึงให้เปลื้อง สิ่งบันเทิง (ปีติ? สุข?) ออกจากจิต ถ้าทำได้จริงก็จะเป็นจตุตถฌาน (อัปปนาสมาธิ) ใช่ไหมครับ ๓. ผมสงสัยว่า ในขั้นทุติยฌานและ ตติยฌาน ที่ให้ละ วิตก วิจาร์...วิตก วิจาร์ของอะไรครับ ไม่ใช่วิตก วิจาร์ ที่ลมเข้าออกแน่ เพราะทุกชั้นของอานาปานสติ สติปัฏฐานสี่ ท่านให้อยู่ที่ลมตลอด ผมรบกวนอาจารย์ช่วยอธิบายหรือแก้ไขความ เข้าใจผิดของผมด้วยครับ ขอขอบคุณมากครับ

ตอบ

คำถามของคุณสลับซับซ้อนมาก ยากที่จะอธิบาย ขอพูดเป็นบาง ประเด็นว่า อัปปนาสมาธินั้นได้ตั้งแต่ปฐมฌานแล้ว ไม่ต้องคอยถึง จตุตถฌาน คำว่า “วิตก วิจาร์ในปฐมฌาน” นั้น หมายถึงจิตจับ อารมณ์ได้ คือแนบสนิทอยู่กับอารมณ์กัมมัฏฐาน และเคล้าเคลีย อยู่กับอารมณ์นั้น ไม่ใช่วิตกวิจาร์ตามภาษาชาวบ้าน ขอตอบเพียง เท่านั้นก่อน

คำถามที่ ๑๗๖๙

ลูกที่พูดให้พ่อแม่กระทบจิตใจ แต่ภายในใจของลูกนั้นล้วนมีแต่ความเป็นห่วงและมีเจตนาดี บาปมากไหมครับ

ตอบ

อย่างนี้เรียกว่าเจตนาดีจุดมุ่งหมายดี แต่วิธีการไม่ถูกต้อง เมื่อเรามีเจตนาดีแล้วต้องใช้วิธีการที่ถูกต้องแนบเนียน ไม่ให้กระทบกระเทือนใจท่าน ถ้าจะเตือนท่าน ก็เตือนอ่อนๆ ให้พอรู้ตัว ไม่ว่าจะตรงๆ อันเป็นเหตุให้ท่านกระทบกระเทือนใจ เรื่องบาปหรือไม่บาปนั้นพูดยาก แต่ขอให้เปลี่ยนวิธีการเพื่อความหวังดี จะได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย ขอให้คุณประสบความสำเร็จในเรื่องนี้ด้วย

คำถามที่ ๑๗๗๐

พระพุทธองค์ตรัสว่า อะไรเป็นขุมทรัพย์ที่จะติดตัวเจ้าของไปโดยใครจะลักไปไม่ได้คะ ทรงกล่าวถึงเรื่องขุมทรัพย์นี้ในพระสูตรใดคะ

ตอบ

ขุมทรัพย์คือบุญ ตรัสไว้ในนิกัณทสูตร ขุททกนิกาย พระไตรปิฎก เล่ม ๒๕ ตอนที่ว่าด้วยขุททกปาฐะ ในที่นั้นตรัสว่า “ให้ฝังทรัพย์คือบุญไว้ด้วยทาน ด้วยศีล ด้วยสัจญญะ (ความสำรวม) และด้วยทมะ (การฝึกตน) แล้วทรงพรรณนาอานิสงส์แห่งบุญไว้มากมาย” ลงท้ายว่า “บุญสัมปทามีอานิสงส์มากเช่นนี้ มีประโยชน์มากเช่นนี้ บัณฑิตทั้งหลายผู้เป็นนักปราชญ์ จึงสรรเสริญบุคคลผู้มีบุญอันได้กระทำไว้แล้ว”

คำถามที่ ๑๗๗๑

เคยได้ยินพุทธคาถา ทำนองว่า เมื่อบุคคลทำความดีซ้ำอยู่ ใจจะยินดีในความชั่ว ขอความกรุณาท่านอาจารย์กล่าวถึงคาถาธรรมบทที่สมบูรณ์และความหมายของการ “ทำความดีซ้ำอยู่” ด้วยนะคะ

ตอบ

พระพุทธพจน์เต็มๆ ในเรื่องนี้มีว่า “ควรรีบทำความดี ควรห้ามจิตเสียจากบาป เพราะเมื่อทำบุญซ้ำๆ ใจย่อมยินดีในบาป” (พระพุทธพจน์ในธรรมบท) ขยายความนิดหน่อยว่า จิตเป็นธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงเร็ว เมื่อกุศลจิตเกิดขึ้นในการที่จะทำความดี ก็ให้รีบทำทันที ถ้าเข้าไปบางทีจิตจะเปลี่ยนเป็นอื่น มีบ่อยๆ ที่คนเราตั้งใจจะทำความดีแล้วไม่รีบทำ พอทิ้งช่วงเวลาไป จิตก็เปลี่ยนความคิดก็เปลี่ยนก็เลยไม่ได้ทำ แถมยังจะโน้มไปในบาปเสียอีก (ดูเรื่องประกอบในทางแห่งความดี เล่ม ๒ เรื่อง พราหมณ์จุฬิกสาฎก ปาปวรรคพรรณนา)

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสุขสวัสดิ์ในปีใหม่ ๒๕๕๖ ด้วย

คำถามที่ ๑๗๗๒

ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม คืออะไรครับ มีผู้อธิบายไว้มาก แต่ไม่ค่อยกระจ่างเท่าไร หมายถึงการปฏิบัติตนเองให้สมควรแก่ฐานะสถานการณ์ ประมาณนี้หรือเปล่าครับ ช่วยยกตัวอย่างมาสักปริยายหนึ่งด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

คำว่า “ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม” มี ๒ ความหมายคือ

๑. ปฏิบัติธรรมให้เหมาะสมตามฐานะของตน เช่น เป็นชาวประมง ย่อมรักชาติลัทธิข่าปาณาติบาตไม่ได้ ก็พยายามรักษาข้ออื่นอีก ๔ ข้อให้ครบบริบูรณ์ และตั้งตนอยู่ในสามัคคีธรรม

๒. ปฏิบัติธรรมน้อยค่อยตามธรรมใหญ่ คือ ไม่ให้ขัดกับหลักใหญ่ของพุทธธรรม เช่น หลักกรรมเป็นหลักใหญ่หลักหนึ่ง ไม่กระทำอะไรมิผิดกับหลักกรรม เช่น หลักกรรมสอนว่า ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ต้องลงมือทำไม่ใช่ถ้อยannonเอา ความเชื่อที่มุ่งายเป็นอันมากซึ่งขัดกับหลักกรรม ก็ต้องทิ้งความเชื่ออันนั้นเสีย อย่างนี้เรียกว่าปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม อนุวัติตามธรรม (ธัมมานุวัติ) ดำเนินตามทางของท่าน ผู้รู้ (พุทธานุมัต) ๕

คำถามที่ ๑๗๗๓

มีพี่ที่ทำงานของผมอยู่ท่านหนึ่งเป็นผู้ใหญ่ระดับผู้อำนวยการ ทุกคนจะรู้จักกันในฐานะที่เป็นคนใจบุญ ใจกว้าง ทำบุญที่หนึ่งเป็นแสนๆ แก้มักจะชักชวนเพื่อนๆ นื่องๆ ที่ทำงานให้ทำบุญสร้างวัด สร้างโบสถ์ วิหาร อะไรของแะเยอะมาก แต่อยู่มาวันหนึ่งผมได้ยินแกคุยโทรศัพท์กับเจ้าอาวาส เรื่องโบอนุโมทนา แกบอกว่า หลวงพ่อเพื่อนๆ ผมบริจาค ๑,๐๐๐ บาท แต่หลวงพ่อก้ออกโบอนุโมทนา ๑๐,๐๐๐ บาทได้ไหม ผมรู้สึกสลดใจ ทั้งฆราวาสและพระร่วมมือกัน อย่างนี้ หลังจากนั้นแกยื่นซองอะไรมา ผมก็มักจะปฏิเสธ โดยบอกแกไปว่าตอนนี้ผมนิยมทำหนังสือธรรมะแจกแทน อาจารย์ครับ คนเรามักจะตัดสินว่าคนนี้เป็นคนดีหรือเลวจากภายนอก จากที่เราเห็น

ได้สัมผัสเพียงผิวเผิน แต่ความดีที่เป็นคุณธรรมจริงมันอยู่ข้างใน
ตัวบุคคลนั้น ต้องอยู่ด้วยกันนานๆ ถึงจะรู้จะเห็นได้ ผมควรจะปฏิบัติ
ต่อพี่เขาอย่างไรดีครับ ให้อภัย เมตตา รู้ว่าต้องทำแต่ใจมันต้านครับ
เหมือนหักด้ามพร้าด้วยเข่า อาจารย์ช่วยแนะนำวิธีด้วยครับ

ตอบ

คนเรามักจะดีบางส่วนไม่ดีบางส่วน ดีไม่ทั่วถ้วนไม่หมด ขอให้
เลือกเอาส่วนที่ดีของเขามาเป็นแบบอย่าง ส่วนที่ไม่ดีก็ตัดทิ้งไป การ
ให้พระออกใบอนุโมทนาบัตรไม่ตรงตามความเป็นจริงนั้น เป็นการ
ไม่สมควรอย่างยิ่ง ผมก็ไม่เห็นด้วย ขออนุโมทนาที่คุณพิมพ์หนังสือ
ธรรมะแจก เป็นบุญกุศลอันยั่งยืน ทำคนให้เป็นคน ทำคนให้ดีขึ้น
ขอให้จากลอนของท่านพุทธทาสไว้ด้วยว่า

จะหาคนมีดีโดยส่วนเดียว อย่าไปเที่ยวค้นหาสหายเอ๋ย

เหมือนค้นหาหนวดเต่าตายเปล่าเลย ฝึกให้เคยเอาแต่ดีมีคุณจริง

คำถามที่ ๑๗๗๔

ผมได้คัดลอกข้อความ ความรัก ความร้าย จากหนังสือพระอานนท์
พุทธอนุชา ไปใส่ไว้ในคอมฯ มีเพื่อนมาเปิดอ่าน เขาก็ถามผมว่า
ทำไมมองความรักในแง่ร้ายจัง พุทธศาสนาสอนคนให้มองโลกใน
แง่ร้ายหรือ ผมอธิบายให้เพื่อนฟังว่า พุทธศาสนาไม่ได้สอนให้คน
มองโลกหรืออะไรในแง่ดีหรือร้าย แต่สอนให้มองโลกหรืออะไรตาม
ความเป็นจริง เพราะปุถุชนส่วนใหญ่ มองความรักว่าเป็นความสุข แต่
ความสุขนี่เป็นการฝากไว้กับตัวบุคคลอื่น ซึ่งเขาก็สามารถปรวนแปร
ไปได้ พลัดพรากได้ ไม่เที่ยง แม้กระทั่งอารมณ์รักของเราก็ปรวนแปรได้

ตามเหตุตามปัจจัย ตามที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ การประสบกับสิ่งที่ไม่น่าปรารถนา การพลัดพรากจากสิ่งที่รักนั้นเป็นทุกข์ อาจารย์ครับ พุทธพจน์นี้เป็นการบอกถึงเรื่องความรักปริยายหนึ่งเท่านั้นหรือเปล่าครับ ช่วยอธิบายเสริมด้วยครับ ที่ผมอธิบายไปเพื่อนบอกว่ายังไม่กระจ่างครับ

ตอบ

เท่าที่คุณพูดมาก็ดีแล้ว ถูกต้องแล้ว พระพุทธเจ้าตรัสว่า “กามทั้งหลายให้ความสุขน้อย ให้ความทุกข์มาก บัณฑิตรู้อย่างนี้แล้ว ย่อมไม่ยินดีแม้ในกามที่เป็นทิพย์” ส่วนความรักและสิ่งที่รักนั้นตรัสไว้เสมอว่า ทำให้เกิดทุกข์ ทำให้เกิดความเศร้าโศก ความเสียใจ พิโรธ รำพัน บางคนถึงกับเป็นบ้าไปก็มี ส่วนมากพระพุทธเจ้าตรัสพระพุทธพจน์ทำนองนี้ตามเหตุที่เกิดขึ้น คือ คนมีความทุกข์เพราะความรัก เป็นเหตุมาเฝ้า คร่ำครวญรำพันมา พระพุทธเจ้าจึงตรัสเช่นนั้น คนที่สมหวังในความรักได้รับความสุขก็พอมีอยู่ แต่ก็เล็กน้อย ส่วนมากมีปัญหา มีความยุ่งยากลำบากตามมากมายนับไม่ถ้วนก็ล้วนสุด แต่อาศัยความเพ็ดเพลินเล็กน้อยฉาบทาไว้ มาบังความทุกข์ความเดือดร้อนที่ซ่อนเร้นอยู่

มีเทวดาท่านหนึ่งมากราบทูลพระพุทธเจ้าว่า “คนมีบุตรย่อมได้บันเทิงด้วยบุตร คนมีโคก็ได้บันเทิงเพราะโค บุคคลย่อมบันเทิงเพราะมีสิ่งที่ยึดถือ เมื่อไม่มีสิ่งที่ยึดถือก็ไม่มีอะไรจะบันเทิง” พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า “คนมีบุตรย่อมเศร้าโศกเพราะบุตร คนมีโคย่อมเศร้าโศกเพราะโค บุคคลย่อมเศร้าโศกเพราะมีสิ่งที่ยึดถือ เมื่อไม่มีอะไรจะยึดถือก็ไม่มีอะไรจะต้องเศร้าโศก”

สุภาสิตไทยมีว่า ตันรักต้องรดด้วยน้ำตา (ความเศร้าโศก) มีเรื่องมากมายที่จะพูดกันเกี่ยวกับเรื่องทำนองนี้ แต่เท่านี้ก็น่าจะเป็นเพียงพอ คนเราต้องได้รับบทเรียนด้วยตนเอง จึงจะรู้ซึ้งว่าอะไรเป็นทุกข์อะไรเป็นสุข อะไรยุ่งเหยิงอะไรปลอดภัยไปร้ง ขอให้คุณโชคดี

คำถามที่ ๑๗๗๕

ธรรมดา ธรรมดา เห็นอาจารย์ชอบตอบอย่างนี้เรื่อยครับ อันนี้เป็นธรรมดา อันไหนก็ธรรมดา อารมณ์นี้เป็นธรรมดา ธรรมดานี้ทำไมมันยากจังครับ ใจมันรู้ อันนี้โกรธนะ อันนี้โลภนะ อันนี้เวทนานะ สัตถุญาณะ สังขารนะ วิญญูญาณะ รู้สภาวะว่ามันธรรมดา ดูมานานแล้วครับ แต่ก็รู้อีกว่าใจมันยังไม่วาง มองเห็นทาง แต่ก็ทะลุไปไม่ได้ ไม่รู้เมื่อไหร่มันจะสุก จะร่วงสักที เป็อครับ เป็อกิลิส อาจารย์มีอารมณ์แบบผมบ้างหรือเปล่าครับ แก้ออย่างไรดี

ตอบ

ที่คุณพูดมาก็ธรรมดาอีกนั่นแหละ เพราะธรรมดามีอยู่ว่า สิ่งทั้งปวงไม่เที่ยง สิ่งทั้งปวงเป็นทุกข์ สิ่งทั้งปวงไม่มีตัวตนให้ยึดมั่นถือมั่น ทุกอย่างไม่น่าเป็นไม่น่ายึดถือ ขอให้คุณท่องพระพุทธรพจน์ไว้สัก ๒ ประการ คือ

๑. พิจารณาให้เห็นว่า ไม่น่ายินดีในโลกทั้งปวง
๒. ไม่น่าปรารถนาในสังขารทั้งปวง

พิจารณาอย่างนี้บ่อยๆ ก็จะปลดปล่อยความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งต่างๆ ได้ เห็นว่ามันเป็นเรื่องธรรมดาเช่นนั้นเอง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วก็ดับไป คิดได้อย่างนี้ทำให้ใจมีที่พึ่งคือพระธรรมนั่นเอง พระพุทธเจ้า

ตรัสว่า “ความไม่กังวล ความไม่ยึดมั่น นั้นแหละเป็นที่พึ่งหาใช่อย่างอื่นไม่”

ขอให้คุณนำเอานิพเพธิกปัญญา (ปัญญาที่เจาะทะลุ คือ แทะทะลุ เหตุการณ์ต่างๆ) มาใช้ให้มากในชีวิตประจำวัน ก็จะได้เห็นความเป็นธรรมดาของสิ่งทั้งหลาย เช่นเมื่อ ๔ - ๕ วันมานี้ (ปลายปี ๒๕๕๕ ต้นปี ๒๕๕๖) เส้นทางต่างจังหวัดรถติดมากเหลือเกิน เพราะคนออกกันไปมากและกลับเข้ามามาก คนตายถึง ๒๐๐ กว่าคนเจ็บถึง ๒,๐๐๐ กว่าคนเพราะอุบัติเหตุบนถนน เป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นทุกปีไปแล้วปีเล่า เทศกาลสงกรานต์ก็อีกครั้งหนึ่งก็เป็นอย่างนี้เหมือนกัน ถ้าเรายังทำกันอยู่อย่างนี้เหตุการณ์อย่างนี้ก็ต้องเกิดขึ้นอีกเป็นเรื่องธรรมดา นอกจากเราจะเปลี่ยนเหตุปัจจัยเป็นอย่างอื่น สิ่งนี้จะเปลี่ยนไปเพราะสิ่งทั้งหลายเป็นไปตามเหตุปัจจัย (ยถาปัจจุยํ ปวตฺตนฺติ) ขอให้คุณเห็นธรรมดาให้มากๆ ความทุกข์จะน้อยลง

คำถามที่ ๑๗๗๖

การเกิดขึ้นของนิรโรค คือว่าเป็นการทำบาปในใจแล้วหรือยังครับ

ตอบ

เป็นบางข้อ บางข้อก็เป็นเรื่องธรรมดา เช่น ความง่วงเหงาหาวนอน (ถิ่นมิทระ) ไม่ได้เป็นบาปอะไร เพียงแต่เป็นอุปสรรคในการทำงานบ้าง ในการปฏิบัติธรรมบ้าง ทำให้เกิดอุบัติเหตุบ้าง ถ้าง่วงบ่อยๆ ผู้นั้นก็รำคาญตัวเอง หรือทำให้คนอื่นรำคาญบ้าง สุดแล้วแต่เหตุการณ์

คำถามที่ ๑๗๗๗

การทำกายสังขารให้ระงับ (ปัสสุมภยํ กายสังขารํ) ที่กล่าวในอานาปานสติปาฐะ กับอินทริยสังวรณํเป็นสิ่งเดียวกันหรือไม่คะ หรือแตกต่างกันอย่างไรคะ

ตอบ

กายสังขาร ในที่นี้หมายถึง ลมหายใจเข้าออก ส่วนการสำรวมอินทริย์ หมายถึง ระงับตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่ให้ยินดียินร้ายเมื่อเห็นรูป ฟังเสียง เป็นต้น อันเป็นเหตุให้อกุศลธรรมเกิดขึ้นในจิตใจ

คำถามที่ ๑๗๗๘

พระพุทธองค์ตรัสว่า บุคคลจะสามารถทำจิตให้ตั้งมั่นและทำจิตให้ปราโมทย์ได้ด้วยวิธีใดบ้างคะ

ตอบ

ด้วยวิธีการเจริญอานาปานสติ

คำถามที่ ๑๗๗๙

เมื่อวันที่ ๒ มกราคมที่ผ่านมาี้ แถวตลาตรังสีตรถติดมากเป็นพิเศษครับ เพราะมีการเดินของขบวนพระ อาจารย์ครับ ที่เราเรียกกันว่า “ธุดงค์” ไม่ได้แปลว่าเป็นการเดินทางใหม่ครับ ผมพอจะทราบมาว่า ธุดงค์ของพระคือการทำตนเองให้สิ้นโทษในปัจจุบัน ๔ แล้วการที่พระมาเดินกันในเมืองอย่างนี้ เดือดร้อนชาวบ้าน ผมว่าไม่น่ามาเดินนะครับ เป็นอยู่อย่างเรียบง่ายให้ชาวบ้านเห็น ผมว่าชาวบ้านก็นิยม

ในใจแล้วนะครับ หากเดินด้วยความยึดมั่นถือมั่นถึงจะเป็นป่าแต่ใจก็คงไม่สงบหรอกครับ ที่ไหนมีการฝึกสำรวมอินทรีย์ที่ตรงนั้นก็จะเป็นป่าครับ อาจารย์มีความเห็นกับการที่พระออกมาเดินธุดงค์อย่างไรครับ

ตอบ

ถ้าเดินธุดงค์แล้วทำให้ประชาชนเดือดร้อน เห็นว่าไม่ควรทำ น่าจะไปเดินธุดงค์ในป่าจะเหมาะกว่า ธุดงค์ แปลว่า องคคุณเพื่อกำจัดกิเลส ท่านแสดงไว้ ๑๓ ข้อ เช่น ถือบิณฑบาตเป็นวัตรไม่รับอาหารที่มีผู้นำมาถวาย ถือบังสุกุลจีวรเป็นวัตร ไม่รับจีวรที่มีผู้นำมาถวาย ถือการอยู่ป่าเป็นวัตร เป็นต้น

คำถามที่ ๑๗๘๐

อาจารย์เคยบอกว่า หลักพุทธศาสนาเป็นของสากล เพราะความทุกข์ ลักษณะของทุกข์มีเหมือนกันทุกคนในสากลโลก ถ้าอย่างนั้นแล้ว ชาวต่างชาติที่นับถือต่างศาสนา หากเขาดำรงชีวิตด้วยไตรสิกขา เจริญวิปัสสนา เขาก็สามารถพ้นทุกข์ได้ด้วยหรือครับ คือเขาสามารถดำเนินชีวิตด้วยปัญญาที่รู้เท่าทันความจริงของโลกและชีวิต หากเป็นจริงอย่างนั้นผมก็อยากจะลองศึกษาดูครับ (ผมนับถืออิสลาม)

ตอบ

ถ้าดำเนินชีวิตถูกต้องตามที่คุณว่ามา ก็สามารถพ้นทุกข์ได้เหมือนกัน เปรียบเหมือนการต้มน้ำให้ร้อนถึง ๑๐๐ องศา น้ำก็จะเดือดเหมือนกันไม่ว่าใครจะเป็นคนต้ม สัจธรรมเป็นของสากล ใครเข้าถึงก็จะได้รับประโยชน์จากความรู้แจ้งในสัจธรรมนั้น ดังพระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “พระพุทธเจ้าจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นก็ตาม สิ่งทั้งหลายก็คงเป็น

อยู่อย่างนั้น พระพุทธเจ้าเป็นแต่เพียงได้ค้นพบแล้ว นำมาเปิดเผย
จำแนกแจกแจงทำให้เข้าใจง่ายขึ้น (นัย ธรรมนิยามสูตร)”

คำถามที่ ๑๗๘๑

มีคนชักชวนให้กระผมเจริญสติปัฏฐานอยู่เสมอ อยากจะเรียน
ถามว่าเจริญสติปัฏฐานเพื่ออะไร

ตอบ

ตามข้อความในสติปัฏฐานสูตร ท่านสอนให้พิจารณากาย เวทนา
จิต และธรรม ใช้ศัพท์ว่า กายานุปัสสนา เป็นต้น เพื่อให้ละอภิชฌา
และโทมนัสเสีย อภิชฌา คือ ความอยากได้ อยากมี อยากเป็น โทมนัส
คือ ความเสียใจ ความทุกข์ระทมใจ ในกรณีนี้จะต้องมีความเพียร
มีสัมปชัญญะ มีสติควบคุมอยู่ด้วย ตามพระพุทธพจน์ที่ว่า “อาตาปี
สมุปชาโน สติมา วิเนยฺย โลกเ อภิชฌาโทมนสฺส”

คำถามที่ ๑๗๘๒

ขอเรียนถามว่า ผู้ที่มุ่งความสุขความเจริญแก่ชีวิต ควรใช้หลัก
ธรรมอะไรเป็นทางดำเนิน

ตอบ

ควรใช้หลักธรรมมากมาย ตามที่เห็นสมควรในเหตุการณ์นั้นๆ
ในที่นี้ขอแนะนำหลักธรรม ๒ หมวด ที่เรียกว่าจักรธรรมและจุดฉิธรรม
จักรธรรม แปลว่า ธรรมที่นำไปสู่ความสุขความเจริญเหมือน
ล้อรถ มี ๔ ข้อด้วยกันคือ

๑. ปฏิรูปเทศกาลสงกรานต์ อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม
๒. สักปฐิฐูปัสสยะ คบคนดี
๓. อัดตสัมมาปณิธิ ตั้งตนไว้ชอบ
๔. ปุพเพกตปุญญตา ความเป็นผู้ได้เคยทำบุญไว้ก่อน
วุฒิธรรม หรือปัญญาวุฒิธรรม แปลว่า ธรรมเพื่อความเจริญ หรือ
เพื่อความเจริญแห่งปัญญา มี ๔ ข้อด้วยกันคือ
 ๑. สักปฐิฐูปัสสยะ คบคนดี
 ๒. สัทธัมมัสสวนะ หมั่นฟังคำสั่งสอนของคนดี
 ๓. โยนิโสมนสิการ ใคร่ครวญพิจารณาทำไว้ในใจโดยแยบคาย
ในกิจการที่ทำ
 ๔. ธัมมานุষ্ঠัมมปฏิบัติ ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ซึ่งได้ตรอง
เห็นด้วยปัญญาแล้ว
 เมื่อได้ปัญญาแล้วก็ทำให้ได้ความสุข (สุขุ ปณฺญาปฐิฐิลาโภ)

คำถามที่ ๑๗๘๓

การดำรงอยู่ของวิปัสสนาญาณต่างๆ มีลักษณะอย่างไรคะ เคยได้ยินว่าบางท่านติดอยู่ที่ญาณใดญาณหนึ่งเป็นปี หมายความว่า เมื่อเกิดญาณขั้นนั้นๆ แล้วก็คงอยู่อย่างนั้นตลอดปี หรือญาณเกิดๆ ดับๆ ขึ้นๆ ลงๆ แต่ไม่เกินจากญาณขั้นนั้นตลอดปีคะ

ตอบ

- ก่อนอื่นให้ดูวิปัสสนาญาณ ๙ ก่อนซึ่งมีดังต่อไปนี้
๑. อุทฺทยัพพยานุวิปัสสนาญาณ ญาณเห็นความเกิดขึ้นและความ
เสื่อมแห่งรูปนาม

๒. ภัทธานุบัญญัติญาณ ญาณเห็นความดับแห่งนามรูป
๓. ภัยตูปัญฐานญาณ ญาณเห็นความปรากฏขึ้นแห่งสังขาร โดยความเป็นของน่ากลัว
๔. อาทีนวานุบัญญัติญาณ ญาณพิจารณาเห็นโทษของสังขาร
๕. นิพพิทาญาณ ญาณเห็นสังขารเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย
๖. มุญจิจตุกัมมยตาญาณ ญาณอันเป็นไปเพื่อความหลุดพ้น หรือญาณที่ปรารถนาจะพ้นไปจากสังขารนั้น
๗. ปฏิสังขานุบัญญัติญาณ ญาณพิจารณาหาทาง
๘. สังขารุเปกขาญาณ ญาณวางเฉยในสังขาร
๙. สัจจจานุโลมิกญาณ ญาณอนุโลมอริยสัจ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อนุโลมญาณ

บางคนก็ติดอยู่ในญาณใดญาณหนึ่ง บางคนก็ผ่านพ้นไปโดยลำดับ ควรดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน “สาระสำคัญแห่งวิสุทธิมรรค” ตอนที่ว่าด้วยวิปัสสนาญาณ ๙ ในปฏิทาญาณทัสสนวิสุทธิในวิสุทธิ ๗

คำถามที่ ๑๗๘๔

สวัสดีค่ะอาจารย์ หนูติดตามการตอบปัญหาของอาจารย์ และอ่านหนังสือที่อาจารย์เขียนมาก็เยอะแต่ยังไม่เคยถามเองค่ะ อาจารย์คะสิ่งทั้งหลายทั้งปวงเกิดขึ้นจากเหตุ หนูเป็นคนที่ยุ่ยพ่อ พี่ ๆ น้องๆ เรื่องเงินมาตลอด แต่หนูไม่มีอะไรเป็นทรัพย์สินเลย การให้มากเกินไปเป็นเหตุให้หนูไม่มีใช้ใหม่คะ ถ้าไขมันจะขัดกับธรรมะที่ว่า การให้ทานทำให้เป็นเหตุที่ทำให้เกิดมารวย อาจารย์ช่วยตอบให้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้หนูด้วยนะคะ ขอบพระคุณค่ะ

ตอบ

การช่วยพ่อแม่พี่น้องเป็นของดี ควรทำ เพราะเป็นขุมทรัพย์คือบุญ ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในนิธิกัณทสูตร ขุททกนิกาย แต่ถ้าจะให้เหมาะสม หนูควรจะมีหลักฐานมีทรัพย์สินส่วนตัวพอสมควร พอพึ่งตัวเองได้ในยามชรา เรารู้กันอยู่แล้วทุกคนว่า สัตว์โลกไม่มีสิ่งอะไรเป็นของตน เราจำต้องละทิ้งสิ่งทั้งปวงไปหลังจากตายแล้ว แต่ระหว่างที่ยังมีชีวิตอยู่ เราจำเป็นต้องอาศัยทรัพย์สมบัติเพื่อปัจจัย ๔ ที่เราต้องอาศัยใช้อยู่ทุกวัน ขอขอบใจหนูมากๆ ที่ได้ติดตามอ่านคำถามคำตอบในเว็บไซต์ และติดตามอ่านหนังสือของอาจารย์อยู่เสมอ ขอให้หนูประสบความสำเร็จในชีวิตและตั้งตนได้ดี

คำถามที่ ๑๗๘๕

อาจารย์คะ เรียนถามว่า ถ้าเราถูกด่า เราจะทำอย่างไรคะถึงจะไม่สะทกสะท้านกับคำด่านั้นคะ วางใจให้เฉยยังไม่ได้คะ ขอพระคุณมากคะ

ตอบ

ต้องถือสุภาชิตตัตถิธรรมของพระปุลณณมันตานีบุตร สาวกของพระพุทธเจ้าผู้เลิศทางธรรมกถึก ใจความว่า ให้คิดอยู่เสมอว่า เขาด่าดีกว่าเขาตีด้วยฝ่ามือ เขาตีด้วยฝ่ามือดีกว่าเขาตีด้วยท่อนไม้ เขาตีด้วยท่อนไม้ดีกว่าเขาแทงด้วยศัสตรา เขาแทงด้วยศัสตราดีกว่าเขาฆ่าตาย เพราะว่ามีคนเป็นจำนวนมากที่ต้องฆ่าตัวเอง เรามีคนมาช่วยฆ่าให้ไม่ต้องใช้ความพยายามของตน พระพุทธเจ้าทรงอนุโมทนาต่อความคิดของพระปุลณณมันตานีบุตร แล้วทรงอนุญาตให้ไปอยู่ที่หมู่บ้าน

สุณาปรีนตะซึ่งมีคนดูร้ายอยู่เป็นจำนวนมาก พระปุลณณะไปอยู่ได้และ
ได้ทำให้คนเหล่านั้นเป็นคนดีได้เป็นจำนวนมาก ใครเขาตำเราถ้าเราไม่
รับไว้ คำตำก็กลับไปหาตัวเขาเอง พระพุทธเจ้าเคยทรงเปรียบว่า เมื่อ
แขกมาที่บ้าน เรานำของมาต้อนรับ เมื่อเขาไม่รับของนั้นก็ยอมตกเป็น
ของเราอย่างเต็ม

คำถามที่ ๑๗๘๖

อาจารย์คะ มีคนบอกว่า เข้าวัดปฏิบัติธรรมแล้วทำไมโกรธง่าย
หรือยังทำอะไรที่มันผิดอยู่ล่ะ เราจะตอบเขาว่าอย่างไรคะ อี้ดัดจริตคะ
ขอบคุณคะ

ตอบ

ขนาดเข้าวัดฟังธรรมแล้วยังโกรธง่ายอยู่ ถ้าไม่ได้เข้าวัดไม่ได้
ฟังธรรมจะโกรธง่ายมากกว่านี้อีกสักเท่าใด ลองตรองดูเถิด พยายาม
ฝึกฝนอดทนแผ่เมตตามากๆ เห็นคนทั้งปวงน่าสงสารทั้งนั้น ให้อภัย
ความโกรธง่ายก็จะลดลง ควรอ่านหนังสือ "วิธีลดละความโกรธ" ซึ่ง
ผมได้บรรยายไว้ค่อนข้างละเอียด โปรดติดต่อไปที่สำนักพิมพ์ธรรมดา
โทร.๐๒-๘๘๘-๗๐๒๖

คำถามที่ ๑๗๘๗

สวัสดีครับอาจารย์ ผมมีความสงสัยในคำถามและคำตอบเกี่ยวกับ
ข้อที่มีผู้ถามว่า การปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ผมขอยกตัวอย่าง
ครับ หากผมเป็นเพศฆราวาส มีหน้าที่ต้องประหารนักโทษ หากดูกันที่
ฐานะหน้าที่ผมก็ต้องฆ่า สมควรแก่ฐานะในขณะนั้น แต่ทุกการฆ่า

ต้องบาปแน่ๆ แต่จะบาปน้อยบาปมาก (สำหรับปุถุชน) โดยดูที่เจตนาในใจ คือถ้าใจของผมรู้สึกสลดใจในเหตุว่านี่เป็นกรรมของสัตว์โลก นักโทษผู้นี้ถูกทัณฑ์ของบ้านเมือง เราไม่ได้เป็นผู้ตัดสิน หากแต่เราเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่นั้นๆ ผมว่าก็คงจะบาปน้อยมาก กับอีกอย่าง หากแต่ผมรู้สึกสลดใจสะใจที่จะได้ฆ่านักโทษ (ตัวเองได้เป็นผู้ตัดสินความผิด นั้นแทนกฎแห่งกรรม) รู้สึกดีใจ ตามเจตนาแล้ว ผมก็คงจะบาปมาก ความคิดเห็นของผมถูกต้องหรือเปล่าครับ ช่วยแนะนำเสริมด้วยครับ ขอบพระคุณครับ

ตอบ

ความคิดของคุณเป็นความคิดที่ดีแล้ว คือนึกถึงเวชสลดใจในการที่สัตว์โลกมีกรรมเป็นของของตน คุณจำเป็นต้องทำเพราะเป็นหน้าที่ (สมมติว่าเป็นคุณ) เหมือนคนจำใจต้องกินเนื้อบุตรที่ตายลงในระหว่างเดินทางเพื่อข้ามทะเลทรายให้ได้ กินไปสลดใจไป มิได้มีความยินดีปรีดาในการกินเนื้อนั้น

ในคัมภีร์บาลีกล่าวถึงเพศฆราวาสคนหนึ่งฆ่านักโทษมานานเมื่อปลดเกษียณแล้ว ได้ฟังธรรมของพระสารีบุตร แต่จิตใจฟุ้งซ่าน กังวลถึงคนที่ตนเคยฆ่ามา พระสารีบุตรทราบวาระจิตจึงถามว่า ฆ่าเองหรือ พระราชาให้ฆ่า เขาตอบว่าพระราชาให้ฆ่า พระสารีบุตรจึงว่า ถ้าอย่างนั้นจงตั้งใจฟังธรรมเถิด เขาจึงตั้งใจฟังธรรม เมื่อจบเทศนาได้บรรลุโสดาปัตติผลเป็นพระโสดาบัน

คำถามที่ ๑๗๘๘

กราบเท้าท่านอาจารย์ ทุกเช้าที่ตื่นขึ้นมากะผมจะรำลึกถึงพระพุทธรูปคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ คุณบิดามารดา คุณครูอาจารย์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ที่ให้ข้าพเจ้าตื่นขึ้นในเช้าวันใหม่ทุกเช้า เพื่อเตือนตนเอง และวันนี้ซึ่งเป็นวันครู กระผมขอกราบเท้ารำลึกถึงบุญคุณ บิดามารดา ซึ่งเป็นครูคนแรก และคุณครูผู้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ในทางโลก และท่านอาจารย์วศิน ที่ประสิทธิประสาทความรู้ทางธรรมให้กับลูกศิษย์ทั้งหลาย ขอท่านอาจารย์มีสุขภาพแข็งแรง และเป็นเนืองนาบุญให้กับลูกศิษย์ตลอดกาลนานเทอญ ด้วยความเคารพอย่างสูง

ตอบ

ขอบใจมาก ๆ ที่ระลึกถึงในฐานะเป็นครู ขอให้คุณเจริญรุ่งเรือง ในหน้าที่การงานและในธรรมยิ่งๆ ขึ้นไป

คำถามที่ ๑๗๘๙

กราบเรียนถามท่านอาจารย์ครับ อภัยทานกับสังฆทาน อะไรมีอานิสงส์มากกว่ากันครับ

ตอบ

ตัดสินแน่นอนไม่ได้ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไข เช่นว่า เราอภัยเรื่องอะไร ให้แก่ใคร เช่น เขามีโทษถึงต้องประหารชีวิต คุณให้อภัยเขาได้ อย่างนี้ ก็มีผลมาก การถวายสังฆทานก็เช่นกัน ถวายแก่ใคร ด้วยจิตศรัทธา เลื่อมใสเพียงไร ถ้าถวายแก่พระอริยเจ้าผู้ออกจากนิโรธสมบัติ ก็จะมีอานิสงส์มาก ถ้าถวายแก่พระปุกุชนธรรมดา อานิสงส์ก็น้อยลง

คำถามที่ ๑๗๙๐

สิ่งที่พระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ทรงมีเหมือนกัน คืออะไรบ้างคะ

ตอบ

คือการเคารพธรรม ได้ในพระบาลีที่ว่า เย จ อตีตา สมพุทฺธา ฯลฯ แปลว่า “พระพุทธเจ้าเหล่าใดในอดีต พระพุทธเจ้าเหล่าใดในอนาคต พระสัมพุทธเจ้าใดในปัจจุบัน ผู้ยังความโศกของคนหมู่มากให้พินาศไป พระพุทธเจ้าทั้งปวงเหล่านั้นเคารพพระสัจธรรม”

ยังมีวิหารธรรมต่างๆ อีกมากที่เหมือนกัน และมีพระญาณต่างๆ ที่เหมือนกัน ฯลฯ

คำถามที่ ๑๗๙๑

ท่านอาจารย์มีความเห็นว่า คุณสมบัติที่ทำให้พระพุทธองค์ทรงเป็นบรมครูผู้เลิศของเทวดาและมนุษย์คืออะไรบ้างคะ ขอกราบบูชา อากริยคุณของท่านอาจารย์วศินด้วยความเคารพอย่างยิ่งในวันครูวันนี้ด้วยนะคะ

ตอบ

พระพุทธคุณ ๙ มี อรหิ เป็นต้น กล่าวโดยย่อมีพระคุณ ๓ กล่าวคือ พระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ พระมหากรุณาคุณ ขอขอบคุณมากที่ระลึกถึงในวันครู ขอให้ผู้ถามมีความสุขความเจริญในธรรมยิ่งขึ้นไป

คำถามที่ ๑๗๙๒

เรียนท่านอาจารย์ ผมได้พบข้อความตอนหนึ่งว่า ดูก่อนวานร ผู้ใดมีกรรม ๔ ประการนี้เช่นท่าน ผู้นั้นจะล่วงพ้นศัตรูเสียได้ กรรม ๔ ประการนั้นคือ สัจจะ ธัมมะ ธีติ จาคะ แต่ผมไม่ทราบที่ไปที่มา และไม่ทราบความหมายของคำว่า ธัมมะ และ ธีติ ว่าหมายถึงอะไร ขอได้โปรดชี้แจงด้วย

ตอบ

ข้อความที่คุณถามมานั้น ปรากฏใน วานรินทชาดก เอกนิบาต พระไตรปิฎกบาลีเล่มที่ ๒๗ แต่พระไตรปิฎกแปลภาษาไทยฉบับของ มหามกุฏฯ เล่มที่ ๕๖ เป็นเรื่องระหว่างจระเข้กับลิง จระเข้ต้องการ จะหลอกจับลิงเพื่อเอาหัวใจไปให้นางจระเข้ แต่ลิงฉลาดจึงเอาตัวรอด ได้ (โปรดอ่านรายละเอียดในชาดกตามที่กล่าว)

คำว่า “ธัมมะ” ในที่นี้ ท่านหมายถึงเอาวิจรรย์ปัญญา คำว่า “ธีติ” ในที่นี้ท่านหมายถึงความเพียร ในที่บางแห่งหมายถึงขันติ เช่นใน อาฬวกสูตร สัจจะและจาคะคิดว่าแจ่มแจ้งแล้ว ทั้งหมดเป็นคำที่จระเข้สรรเสริญพญาลิง ลิงได้กระโดดลงมาจริงตามที่บอก เป็นสัจจะ และมีวิจรรย์ปัญญาที่จะเอาตัวรอดได้ มีความเพียรและมีการเสียสละ แต่มีปัญญากำกับจึงสามารถเอาชนะศัตรูได้

คำถามที่ ๑๗๙๓

สวัสดิ์ครับอาจารย์ มีน้องที่ทำงานแก็เป็นคนชอบทำบุญมาก ใครบอกบุญมา แจกซอง แก็ทำหมดเลย ประมาณว่าศรัทธามากล้น จนใครๆ ในที่ทำงานบอกว่าน้องแก็บ้าบุญ น้องเขาชอบบุญมาก แต่

พอได้สนทนารธรรมเรื่องบุญกับน้องเขา ก็รู้ว่าน้องยังไม่มีหลัก ไม่ได้ศึกษาเรื่องบุญ น้องเขาบอกว่าซีเกียจอ่าน รู้ว่ามันดีก็ทำ คนโน้นว่าดี คนนี้ว่าดีก็ทำ ไม่ได้ไตร่ตรองหรือพิจารณาก่อนทำ บางทีก็ลืมนั่งข้างดาบ้าง เน้นไปที่พิธีหรือพิธีกรรมในการทำบุญ ผมก็บอกกับน้องว่า ถ้าเราได้ศึกษาเรื่องบุญบ้างก็จะมีหลัก รู้จักแก่นแท้ในเรื้องนั้นๆ ก็จะไม่ยุ่งยากเลยในการทำบุญ แถมบุญนี้ยังมีมากมาย พัฒนาให้สูงไปได้อะไรที่ผมพูดกับน้องเขาเพราะว่าผมยังเห็นน้องต้องร้องไห้กับเรื่องเล็กน้อยอยู่เลย เช่น น้องเขาจะรู้สึกหงุดหงิดโมโหเวลาที่ใครทำอะไรชำตุชตุตาทานอาหารไม่อร่อย ใส่น้ำใส่น้ำก็ไม่ถูกใจ คือลงทุนทำบุญกับพุทธศาสนาไปมาก แต่ไม่ได้แก่นธรรมนำไปใช้เลย ทำบุญเพื่อหวังให้สิ่งนั้นสิ่งนี้ดีขึ้นเอง ศรัทธาตาบอดอย่างน้องเขาเนี่ย ผมกลัวถูกหลอกครับ นี้อีกให้หนังสือ “ศรัทธากับปัญญา” ของอาจารย์ไปให้อ่านแล้ว น่าจะดีขึ้นครับ ผมว่าในสังคมไทยคงจะมีบุคคลอย่างนี้เยอะครับ ลงทุนลงแรงทำบุญทำทานกับพุทธศาสนาไปเยอะแยะมากมาย แต่ไม่สามารถรักษาใจให้สงบได้ ชีวิตถูกสังคมเหวี่ยงไปมาจนเหนื่อย ศรัทธาต้องมาคู่กับปัญญาจริงๆ พอมีสัมมาทิฐิ เรื่องบุญเลยกลายเป็นของง่ายๆ ไปเลย แครู้หลัก วางใจให้ถูก ทำอะไรก็เป็นบุญไปหมด กลายเป็นการปฏิบัติธรรมไปหมด ทุกที่ทุกแห่งกลายเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมไปหมด ชีวิตก็จะสงบเย็น แถมเย็นไปถึงคนรอบตัวด้วย สมกับที่อาจารย์สอนไว้ว่า หายใจให้เป็นก็เป็นบุญและสุขเสรีจลิน้อยู่ในตัวเลย ไม่ต้องไปฝากความสุขไว้กับสิ่งอื่น เพราะสิ่งอื่นหรือทุกสิ่งทุกอย่างล้วนไม่เที่ยง เป็นธรรมดาเช่นนั้นเอง ขอขอบคุณอาจารย์ครับ

ตอบ

คุณเขียนมาดีแล้วขออนุโมทนาด้วย พระพุทธเจ้าตรัสว่า “พึงศึกษาเรื่องบุญให้ดี (บุญถาวร โสสิกขะ) พึงเลือกให้ทานในที่ๆ จะมีผลมาก การเลือกแล้วให้ พระตถาคตเจ้าสรรเสริญ “ขออนุโมทนา กับคุณด้วยที่ให้นั่งชื่อ “ศรัทธากับปัญญา” กับน้องเขาไป ในบรรดา จริต ๖ เข้าใจว่าน้องเขาเป็นศรัทธาจริต ควรเพิ่มพุทธิจริตให้เขาด้วย (จริต แปลว่า ความประพฤตินั้นเคยชิน หรืออุปนิสัย)

คำถามที่ ๑๗๙๔

สวัสดิ์คะอาจารย์ มีพี่ๆ ที่ทำงานเขาถามหนูมาว่า เห็นหนูศึกษา พุทธศาสนา ทั้งที่ยังอายุน้อยๆ ทำไมไม่รอให้แก่ก่อนละ แล้วคนในประเทศส่วนใหญ่ก็เป็นชาวพุทธอยู่แล้ว แค่ทำบุญใส่บาตรสวดมนต์ ทำตนเป็นคนดีก็พอแล้ว หนูบอกกับพวกเขาว่า ที่หนูศึกษาพุทธศาสนา เพราะหนูมีความทุกข์ ความทุกข์นี้มีกันทุกข์ ทุกเพศ ทุกชาติในโลก เหมือนกันหมด แล้วการศึกษาที่มีการปฏิบัติ มันทำให้หนูหมดทุกข์ได้ (พี่ๆ บอกว่าเด็กตัวแค่นี้ มีความทุกข์อะไรกันมากมาย) หนูบอกว่าทุกข์เพราะกิเลส โลก โกรธ หลง มันคอยเผาจิตใจของหนูให้เร่าร้อนแทบจะตลอดเวลา พอกิเลสมันเกิดแล้ว เรามีสติปัญญาไม่ทันหรือไม่พอ กิเลสมันก็ลากเราไปทำอะไรไม่ดี ก็เกิดเป็นเวรกรรมต่อกันอีก พอได้สนทนากันไปก็เข้าใจได้ว่า พวกพี่ๆ เขาเข้าใจพุทธศาสนาเน้นไปที่พิธีกรรมต่างๆ เรียนพุทธศาสนาแต่ไม่ได้เอาไปใช้ ไปปฏิบัติในชีวิต แถมอาจารย์หรือพระอาจารย์ต่างๆ ก็สอนแต่การให้ทำบุญทำทานเพื่อไปสวรรค์ ให้ได้ในสิ่งที่ตัวเอง (กิเลส) ต้องการ ทำบุญก็ทำเหมือนให้มีอะไรเป็นหลักประกันไว้เพื่อรอดตัวเองในชาติหน้า แต่ชาตินี้ได้ลง

พุทธพจน์ไปกับพุทธศาสนาไว้มากมาย แต่ไม่ถึงเนื้อถึงตัวพุทธศาสนา คล้ายๆ ได้แต่เปลือกแต่ไม่ได้กินเนื้อ ขาดทุนนะคะอย่างนี้ แม้แต่กับ ตัวน้องของหนูเองยังเคยเถียงกันเรื่องนี้ น้องหนูเชื่อว่าธรรมะระดับ เปลือกมันก็ยิ่งดีกว่าไม่ได้อะไร มันถูกกับจริตของแต่ละคน หนูก็ตอบ กลับไปว่า จริง! ธรรมะมันมีให้กับคนทุกระดับปัญญา แต่ทำไมไม่คิด จะเลื่อนขึ้นมาบ้างละ เปลือกถึงแม้มันจะมีประโยชน์ตรงที่มันทำ หน้าปกป้องเนื้อใน แต่มันก็มีประโยชน์แค่นั้น ไม่สำเร็จประโยชน์ หากแต่เนื้อข้างในต่างหากที่มีประโยชน์ ทำให้เราลืมนรสคุณค่าของมัน ได้เต็มค่าจริงๆ เมื่อพุทธบริษัทเรียนรู้พุทธศาสนาไม่เข้าใจได้ถ่องแท้ ปฏิบัติไม่จริง จนผลไม่เกิดในเนื้อในตัวชีวิตประจำวัน หนูก็ว่าพวกเขา เหล่านั้นก็เหมือนกับทำอะไรที่มันเลื่อนกลาง คล้ายๆ กับเห็นเขาว่าดีก็ ทำตามๆ กันไป การทำบุญทำทานมีมากมาย แต่ชาวกรรมากันตาย กลับมีมากกว่า หนูคิดว่าเหล่าพุทธบริษัทที่ควรย้อนกลับมาทบทวนดู การทำหน้าที่ของแต่ละบุคคลแล้วละค่ะ ว่าพระเนร อุบาสก อุบาสิกา ศึกษาและปฏิบัติจนเข้าใจกันระดับไหน สอนได้ตรง จริงอย่างที่ พระพุทธเจ้าสอนไว้หรือเปล่า ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ ชาวบ้านก็มีวัดแต่ ทำนุบำรุงศาสนา ทำอะไรก็บุญของฉัน บุญของฉัน สงบเสงี่ยมในวัด แต่พอออกนอกวัดก็เหมือนเดิม ส่วนพระสงฆ์ก็ศึกษาเพื่อเผยแพร่ธรรม จริงหรือไม่ พุทธศาสนาเจริญหรือไม่ควรจะวัดได้จากระดับจิตใจ วิถี ชีวิตของชาวบ้าน ว่าอยู่กันสงบเย็น เมตตา พึ่งพาตนเองด้วยธรรมะ เป็นเข็มทิศได้ ไม่ใช่พากันไปสร้างวัด พระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่สุดในโลก ประคองข่าวกันใหญ่โต หมดเงินทองเป็นร้อยล้าน พันล้าน แต่ชาวบ้านอดอยาก หากพุทธบริษัทพากันทำตามที่พระพุทธเจ้า ตรัสว่าให้สันโดษในปัจจุบันี้ มีความเกื้อกูลกัน มีศีลธรรม ถึงแม้สังคม

มันจะไม่เจริญไปด้วยวัตถุอย่างโน้นต่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุฝรั่งพร้อม แต่ใจคนกลับร่ำร้อน ดิ้นรน ทะยานอยาก หนูขอเป็นชาวนาที่ไม่มี ทิว ตู้อื่น ไฟฟ้า ประปา หากแต่มีหลักธรรมะพึ่งพาตนเองได้ แต่รู้และ เข้าใจถึงความจริงของสิ่งทั้งหลาย อดม้อกินม้อบ้าง แต่หนูว่า ใจคอของเราคงจะเยือกเย็น สงบได้ด้วยธรรมะ ให้สมกับที่มีการ ฉลองพุทธชยันตี ๒,๖๐๐ ปีแห่งการตรัสรู้ จะได้ไม่เสียที่ที่เกิดมา เป็นมนุษย์ แล้วได้พบพุทธศาสนาอะ ต้องขอโทษด้วยอะ บ่นมา เสียนาน สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วศินมา ณ ที่นี้คะ ที่ได้เมตตาสอนศิษย์โง่ๆ ให้ลืมตาขึ้นมา

ตอบ

เห็นด้วยกับความคิดของคุณ คุณมีความคิดเห็นดีจังเลย อยาก ให้ชาวพุทธทั้งหลายมีความเห็นอย่างที่คุณเห็น มีความเข้าใจอย่างที่คุณเข้าใจ ขออนุโมทนาอย่างยิ่ง

คำถามที่ ๑๗๙๕

ที่อาจารย์บอกว่า การศึกษาปฏิบัติธรรมนั้น ควรทำให้เหมาะสม แก่อินทรีย์ เหมาะสมแก่อินทรีย์คือถูกจริตหรือเปล่าครับ แล้วเราควร เรียนปริยัติบ้างเพียงเพื่อมีหลักเกณฑ์ไว้ให้ปฏิบัติไม่ให้ผิดเพี้ยน อย่างนั้นหรือครับ เห็นมีพระอาจารย์หลายท่านมีความคิดเห็นแตกต่างกัน บ้างก็ให้เรียนปริยัติมากๆ เอะอะๆ เป็นคัมภีร์เดินได้ กับปฏิบัติเลยไม่ต้อง เรียนปริยัติเลย ทางที่ดีเราควรเข้าหาธรรมะในพุทธศาสนากันอย่างไร ดีครับแบบมีหลัก เพราะพระไตรปิฎกนั้นเหมือนของย่อยยากเหลือเกิน ครับ อาจารย์แนะนำด้วยครับ

ตอบ

ปริยัติคือการศึกษาเล่าเรียน กับปฏิบัติควรจะควบคู่กันไป รู้ไว้บ้างดีกว่าไม่รู้อะไรเลย ถ้าไม่รู้อะไรเลย มุ่งแต่ปฏิบัติอย่างเดียว มีบ่อยๆ ที่ปฏิบัติ ผิดก็ไม่ว่าผิด คัมภีร์บาลีบอกเราว่า เมื่อปริยัติยังอยู่ ศาสนาก็ชิววยังตั้งอยู่ (ปริยตติยา จิตาย สาสนํ จิตฺ โหติ)

สำหรับอินทรีย์ที่คุณพูดถึงนั้น น่าจะหมายถึงอินทรีย์ ๕ คือ ศรัทธา วิริยะ สติ สมာธิ และปัญญา คนที่มีอินทรีย์แก่กล้าก็รู้ธรรมได้เร็ว คนที่มีอินทรีย์อ่อนก็รู้ธรรมได้ช้า ต้องค่อยๆ บ่มอินทรีย์ไปที่ละน้อย ธรรมะที่มีผู้แต่งอย่างที่เขาใจง่ายก็มีอยู่น้อย ควรเสาะแสวงหามาอ่าน เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญา พระไตรปิฎกอ่านยากก็จริงแต่มีผู้ทำให้อ่านง่ายก็มีเช่น “พระไตรปิฎกฉบับที่ทำให้ง่ายแล้ว” “พระไตรปิฎกฉบับย่อความขยายความ” “พระไตรปิฎกฉบับอธิบายความ” มีทั้งหมด ๕ เล่ม คุณลองโทรถามที่สำนักพิมพ์ธรรมดา ๐๒-๘๘๘-๗๐๒๖ ขออนุโมทนาที่คุณสนใจในการศึกษาธรรมและปฏิบัติธรรม

คำถามที่ ๑๗๙๖

การทำจิตสมาธิถึงระดับขั้นเป็นฌาน เห็นหลายๆ ท่านบอกว่า เป็นการหลุดพ้นอย่างหนึ่ง แต่เป็นการหลุดพ้นแบบไม่เด็ดขาด คือเมื่อจิตออกมาจากฌาน ก็เลสที่หลบอยู่ที่พ้อออกมาเหมือนหนูกาที่ถูกหินทับ แต่ถึงอย่างนั้นมันก็มีประโยชน์บ้างหรือเปล่าครับ ในจิตขณะนั้นมันรู้สึกสุขสงบใจอย่างบอกไม่ถูก เหมือนจิตใจในความสงบนั้นนะครับ หากเราต้องการเปลี่ยนอารมณ์ให้เป็นวิปัสสนา เราควรมีหลักอย่างไรครับ (พอเวลาผมนั่งสมาธิแล้วออกจากสมาธิ ใจจะรู้สึกสงบสุขมาก แต่มันเป็นสุขที่ซึ่มๆ ที่บๆ อย่างไม่รู้ บางทีสงบเป็นวันๆ แต่

พอใจมันกระทบกับสิ่งที่ชอบใจ ไม่ชอบใจ มันก็พู่แปบไปอีก เห็นน้อยใจ
ครับ ละอายใจด้วย นั่งสมาธิมาเป็นปีแต่เหมือนไม่ค่อยก้าวหน้าในทาง
ธรรมเลยครับ คือชัดเจนครับว่า โลก โกรธ หลงมันไม่ได้ลดลงสักเท่าไร
เลย) อาจารย์ช่วยแนะนำด้วยครับ

ตอบ

การทำสมาธิจนได้มานานนับว่าเป็นเรื่องดี เป็นความหลุดพ้นอย่าง
หนึ่งที่ท่านเรียกว่า วิกขัมภณวิมุตติ แปลว่า หลุดพ้นด้วยการข่มไว้ คือ
ข่มกิเลสไว้ด้วยกำลังฌาน พอฌานเสื่อม กิเลสก็มีขึ้นอีกเท่าเดิมหรือ
อาจจะมากกว่าเดิม เมื่อได้มานานแล้วถ้าต้องการเจริญวิปัสสนาก็ต้อง
ถอยจิตออกมา ให้อยู่ที่อุปการสมาธิ แล้วยกจิตขึ้นสู่ไตรลักษณ์คือ
ความไม่เที่ยง ความเป็นทุกข์ และความเป็นอนัตตาของสิ่งทั้งหลาย
ก็จะได้ทั้งสมณะและวิปัสสนา สมณะเป็นตัวข่มกิเลสไว้ วิปัสสนาเป็น
ตัวทำลายกิเลส

คำถามที่ ๑๗๙๗

ผมเคยอ่านหนังสือพุทธประวัติ ในหนังสือบอกว่า มารเป็นใหญ่
แม้แต่เทวดายังกลัว ถึงขนาดสามารถขึ้นไปอาละวาดถึงชั้นพรหมได้
พระพรหมซึ่งมีจิตเป็นฌานนั้น มารก็สามารถเจาะเข้าอารมณ์ฌานได้
หรือครับ

ตอบ

เป็นธัมมาธิษฐานบอกให้เราเห็นว่า เทวดาก็ตาม พรหมก็ตาม ที่ยัง
มีกิเลสอยู่ ยังแพ้อำนาจของมาร มารยังรังควานได้

คำถามที่ ๑๗๙๘

สวัสดีค่ะอาจารย์ ปิติกับปราโมทย์แตกต่างกันอย่างไรคะ เห็นในอานาปานสติ ท่านให้ปิติอยู่ในหมวดเวทนา ส่วนปราโมทย์อยู่ในหมวดจิต เห็นมีอาจารย์บางท่านบอกว่า ปราโมทย์คือปิติอ่อนๆ ถ้าดูกันตามสภาวะธรรมแล้ว ปิติกับปราโมทย์เป็นธรรมกลางๆ หรือเปล่าคะ รบกวนเมตตาตอบด้วยค่ะ

ตอบ

ปิติ แปลว่า ความอิมใจ, ปราโมทย์ แปลว่า สดชื่นแจ่มใส คล้ายๆ กัน บางทีก็ใช้ควบกันว่าปิติปราโมทย์ ในสติปัฏฐานตอนที่ว่าด้วยอานาปานสติ ท่านใช้คำว่า รู้ชัดว่ามีปิติหายใจเข้าหายใจออก ในจิตตานุปัสสนา ท่านใช้คำว่า ทำจิตให้ปราโมทย์หายใจเข้าหายใจออก ถ้าเรียงตามลำดับของสมาธิ ก็จะได้ดังนี้ ศรัทธา ปราโมทย์ ปิติ ปัสสัทธิ สุข สมาธิ ไหลกันมาตามลำดับ เนื่องจากปิติและปราโมทย์ในที่นี่เกิดจากกุศลธรรม จึงจัดเป็นกุศล

คำถามที่ ๑๗๙๙

อาจารย์ครับ ผมสงสัยว่า คนที่เกิดมาปัญญาดี เขาทำบุญด้วยอะไร จึงเกิดมาเป็นคนที่มีปัญญาดีตั้งแต่เกิดครับ ขอบคุณอาจารย์วศินมากครับ

ตอบ

ถ้าตามนัยแห่งจุฬัมมวิกังคสูตร การหมั่นคบหาบัณฑิต นักปราชญ์ทำให้เกิดมาฉลาด มีปัญญามาก ถ้าอาศัยเหตุในปัจจุบัน

ต้องหมั่นสดับตรับฟัง ศึกษามาก คิดให้ลึก หมั่นไตร่ตรองขบคิด
หมั่นลงมือปฏิบัติ คือลงมือทำให้มีประสบการณ์ตรงในเรื่องนั้นๆ อีก
หมวดหนึ่งพระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ว่า “เพื่อความเจริญแห่งปัญญา
พึงเป็นผู้คบคนดี พึงคำสั่งสอนของคนดี มีโยนิโสมนสิการ ปฏิบัติธรรม
สมควรแก่ธรรมคือปฏิบัติธรรมให้เหมาะสมแก่ฐานะของตน”

คำถามที่ ๑๘๐๐

สวัสดิ์ครับอาจารย์วศิน ผมสงสัยว่า คนที่แจกหนังสือที่ถูกต้อง
ตามแนวพระไตรปิฎกฉบับเถรวาท เมื่อเขาตายไปแล้ว เขาเกิดเป็น
มนุษย์ใหม่อีกครั้ง เขาจะเป็นผู้มีปัญญาดีไซ้หรือเปล่าครับ ขอให้
อาจารย์วศิน ช่วยตอบด้วยครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศินมากครับ

ตอบ

ไซ้แล้วครับ

คำถามที่ ๑๘๐๑

พอดีได้ไปทำบุญในวันเกิดพระอาจารย์ ได้ปลุกต้นไม้และบุญ
อื่นๆ ขอแผ่ส่วนบุญที่ได้ทำมาแล้วนี้ให้อาจารย์ ขอกราบแทบเท้า
อาจารย์เนื่องในวันครู แม้จะผ่านมาแล้ว แต่ขอระลึกถึงพระคุณครู
ท่านนี้ด้วยค่ะ ขอให้บุญที่ทำมาทั้งหมดดลบันดาลให้อาจารย์ มี
สุขภาพแข็งแรง มีทรัพย์มีบริวารที่ดี คิดอะไรก็ขอให้สมปรารถนา
แข็งแรงทั้งกายและใจตลอดไปค่ะ กราบเท้าด้วยความเคารพค่ะ

ตอบ

ขออนุโมทนา ขอขอบคุณมาก

คำถามที่ ๑๘๐๒

เรียนท่านอาจารย์ค่ะ ขอเรียนถามว่า การเข้าทรงนี้มีจริงไหมคะ ควรเชื่อหรือไม่เชื่ออย่างไรดีคะ สำหรับคนถูกเวทย์มนต์ ควรปฏิบัติตนให้พ้นเวทย์มนต์อย่างไรคะ กราบขอบพระคุณค่ะ

ตอบ

การเข้าทรง จริงก็มีไม่จริงก็มี ไม่จริงมากกว่า เรื่องการถูกเวทย์มนต์ ผมไม่มีความรู้ทางนี้จึงตอบไม่ได้ ถ้าคุณต้องการลองถามอาจารย์ที่เขาเล่นทางเวทย์มนต์ เขาอาจมีวิธีผูกวิธีแก้ ขอตอบเท่านี้ นะครับ

คำถามที่ ๑๘๐๓

สวัสดีครับอาจารย์ มีเพื่อนผมที่เป็นหมอ ฝากถามมาว่า การที่หมอจำเป็นต้องโกหกคนไข้ เพราะกลัวคนไข้รับไม่ได้ อาจทำให้อาการป่วยทรุดหนัก ถือว่าเป็นการปฏิบัติไปตามสมควรแก่เหตุหรือไม่ บาปหรือเปล่าครับ

ตอบ

เรียกว่า พูดเท็จที่ไม่มีโทษ ศีลขาดแต่ไม่บาป ต้องพิจารณาถึงคุณค่าของคำพูด ถ้าเห็นว่ามีคุณค่ามีประโยชน์ก็ควรพูด ถ้าจริงด้วยก็ยิ่งดี ถ้าเป็นคำจริงแต่เห็นว่าพูดแล้วมีโทษก็ไม่ควรพูด หลีกกว้างๆ

ก็มีอยู่อย่างนี้ ภาษาทางจริยศาสตร์ท่านเรียกว่า prima facie duty หมายถึงว่า ทำหรือพูดให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ ให้มีประโยชน์ทั้งแก่ตนและผู้อื่น บางทีในการทำความดีครั้งใหญ่ๆ เราอาจจะต้องเสี่ยงภัย เสียสละตนเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ในการนี้ต้องใช้ ไหวพริบ และวิจรรณปัญญาให้ทันต่อเหตุการณ์ ภาษาทางพุทธศาสนามีอยู่ คำหนึ่งว่า “การณวลิกิตา” แปลว่า การกระทำที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ คือมีเงื่อนไขว่า ถ้าเป็นอย่างนั้นต้องทำอย่างนี้ คือเปลี่ยนแปลงการกระทำและคำพูดไปตามเงื่อนไขนั้นๆ

คำถามที่ ๑๘๐๔

กราบเรียนอาจารย์ค่ะ ตอนนี้อนุกำลังประสบกับความผิดหวังในเรื่องความรักค่ะ แต่หนูก็ไม่โกรธหรือแค้นคนที่ทำให้ผิดหวังค่ะ มีแต่ความหวังดีและปรารถนาดีให้เขา ทั้งทางโลกและทางธรรมค่ะ ตอนนี้อนุสวดมนต์เช้า-เย็น นั่งสมาธิภาวนาบ้าง พยายามฝึกสติและให้รู้อารมณ์ค่ะ ถ้าเราแผ่เมตตาให้เขาและให้เขามีส่วนในความดีและบุญกุศลที่เราทำโดยที่เขาไม่ได้อนุโมทนาหรือไม่รู้ เขาจะรับได้หรือเปล่าค่ะ กราบขอบพระคุณอาจารย์ค่ะ ด้วยบุญกุศลที่หนูได้ทำมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ขอให้อาจารย์ประสบพบแต่สิ่งที่ดี มีทุกข์น้อย สุขภาพแข็งแรง อายุยืนยาว กราบขอบพระคุณอาจารย์อีกครั้งค่ะ

ตอบ

สิ่งที่คุณทำอยู่นั้นดีแล้ว ขออนุโมทนาด้วย ความรักมีทั้งคุณและโทษ ตระหนักรู้อย่างที่你做อยู่นั้นเหมาะสมแล้ว เขารู้หรือไม่รู้ในส่วนบุญที่คุณอุทิศให้ ไม่เป็นสิ่งสำคัญ ใจคุณสูงขึ้นดีขึ้นก็พอแล้ว

สุภาสิตฝรั่งเขาว่า การทำผิดเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ แต่การให้อภัยเป็นเรื่องของเทวดา เมื่อใดเราให้อภัยเมื่อนั้นเราเป็นเทวดา อภัยทานเป็นสิ่งสำคัญทำให้เราอยู่เป็นสุข เมื่อใดเรารู้จักคน คบหาสมาคมกับคน เราต้องพร้อมเสมอที่จะให้อภัย สุภาสิตทางจริยศาสตร์มีว่า “ยอมทนทุกข์เพราะการทำผิดของผู้อื่น ดีกว่าเราไปทำผิดเสียเอง”

คำถามที่ ๑๘๐๖

เรียนอาจารย์วศิน อินทสระ ผมได้อ่านหนังสือเรื่อง “พุทธโอวาทก่อนปรินิพพาน” ที่วางอยู่ตามจุดพักรถรอบที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ แล้วรู้สึกชอบและถูกใจเพราะอ่านแล้วทำให้จิตใจนุ่มเข้าสู่ธรรมะได้ดีทีเดียว ช่วยเตือนตัวเองให้คลายความหมกมุ่นต่างๆ และมุ่งไปในทางที่ถูกต้องได้ ผมมีความตั้งใจจะสร้างหนังสือชุดนี้เพื่อแจกเป็นธรรมทาน จึงได้พร้อมใจทั้งครอบครัวติดต่อไปตามโรงพิมพ์ที่แจ้งอยู่ในหนังสือนั้นและได้ซื้อมาเรียบร้อยแล้วจำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม และได้เริ่มแจกไปบ้างแล้วประมาณ ๑๐% โดยได้พิมพ์ชื่อผมและครอบครัวพร้อมคำอธิษฐานและอุทิศบุญกุศลแก่บิดิตอนท้ายเล่มด้วย มาวันนี้ผมได้ลองค้นหาที่ติดต่ออาจารย์ ลองดูก็ได้มาเจอในเว็บนี้ จึงได้ติดต่อเข้ามาเพื่อเป็นการขออนุญาตในการขอพิมพ์หนังสือพุทธโอวาทก่อนปรินิพพาน ถึงแม้จะเป็นการขอย้อนหลังอยู่สักหน่อย ก็หวังว่าท่านอาจารย์คงจะไม่ถือโทษและอนุญาตและอนุโมทนากับผมในการครั้งนี้ จักเป็นการโชคดีของผมเป็นอย่างมาก หากได้ติดต่อกับอาจารย์ผ่านทางเว็บบอร์ด และได้รับการอนุญาตแม้ว่าหนังสือที่ผมซื้อมาจะเป็นการพิมพ์ต่อกันมา แต่ก็ได้รับชื่ออาจารย์ไว้ชัดเจน ที่ปกจะเป็นรูปพระพุทธเจ้าตรัสรู้ใต้ต้นโพธิ์ และปกหลังเป็นรูปปรินิพพาน จำนวน

หน้า ๖๓ หน้า หากผมเข้ามาอ่านในนี้ก่อนหน้านี้อ ผมก็คงจะติดต่อไปที่สำนักพิมพ์ธรรมดา ไว้โอกาสหน้าผมคงมีโอกาสติดต่อมา ทำยนี้หวังว่าคงได้รับการอนุญาตจากอาจารย์ ในการสร้างหนังสือเพื่อแจกดังกล่าว และหวังว่าคงได้รับการอนุโมทนาบุญ ขอแสดงความนับถือและขอบคุณครับ

ตอบ

อนุญาตด้วยความยินดียิ่ง และขออนุโมทนาในกุศลเจตนาของคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย ขอให้คุณเจริญในธรรมยิ่งขึ้นไป พึงจดหมายของคุณแล้วเกิดปีติปราโมช ขอให้คุณและครอบครัวประสบแต่ความสุขความเจริญ

คำถามที่ ๑๘๐๗

สัมมาทิฐิผู้ตรึงเป็นพุทธพจน์หรือพระสูตรที่แสดงโดยพระอริยสาวกองค์ใด มีสาระสำคัญอย่างไรคะ

ตอบ

สัมมาทิฐิผู้ตรึงในมัชฌิมนิกาย มูลปณณาสกั พระไตรปิฎก เล่ม ๑๒ ข้อ ๑๑๐ - ๑๓๐ พระสารีบุตรเป็นองค์แสดงแก่ภิกษุทั้งหลาย ณ วัดเชตวัน เมืองสาวัตถี ตัวอย่างเช่น รู้ว่าอะไรเป็นรากเหง้าของกุศลและอกุศล เป็นต้น มี ๑๖ เรื่องด้วยกัน ไม่สามารถนำมาลงไว้ในนี้ได้ทั้งหมด ขอให้ผู้ถามลองเปิดดูในพระไตรปิฎกตามที่อ้างถึง หรือใน “พระไตรปิฎกฉบับที่ให้ง่ายแล้ว” ของผม

คำถามที่ ๑๘๐๘

ที่ท่านอาจารย์เคยกล่าวไว้ว่า ไม่ควรปฏิเสธมงคลที่มาถึงตนนั้น เป็นพุทธพจน์ใช่หรือไม่คะ หากเป็นพุทธพจน์ ในภาษาบาลีตรัสไว้ว่าอย่างไร หากไม่ใช่พอจะเทียบเคียงกับหลักธรรมข้อใดได้ไหมคะ

ตอบ

คำนี้ปรากฏในอรรถกถาธรรมบท เล่าเรื่องผู้หญิงคนหนึ่งมีจิตปฏิบัติในนายพรานเนื้อ เดินตามเกวียนเขาไป นายพรานไม่รู้ว่าเป็นลูกเต่าเหล่าใคร จึงไม่กล้ารับเธอขึ้นเกวียน ผู้หญิงพูดขึ้นคำหนึ่งว่า “ผู้มีปัญญาไม่ควรปฏิเสธสิริมงคลที่มาถึงตน” นายพรานจึงยกเธอขึ้นเกวียนไปเป็นสามีภรรยา กัน มีลูกถึง ๗ คน อันที่จริงผู้หญิงคนนี้เป็นลูกสาวเศรษฐีในเมืองราชคฤห์ เป็นพระโสดาบันตั้งแต่อายุน้อย แต่ที่ตามนายพรานไปนั้นก็ด้วยบุพเพสันนิวาส โปรดอ่านรายละเอียดในหนังสือเรื่อง “ทางแห่งความดี” เล่ม ๒ ปาปวรรคพรรณนา เรื่องพรานกุกกุมิตร (หัวเรื่อง “เหมือนมือไม่มีแผล”)

คำถามที่ ๑๘๐๙

มีคำถามดังนี้ครับว่า ทำไมคนที่ทำไม่ดีแต่กลับร่ำรวย ส่วนคนที่ถือศีลให้ทานแต่กลับยากจน.....

ตอบ

ความร่ำรวยหรือทรัพย์สินสมบัติ อาจเกิดขึ้นเพราะความดีก็ได้ เพราะความชั่วก็ได้ คนดีร่ำรวยก็มี ถ้าร่ำรวยเพราะความชั่ว อนาคตจะเดือดร้อน อย่างที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า คนพวกหนึ่งมีดีมาแล้วมีดีไป

คนพวกหนึ่งมีดีมาแล้วสว่างไป คนบางพวกสว่างมาแล้วมีดีไป บางพวก
สว่างมาแล้วสว่างไป คนที่หาทรัพย์โดยทางทุจริต แม้จะร่ำรวย แต่
เบื้องหน้าเป็นทุกข์ แม้ในปัจจุบันก็อยู่อย่างไม่สบายใจ ส่วนคนที่ตั้ง
อยู่ในศีลในธรรม อยู่ในสุจริต แม้จะลำบากบ้างแต่ก็สบายใจ และ
สุขคติเป็นที่ไปเบื้องหน้า ปัจจุบันก็สบายใจ

คำถามที่ ๑๘๑๐

ขอเรียนถามว่า ปรมัตถธรรม และสภาวะธรรม เหมือนกันหรือไม่
มีสภาพเป็นอย่างไร หากเราเริ่มปฏิบัติธรรม จะทราบได้อย่างไรว่า
นี่คือ ปรมัตถ์ มิใช่ บัญญัติ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

ปรมัตถธรรม แปลว่า ธรรมที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยทั่วไป
หมายถึง ความจริงแท้ๆ เช่น ชันฐ์ ๕ ทุกคนประกอบด้วยชันฐ์ ๕ แม้จะ
ต่างกันในเรื่องรูปร่างผิวพรรณ ตำแหน่ง ฐานะ ซึ่งเป็นสิ่งสมมติ แต่ที่
เหมือนกันก็คือชันฐ์ ๕ นี้แหละคือ ปรมัตถธรรม ทุกอย่างไม่เที่ยง เป็น
ทุกข์ เป็นอนัตตา นี่ก็เป็นปรมัตถธรรม ใช้คำว่า “สภาวะธรรม” ก็ได้
ความหมายเดียวกัน ผู้ที่จะปฏิบัติธรรมให้ถูกต้องสมบูรณ์ จะต้อง
เข้าใจให้ถ่องแท้เรื่องสัจจะทั้งสอง คือสมมติสัจจะ และปรมัตถสัจจะ
เข้าใจเรื่องสมมติสัจจะเพื่อปฏิบัติจริยธรรมให้สมบูรณ์ เข้าใจปรมัตถ
สัจจะเพื่อก้าวขึ้นสู่โลกุตตรธรรม คือมรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ เท่าที่
กล่าวมาโดยย่อนี้ หวังว่าผู้ถามคงเข้าใจ กล่าวอีกบรรยายหนึ่งว่า อะไร
เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ใดโดยชอบธรรม อันนั้นก็ปรมัตถ
ธรรมสำหรับผู้นั้น เช่น นิทานชาดกเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเด็ก

อันนั้นก็เป็นปรมัตถธรรมของเขา พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมโดยเอนกปริยายให้เหมาะสมแก่อุปนิสัยของผู้ฟังนั้นๆ การแสดงธรรมของพระองค์จึงให้สำเร็จประโยชน์ทุกครั้ง

คำถามที่ ๑๘๑๑

เรียนท่านอาจารย์ ในสังคมที่สับสนวุ่นวายและต้องเกี่ยวข้องกับคนมาก ควรจะทำใจอย่างไรให้พออยู่ได้โดยไม่เดือดร้อนนัก ขอบพระคุณ

ตอบ

พระพุทธเจ้าตรัสสอนว่า

๑. ทำใจให้เหมือนแผ่นดิน ที่ใครๆ จะซุกให้หมดไม่ได้
๒. ทำใจให้เหมือนน้ำในแม่น้ำ ซึ่งใครๆ จะเอาคบเพลิงไปจุดให้ติดไม่ได้ คบเพลิงดับไปเอง
๓. ทำใจให้เหมือนท้องฟ้า ซึ่งใครๆ จะเขียนภาพให้ติดไม่ได้
๔. ทำใจให้เหมือนนกหนังแมวซึ่งพอกดีแล้ว ใครๆ จะตีให้มีเสียงดังไม่ได้

เมื่อทำใจได้ดังนี้ ย่อมจะอดทนได้ต่อคำกล่าวของผู้อื่น ไม่ว่าจะกล่าวด้วยคำหยาบหรือกล่าวด้วยเจตนาร้ายอย่างไร นอกจากนี้พระพุทธเจ้ายังตรัสแก่ภิกษุทั้งหลายว่า ถ้ามีใจเฝ้าเห็นมนำเลื่อยซึ่งมีด้ามทั้ง ๒ ข้าง มาเลื่อยเธอทั้งหลายให้ขาดเป็นท่อนเล็กท่อนใหญ่ ถ้าเธอยังทำใจให้คิดประทุษร้ายต่อใจร้นั้น ไม่ชื่อว่าทำตามคำสอนของเราผู้เป็นศาสดา

(นัย กกจูมสูตร มัชฌิมนิกาย)

เคยได้ฟังมาว่า แผ่นดินรับได้ทั้งของหอมและของปฏิกูล และสามารถทำขยะมูลฝอยให้เป็นปุ๋ยได้ ถ้าเราทำใจให้เหมือนดินในแง่นี้ได้

ก็ชื่อว่าแปรสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ให้เป็นประโยชน์ ทำใจให้เหมือน
ตาข่ายซึ่งไม่ติดลม คือไม่เก็บลมไว้ ลมพัดมาแล้วผ่านไป ถ้าทำใจ
ให้สูงเหมือนฟ้า ใครๆ ย่อมจุดไฟเผาไม่ได้ ใครจุดไฟเผาฟ้าก็จะลำบาก
เปล่า เตือนตัวเองโดยเปล่าประโยชน์

คำถามที่ ๑๘๑๒

ขอให้อาจารย์ช่วยอธิบายว่า ในชีวิตประจำวัน เราควรมีสติรู้ตัว
อยู่เนืองๆ คำว่าสติรู้ตัวอยู่เนืองๆ นี้ หมายถึงตัวสติที่ทำให้เรารู้ว่า
ขณะนี้เรากำลังทำอะไรอยู่ เช่น ลมหายใจเข้าออก เดินอยู่ กิน นอน
นั่ง คิด จินตนาการ โกรธ มีราคะ ออยากได้ ใชหรือไม่ หรือหมายถึง
ตัวสติที่จดจ่ออยู่กับการเกิดดับของสภาวธรรม เช่น ชันธุ ๕ ที่เรียกว่า
สติแท้ ครับ

ตอบ

สติในทุกอย่างทุกเรื่อง ดังสุภาษิตที่ว่า สติ สพพตถ ปตติยา
แปลว่า สติจำต้องใช้ในทุกๆ เรื่อง สติมีโต สุขเว เสขุโย ผู้มีสติ ดีทุกวัน
ในความหมายหนึ่ง สติหมายถึงความไม่ประมาท ระมัดระวังในการทำ
การพูด การคิด (สติสังวร) มีพระพุทธรพจน์อยู่บทหนึ่งว่า “กระแสกลีส
เหล่าใดในโลก สติเป็นเครื่องกั้นกระแสกลีสเหล่านั้น”

คำถามที่ ๑๘๑๓

เรียนอาจารย์ที่เคารพ ผมสงสัยว่าทำไมหลายๆ คนรวมทั้ง
พระหลายรูป มาถกเถียงว่านิพพานไม่ใช่อนัตตา หลายท่านบอกและ
สอนว่าเป็นอัตตา เช่น วัดธรรมกาย หลายท่านว่าไม่เป็นทั้งอัตตาและ

อนัตตา แต่จากคำสอนของพระพุทธศาสนาที่ว่า “สัพเพ ธมมา อนตตา” ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา ธรรมทั้งปวง = สังขารธรรมหรือสังขตธรรม และวิสังขารธรรมหรือ อสังขตธรรม (นิพพาน) พระพุทธเจ้าก็บอกชัดเจนแล้ว ไม่ได้มียกเว้นอะไร นิพพานก็เป็นธรรมอันหนึ่งในธรรมทั้งปวง ผมเข้าใจและเชื่อว่าธรรมที่พระพุทธเจ้าแสดง ไม่ว่าจะแสดงให้ใคร เมื่อไร ล้วน ยาวแค่ไหน ก็ต้องเป็นเหมือนกันหมด ไม่ขัดแย้งกันเอง เมื่อท่านแสดงชัดเจนเช่นนี้แล้ว ไม่มีที่ใดว่า ยกเว้น นิพพาน ทำไมหลายๆ คนยังมาใช้ความคิดแสดงความเห็นส่วนตัว ตีความกันเองอีก

ตอบ

ความคิดเห็นของคุณถูกต้องแล้ว ขออนุโมทนา

คำถามที่ ๑๘๑๔

มีพุทธพจน์ตรัสไว้ คนดีมีขันติ มีหิริ เป็นอยู่ยาก ส่วนคนเลวไม่มีขันติ ไม่มีหิริ เป็นอยู่ยาก พระพุทธเจ้าท่านตรัสกล่าวไว้หมายความว่าอย่างไรครับ หมายถึงเป็นการทวนกระแสวิกฤตหรือครับ ช่วยอธิบายด้วยครับ

ตอบ

พระพุทธพจน์เต็มๆ มีดังต่อไปนี้

“คนไม่มีหิริ กล้าเพียงดังกา (คือ กล้าลักขโมย ช้อฉลด้วยเล่ห์กลต่างๆ) มีปกติกำจัดคุณของคนอื่น แล่นไปเอาหน้า คะนองกาย วาจา เป็นผู้เศร้าหมอง ย่อมเป็นอยู่ง่าย ส่วนคนมีหิริ แสงวหากรรมอันสะอาดอยู่เป็นนิตย์ ไม่หดหู่ ไม่คะนองกาย วาจา เลี้ยงชีพด้วยปัจจัย

ที่บริสุทธิ์ เห็นอาชีวะหมดจดว่าเป็นสภาวะ ย่อมเป็นอยู่ยาก” (มลวรรค
ธรรมบท) โปรดอ่านคำอธิบายและเรื่องประกอบในหนังสือ “ทางแห่ง
ความดี” เล่ม ๓ มลวรรควรรณนา เรื่อง “กล้าเพียงดังกา” ของผู้ตอบ

คำถามที่ ๑๘๑๕

รู้สึกชอบใจบทความของอาจารย์ที่กล่าวไว้ว่า “ผู้ที่อดทนต่อ
ความชอบใจ น่ายกย่องยิ่งกว่าผู้ที่อดทนต่อความไม่ชอบใจ” ประมาณ
ว่าเหนือชั้นกว่า ละเอียดกว่า เป็นพุทธพจน์หรือเปล่าครับ

ตอบ

ไม่เคยเจอพระพุทธรูปท่านองนี้ ยังนึกไม่ออก จำได้ว่าเคยพบ
ในภาษาอังกฤษ แต่จะเป็นคำพูดของใครก็จำไม่ได้เสียแล้ว ใจความ
ว่า “คนอ่อนแอ พอดทนต่ออารมณ์ที่ไม่น่าพอใจได้ แต่คนเข้มแข็ง
เท่านั้น ที่จะอดทนได้ต่ออารมณ์ที่น่าพอใจ” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า
คนอ่อนแอพอจะอดทนได้ต่อความล้มเหลว แต่คนเข้มแข็งเท่านั้น
ที่จะอดทนต่อความสำเร็จได้ ประโยคภาษาอังกฤษว่าอย่างไรก็ลืมไป
แล้ว ถ้าจะแต่งให้ใหม่ก็เกรงจะไม่เหมือนเดิม

คำถามที่ ๑๘๑๖

ใครๆ ก็ชอบพูดกันว่า พ่อแม่ต้องมีหลักพรหมวิหาร มีเมตตา
กรุณา มุทิตา อุเบกขา ๓ ข้อแรกพอเข้าใจครับ แต่พอมาถึงข้อ
อุเบกขา ชาวบ้านจะเข้าใจกันว่า เฉยๆ คือไม่ทำอะไรเลย ปล่อยเลย
จริงๆ อุเบกขาคือเฉยเมย ประมาณว่าเฉยไม่รู้ไม่ชี้ อย่างนั้นหรือครับ
เหมือนเห็นลูกทำผิดก็เฉย ปล่อยมัน ทำอะไรไม่ได้แล้ว อุเบกขาจริงๆ

ควรเป็นอย่างไรครับถึงจะตรงตามหลักพุทธศาสนา ข้ออุเบกขานี้ น่าจะเป็นตัวธรรมที่ทำให้เมตตา กรุณา มุทิตาเป็นกลางคือมีความ ยุติธรรมนะครับ ประมาณว่าคอยคุมอีก ๓ ข้อที่เหลือให้สมดุลในธรรม

ตอบ

ถูกต้องแล้ว อุเบกขาเป็นธรรมที่รักษาธรรม คือรักษาความยุติธรรมไว้ และไม่ห่วงวายเป็นไปในเรื่องที่เราจะวางได้ปล่อยได้

คำถามที่ ๑๘๑๗

การรับรู้สภาวะธรรมของพระโสดาบัน กับพระอรหันต์แตกต่างกันอย่างไรครับ ประมาณนี้หรือเปล่าครับ พระโสดาบันรู้สึกสุข ทุกข์ คือ ดูเห็นอยู่ เห็นว่ามันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป แต่ยังไม่วาง แต่เห็นตัวสภาวะ ส่วนพระอรหันต์เห็นสภาวะเหมือนกับพระโสดาบัน แต่ท่านเห็นแล้ว ปล่อยวาง สักแต่ว่าเป็นสภาวะ ผิดถูกอย่างไรอาจารย์ช่วยตอบด้วยครับ

ตอบ

พระอรหันต์มีภูมิธรรมสูงกว่าพระโสดาบันมาก เพราะฉะนั้น การเห็นสภาวะธรรมตามความเป็นจริง จึงพลอยแตกต่างกันไปด้วย เปรียบเหมือนความเข้าใจในวิชาการ เช่น คณิตศาสตร์ของเด็กชั้น ประถมกับของผู้สำเร็จปริญญาามาทางนี้ ย่อมจะแตกต่างกัน

คำถามที่ ๑๘๑๘

สวัสดีครับอาจารย์ ที่อาจารย์บอกว่า ผู้ปฏิบัติธรรมะต้องรู้ทั้งปรมาตม์ และสมมติ หมายความว่าเหมือนที่ทางพระพุทธเจ้าท่านชอบสอนว่า ท่านยอมรับความจริงของปุถุชน (สมมติสัจจะ) เหมือนปุถุชนทำบุญ ก็ยอมตั้งความปรารถนาในการทำบุญทำทานนั้นด้วย (บุญที่มีอุปธิ) พระพุทธเจ้าท่านก็ยอมรับข้อนี้ แต่ท่านก็บอกว่ายังมีบุญที่ละเอียดปราณีตกว่านี้ให้เธอได้สัมผัสอีกนะ ผมว่าถ้าเรามีปรมาตม์เป็นฐานแก่จริยธรรมแล้ว ศีลธรรมของเราก็เข้มแข็ง เพราะเข้าใจจุดมุ่งหมายของศีลว่าเราต้องมีศีลเพื่อเหตุใด แต่ถึงจะไม่เข้าใจปรมาตม์ ก็ควรจะมีศีลธรรม อย่างน้อยก็เห็นแก่สังคมาณะครับ เหมือนมีธรรมทุกระดับให้แก่คนทุกชนชั้นได้เลือกใช้ สรุปว่าดีทั้งนั้นถ้ามีสัมมาทิฐิ ไม่เป็นการยึดมั่นศีล

ตอบ

ความเข้าใจของคุณถูกต้องดีแล้วขออนุโมทนา

คำถามที่ ๑๘๑๙

สวัสดีค่ะ มีผู้รู้ ๒ ท่าน ท่านแรกบอกมาว่าศาสนาเกิดมาจากความกลัว ส่วนอีกท่านบอกว่าเกิดจากความไม่รู้ แล้วศาสนาพุทธเกิดมาจากอะไรคะ หนูว่าน่าจะเกิดมาจากความกลัว แต่เป็นความกลัวที่ละเอียด กลัวกิเลส อาจารย์คิดว่าพุทธศาสนาเกิดมาจากอะไรคะ รบกวนตอบด้วยค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

ตอบ

พุทธศาสนาเกิดมาจากพระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ และพระมหากรุณาคุณของพระพุทธเจ้า

คำถามที่ ๑๘๒๐

สวัสดีครับอาจารย์ คุณแม่ของผมแก็เป็นคนมีศรัทธามาก ไครมาบอกบุญมาแจกซอง แก็ก็ทำ ทำมากซะด้วย มีกิจกรรมหนึ่งทีแก็ต้องไปทุกปี คือไปอินเดีย ไปชมสังเวชนียสถาน ไปมาแล้ว ๔ ครั้ง นี้แก็จะไปอีก ผมถามว่าแม่ไปทำไมบ่อยๆ ผมเป็นห่วงสุขภาพ คุยไปคุยมาเลยรู้ว่า พระโชนะว่า หากอยากจะไปบุญใหญ่ ได้บรรลุนิพพาน พุทธบริษัทที่ยอดเยี่ยม ซาติหนึ่งต้องได้ไปเยี่ยมชมสังเวชนียสถาน คล้ายกับที่พี่น้องชาวมุสลิมต้องไปเมกกะ ผมเลยบอกกับแม่ว่า ความสังเวช การเห็นธรรม หรือบุญนั้น ไม่จำกัดกาล สถานที่ ธรรมะเป็นอกาลิก เราเห็นอะไรหากเรามีสติ มีโยนิโสมนสิการ คือคิดเป็น คิดถูกตามความเป็นจริง เราก็เห็นธรรมในนั้นได้ แม้นั่งเฉยๆ หากเราดูหรือภาวนาเป็นก็ไ้บุญโขแล้ว ทีผมนำเรื่องคุณแม่มาเล่านี้เพราะผมเชื่อว่าคงมีหลายๆท่านที่คิดเช่นนี้ คือมีศรัทธาโตๆ ไม่ประกอบไปด้วยปัญญา คือหมดเปลืองเงินทองไปมาก ไปดูมาจริง แต่ใครจะรับรองล่ะครับว่าจะไ้ความสังเวชในธรรมจริง ไ้บรรลุนิพพานจริง ผมเห็นส่วนใหญ่ก็เหมือนไปเที่ยว ได้ไปถ่ายรูป ผมไม่อยากจะว่าพระหรือคณะผู้จัดนำว่าหลอกลวง แต่อาจจะทำไปด้วยความหวังดี แต่ไม่ประกอบไปด้วยปัญญา การบรรลุนิพพานควรเป็นการเดินทางของจิตใจมากกว่าที่จะเป็นการเดินทางไปสถานที่ต่างๆ พระพุทธเจ้าท่านยังตรัสไม่ให้ติดในตัวตนเลย หากเรารู้ว่าท่านตรัสรู้อะไร ปฏิบัติบูชาท่านจนเห็น

ผลบ้าง นำไปดำเนินชีวิตบ้าง ผมว่านั่นแหละพระองค์คงพอใจที่สุด
ขอถามอาจารย์ครับว่า หากเราจะบรรลุนิพพาน หรือการเกิดสังเวชธรรม
จำเป็นหรือเปล่าครับที่เราต้องเดินทางไปสังเวชนียสถาน ความเห็น
ของผมเป็นอย่างไรรบกวนตอบด้วยครับ ขอพระคุณครับ

ตอบ

เห็นด้วยกับความคิดเห็นของคุณ พระพุทธเจ้าเคยตรัสแก่ภิกษุ
ทั้งหลายไว้ว่า แม้จะเดินตามหลังพระองค์ เกาะชายสังฆาฏิของ
พระองค์อยู่ ก็ไม่ชื่อว่าอยู่ใกล้พระองค์ถ้าไม่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่
ธรรม แต่ถ้าผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม แม้จะอยู่ไกลพระองค์
สักเท่าใดก็ชื่อว่าอยู่ใกล้พระองค์

คำถามที่ ๑๘๒๑

ขอความกรุณาท่านอาจารย์อธิบายโดยย่อว่า การศึกษาเปรียญ
ธรรม และประกาศนียบัตรบาลีใหญ่ มีสาระสำคัญอย่างไร เหมือน
หรือแตกต่างกันอย่างไรบ้างคะ

ตอบ

การศึกษาเปรียญธรรม ศึกษาไปตามหลักสูตรคณะสงฆ์ ส่วน
การศึกษาบาลีใหญ่นั้นเป็นคนละเรื่องกัน คณะสงฆ์คงจะเห็นว่า บาลี
ใหญ่วิจิตรพิสดารเกินไป จึงมิได้บรรจุไว้ในหลักสูตรให้ภิกษุสามเณร
ได้เรียน บาลีใหญ่จะอธิบายพระไตรปิฎกทุกคำ เคยเห็นพระสูตรเดียว
เช่น พรหมชาลสูตร เขาทำเป็นหนังสือได้ ๑ เล่มใหญ่ๆ ผมอ่านดูแล้ว
รู้สึกว้าวิจิตรพิสดารเกินไป คือมากเกินไปนั่นเอง ขอตอบเพียงเท่านี้

คำถามที่ ๑๘๒๒

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน ผมสงสัยว่า คนที่ปรารถนาตำแหน่ง พระภิกษุอัครสาวกเบื้องซ้ายของพระพุทธเจ้าในอนาคต คนที่ปรารถนา ตำแหน่งนี้ สามารถบรรลุเป็นพระโสดาบัน ก่อนที่จะได้เป็นพระภิกษุ อัครสาวกเบื้องซ้ายของพระพุทธเจ้าได้หรือเปล่าครับ ผมสงสัยมาก ครับ ขอให้อาจารย์วศินช่วยตอบด้วยครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศินมาก ครับ

ตอบ

เมื่อท่านเป็นพระโสดาบันแล้ว ท่านจะเกิดอีกไม่เกิน ๗ ชาติ ท่านอาจเป็นพระอรหันต์เสียก่อนแล้วไม่เกิดอีก โดยที่พระพุทธเจ้า องค์ใหม่ยังไม่ได้มาตรัสรู้ ไม่ทราบที่ท่านจะวนเวียนอยู่ในเทวดาและ มนุษย์นานสักเท่าใด เพราะชาติหนึ่งของเทวดานั้นค่อนข้างจะนานมาก แต่ทราบว่าที่เคยเป็นมา อัครสาวกเบื้องขวาเบื้องซ้าย เช่น พระสารีบุตร พระมหาโมคคัลลานะ ไม่ได้เป็นอริยบุคคลมาก่อน มาสำเร็จเอาใน ชาติที่เป็นอัครสาวกนั่นเอง

คำถามที่ ๑๘๒๓

สวัสดีครับอาจารย์วศิน ผมสงสัยว่า เทพที่อยู่บนสวรรค์สามารถ ทำบุญกับพระพุทธเจ้าได้ทุกวันหรือเปล่าครับ ขอให้อาจารย์วศิน ช่วยตอบด้วยครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศินมากครับ

ตอบ

ข้อนี้ผมไม่แน่ใจ เพราะพระพุทธเจ้าท่านนิพพานไปนานแล้ว ท่านเคยตรัสไว้ว่าเมื่อท่านนิพพานแล้ว เทวดาและมนุษย์จะไม่สามารถเห็นท่านได้อีกเลย (พรหมชาลสูตร ที่ขนิกาเย) เมื่อเป็นเช่นนี้จะทำบุญกับท่านโดยวิธีใด อาจมีบางวิธี เช่น บูชาพระเจดีย์ซึ่งบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ สวดมนต์ระลึกถึงพระคุณของท่าน ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่าน ซึ่งถือว่าเป็นการบูชาอย่างยิ่ง (มหาปริณิพพานสูตร ที่ขนิกาเย)

คำถามที่ ๑๘๒๔

ขอความกรุณาท่านอาจารย์ช่วยอธิบายด้วยครับ พระไตรปิฎกคืออะไรครับ ธรรมบท คืออะไรครับ อรรถกถา คืออะไรครับ ขอบคุณท่านอาจารย์วศิน อินทสระมากครับ

ตอบ

พระไตรปิฎกคือ คัมภีร์ที่บรรจุคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งพระคันธภจนาจารย์ได้ทำไว้เมื่อพ.ศ. ๔๐๐ เศษที่ลังกา แยกเป็น ๓ หมวดใหญ่คือ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก ธรรมบทเป็นพระธรรมส่วนหนึ่งในพระไตรปิฎก อยู่ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ ส่วนอรรถกถาคือ คำอธิบายพระไตรปิฎกของพระอรรถกถาจารย์ซึ่งได้ทำไว้ประมาณพ.ศ. ๑๐๐๐ เป็นต้นมา หมายความว่าทำกันหลายครั้ง

คำถามที่ ๑๘๒๕

สวัสดีครับอาจารย์ ผมมักจะถือโอกาสสมาทานศีล ๘ ทุกวันพระ โดยไม่ให้ใครรู้ จนมีพี่ที่ทำงานสังเกตเห็นว่า ผมมักจะไม่ทานข้าวเย็น ไม่ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ พี่เขาก็เลยเตือนด้วยความหวังดีว่า จะทำอะไรก็ต้องถือหลัก “ทางสายกลาง” ไม่สุดโต่ง หากต้องเข้าสังคมบ้าง ต้องดื่มบ้าง ก็ต้องทำ แต่เราไม่ดื่มหนักมากนะ ผมยอมรับแล้วตอบว่าครับ อาจารย์ครับหลักทางสายกลางของพุทธศาสนาจริงคือ ความถูกต้อง ดีงาม ไม่ใช่แบบที่พี่เขาบอก ทางสายกลางแบบของพี่เขาคือ ตรงกลาง ระหว่างกิเลสมากกว่า ประมาณว่า หากเรากินเหล้าเป็นขวดๆ ก็มากเกินไป ไม่กินเลยก็น้อยไป ผมว่าอย่างนี้เป็นทางสายกลางที่ผิดหลัก ผมว่าทางสายกลางจริงๆ ต้องเป็นความถูกต้อง ดีงาม ถูกต้องดีงาม ประกอบไปด้วยปัญญา มีสัมมาทิฐิ ผมว่าตรงนั้นเป็นทางสายกลางที่แท้ ส่วนการถือศีลหรือวัตรปฏิบัติอะไรก็ตาม หากเราปฏิบัติแล้วกุศลธรรมเจริญขึ้นก็ควรปฏิบัติ ไม่ปฏิบัติก็ไม่น่าจะผิดอะไร ผมเห็นว่าคนที่อ่อนแอทางจิตใจ ถูกกิเลสนำพา เวลาเห็นใครปฏิบัติดี ก็มักจะอิจฉา แก่ตัวว่าพวกนี้สุดโต่ง อาจารย์ครับ “ทางสายกลาง” ที่ตรงตามหลักพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้อย่างไรบ้างครับ

ตอบ

ที่คุณทำอยู่นั้นดีแล้ว อย่าไปฟังเสียงคนไม่รู้

คำถามที่ ๑๘๒๖

สวัสดิ์ครับอาจารย์ มีอยู่เหตุการณ์หนึ่งผมเล่นกีฬาแล้วเกิดเหตุปะทะกันจนทำให้ผมปวดหัว ต้องไปโรงพยาบาล ทำการรักษาโดยใช้เหล็กแหลมเจาะออก ผ่านที่โครงทะลุเข้าไปในช่องปอด ใช้แค่การฉีดยาชาเท่านั้น แต่มันมีเลือดวนาที่ที่ผมไม่ลืมเลย คือจังหวะที่หมอต้องกดเจาะปอดนั้น แรงกดทำให้ตัวผมกระเด็นขึ้นมาเลือดไหลท่วม ผมไม่รู้สึกเจ็บ แต่น้ำตามันไหลออกมา แล้ววินาทีนั้นผมก็นึกถึงเหตุการณ์ที่มันผ่านมานานมากแล้ว เป็นเหตุการณ์ตอนเด็ก ตอนที่ผมจับปลาแล้วเอาไม้มาเสียบจากทางปากปลาเป็นๆ ครับ มันตื่นจนวิ่งไป อันนี้ผมคิดว่าที่ผมต้องปวดหัว จนหมอต้องเอาเหล็กมาเจาะออกผมก็คงมาจากเศษเสี้ยวของกรรมที่ผมเคยทำกับปลาดตัวนั้น เหตุการณ์นั้นทำให้ผมกลัวบาปกรรมที่ผมทำขึ้นมา จนต้องเปลี่ยนแปลงตัวเอง มีเมตตามากขึ้น อาจารย์ครับหากเรามีเหตุการณ์เฉียดตาย หรือกำลังจะตาย จิตจะทำหน้าที่เหมือนฉายหนังแห่งการกระทำที่เราได้ทำไป มาฉายในเสี้ยววินาที ผมมานั่งนึก นี่ถ้าผมตายไปโดยที่จิตมาฉายการกระทำตอนฆ่าปลา ผมคงมีทุกคิดเป็นที่หมายแน่ๆ เลยซึ่งใจเลยครับว่า เราควรประพฤติแต่ความดี ให้เป็นบุญกุศลจนคุ้นเคย จิตจะได้นึกถึงแต่ความดี หากเรานอนหลับหรือทำอะไรแล้วเกิดอุบัติเหตุ จิตของเรา ก็หนีวงบุญกุศลไป ธรรมดาของจิตก็เป็นอย่างนี้หรือเปล่าครับ วิจิตรพิสดารแท้ๆ ครับ

ตอบ

ถูกต้องแล้ว ขออนุโมทนาด้วย เรื่องกรรมสลัซบซ้นอนมากยากที่จะรู้ว่า ผลอะไรเกิดจากกรรมอะไรนอกจากท่านผู้ได้ทิพยจักขุ

หรือจุดอุปาทาน จนถึงจะจำแนกกรรมเจาะลงไปเป็นเรื่องๆ ได้ ที่คุณกลัวบาปและอยากจะทำความดีให้มากขึ้นนั้น เป็นจิตสำนึกที่ดีแล้ว ขอให้รักษาไว้ ตามที่เล่ามาทำให้รู้สึกสงสารคุณอย่างยิ่ง

คำถามที่ ๑๘๒๗

พอเวลาความกำหนดเกิดขึ้นผมมักใช้การนั่งสมาธิ โดยนึกถึงซากศพ ก็พอจะสงบใจได้บ้าง แต่พอออกจากสมาธิ ความกำหนดเกิดขึ้นมากกว่าเดิมอีกครั้ง หากเราต้องเกิดความกำหนดขึ้นมาแล้ว จะใช้วิธีปลุกเสกมนต์อะไรดี มีหลักการอย่างไรบ้างครับ รบกวนด้วยครับ ขอขอบคุณ

ตอบ

ท่านสอนให้พิจารณาอสุภกรรมฐานหรือปฏิภูลสังขยา สำคัญหมายว่าสิ่งทั้งปวงไม่งามเป็นปฏิภูลน่ารังเกียจ พิจารณาอาการ ๓๒ ก็ได้ โดยแยกส่วนในร่างกายคนออกเป็นส่วนๆ เช่น เนื้อ เอ็น กระดูก น้ำเลือด เป็นต้น ไปจนถึงปีศาจระอุจจาระ ซึ่งล้วนปฏิภูลทั้งนั้น

คำถามที่ ๑๘๒๘

ตามที่พระกรรมฐานท่านบอกว่า เราจำเป็นต้องตัดตอนช่วงแห่งปฏิจจสมุบาท ช่วง “เวทนา” กับ “ผัสสะ” รบกวนอาจารย์ช่วยอธิบายตัวอย่างเช่น เราอาบน้ำรู้สึกเย็นสบาย (เวทนา) พอชอบใจ หรือไม่ชอบใจ (ตัณหา) มันเร็วขนาดนั้นเราจะตัดทันได้อย่างไรครับ เหมือนกับว่าพอน้ำรดถูกตัวปุ๊บ มันก็เย็นโดยอัตโนมัติเลย เหมือนกับเป็นวิบากที่เราควบคุมไม่ได้ หรือว่าเกิดเวทนามาก็คุ้มมันอย่างเดียว ช่วยอธิบายเสริมด้วยครับ ไม่ค่อยเข้าใจเลยครับ

ตอบ

กระทบเข็นก็รู้ว่าเข็น กระพ้อร้อนก็รู้ว่าร้อน พิจารณาว่ามันไม่เพียง มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา เท่านั้น ก็พอแล้ว

คำถามที่ ๑๘๒๙

เราจะสามารถอธิบาย สมถะและวิปัสสนาภาวนา โดยใช้อริยมรรคมีองค์แปดเป็นหลักได้ไหมคะ เช่น การเจริญมรรคองค์ใดที่จัดว่าเป็นสมถภาวนา องค์ใดจัดว่าเป็นวิปัสสนาภาวนา

ตอบ

องค์ใดก็ได้ ถ้าจิตสงบก็เป็นสมถะ ถ้าจิตสว่างด้วยปัญญาก็เป็นวิปัสสนา

คำถามที่ ๑๘๓๐

ขอความกรุณาท่านอาจารย์กล่าวถึงธรรมะที่จะช่วยบรรเทาความเศร้าโศกจากความสูญเสียและจากการประสบกับโลกธรรมฝ่ายไม่ดีอื่นๆ เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจด้วยนะคะ กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์อย่างสูงค่ะ

ตอบ

ขอให้ปริกรรมภาวนาคำสอนของพระรัตนบัลไไว้สัก ๒ ข้อ คือ

๑. สัตว์โลกอันชรราน่าเข้าไป ไม่ยั่งยืน
๒. สัตว์โลกไม่มีสิ่งเป็นของของตน เราจำต้องละทิ้งสิ่งทั้งปวงไป

ส่วนเรื่องโลกธรรมส่วนที่ไม่น่าปรารถนา คือ เสื่อมลาภ เสื่อมยศ
 นินทา ทุกข์ นั้นให้เห็นเป็นเรื่องธรรมดา
 ใครชอบใครชัง ช่างเกิด ใครเซ็ดใครชู ช่างเขา
 ใครดำใครบ่น ทนเอา ใจเราร่มเย็น เป็นพอ
 ขอขอบใจทุกคนที่ตามมา ขอให้มีความสุขและพ้นทุกข์เกิด

คำถามที่ ๑๘๓๑

เพื่อนของผมเขาอ่านหนังสืออริยสัจของอาจารย์ เกิดสงสัย
 แล้วฝากผมมาถามว่า ทุกข์เกิดขึ้น ทำไมต้องดูต้องรู้มันด้วย ทำไมเรา
 ไม่ดับทุกข์ล่ะครับ ผมอธิบายตามความเข้าใจของผมว่า เหมือนกับ
 เราป่วยเป็นโรค (ทุกข์) เรามีหน้าที่ต้องรู้ว่าเราป่วยเป็นโรคเท่านั้น
 เราไปแก้ไปตัดที่โรคไม่ได้ ส่วนที่เราต้องแก้คือต้นเหตุของโรค (สมุทัย)
 ไม่รู้ว่าอธิบายได้ถูกต้องหรือเปล่า ให้อาจารย์อธิบายดีกว่าครับ
 รบกวนตอบเด็กไว้เพียงสาทางธรรมด้วยครับ ขอบพระคุณครับ

ตอบ

ที่คุณอธิบายนั้นถูกต้องแล้ว การดับทุกข์ต้องดับที่สาเหตุของ
 ทุกข์ สมมติว่าคุณรักใครสักคนหนึ่งแล้วเขาไม่รักคุณ ถ้าคุณไปดับ
 ทุกข์โดยการไปฆ่าเขาหรือทำร้ายเขา ก็จะทำให้เกิดทุกข์เพิ่มขึ้น
 อีกเยอะ เช่น ต้องไปติดคุกเป็นต้น สาเหตุมาจากความรัก คุณต้องดับ
 ที่ความรักคือเลิกรักเสีย ก็หมดทุกข์

คำถามที่ ๑๘๓๒

สวัสดีครับอาจารย์วศิณ ผมสงสัยว่า ผมไปทำบุญที่วัดวันพระ แล้วแม่ผมอยู่บ้าน แม่ผมฝากขนมให้ผมไปทำบุญที่วัด แบบนี้แม่ผมจะได้บุญหรือเปล่าครับ ขอให้อาจารย์วศิณช่วยตอบด้วยครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศิณมากครับ

ตอบ

ได้ แม่คุณก็ได้บุญด้วย

คำถามที่ ๑๘๓๓

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิณ ผมสงสัยว่า คนที่จะเปิดร้านขายของ ควรยึดหลักกรรมข้อใดเอาไว้ประพฤติปฏิบัติตน เพื่อเปิดร้านขายของครับ ขอให้อาจารย์วศิณช่วยตอบด้วยครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศิณมากครับ

ตอบ

ควรจะใช้หลักกรรมเพื่อครองใจคน จะได้ครองใจลูกค้าได้ หมายถึงสังคหวัตถุ ๔ ของพระพุทธเจ้านั่นเอง คือ

๑. ทาน ในที่นี้หมายถึงความไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอากำไรมากเกินไป ทำนองว่า เขาก็ได้เราก็กได้ คือ เขาได้สิ่งของที่พอใจไม่แพงเกินไป เราก็อยู่ได้ด้วย

๒. ปิยวาจา พูดจาดี หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส

๓. อัตถจริยา บำเพ็ญประโยชน์ คือขอให้คิดว่าเราตั้งร้านค้าเพื่อให้ความสะดวกแก่คนแถวนั้น เป็นการทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน

๔. สมานัตตตา เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย ไม่สามวันดีสี่วันร้าย
ร่วมสุขร่วมทุกข์กับลูกค้า เห็นอกเห็นใจและเข้าใจ

คำถามที่ ๑๘๓๔

สวัสดีครับอาจารย์วศิน ผมอยากถามว่า เราจะตั้งใจแล้วสั่งกาย
ตัวเองอย่างไร เพื่อให้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าได้ทุกอย่าง
ครับ ขอให้อาจารย์วศินช่วยตอบด้วยครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศินมาก
ครับ

ตอบ

สั่งกายให้อยู่ในกายสุจริต ๓ สั่งวาจาให้อยู่ในวจีสุจริต ๔ สั่งใจ
ให้อยู่ในมโนสุจริต ๓ ทั้งหมดนี้เรียกกุศลกรรมบถ แปลว่า ทางแห่ง
กุศล ทางแห่งการบำเพ็ญคุณงามความดี ในมงคล ๓๔ ประการชื่อว่า
ธรรมจริยา คือ การประพฤติธรรม ท่านนำเอากุศลกรรมบถ ๑๐ นี้มา
เป็นบทตั้งขยายความแห่งธรรมจริยา สำหรับกายสุจริต ๓ วจีสุจริต ๔
และมโนสุจริต ๓ มีอะไรบ้าง ขอให้คุณลองค้นหา จากหนังสือธรรม
ซึ่งมีอยู่ทั่วไป ผมขอพูดเพียงย่อๆ เท่านั้น

คำถามที่ ๑๘๓๕

ทางสายเอก สายตรง ที่เราจะไม่หลงทางปฏิบัติ ควรไปแนว
สติปัฏฐาน ๔ เท่านั้นหรือครับ หรือสำหรับผู้เริ่มปฏิบัติธรรมควร
น้อมหลักธรรมข้อใด มาปฏิบัติในเบื้องต้นก่อน

ตอบ

สติปัญญา ๔ กิติ มรรคมีองค์ ๘ กิติ สมถวิปัสสนากิติ เป็น
อย่างเดียวกัน คาบเกี่ยวกันอยู่ เพราะฉะนั้น คุณปฏิบัติอย่างใด
อย่างหนึ่งก็จะได้หมดทุกอย่าง มีอีกสูตรหนึ่งที่เราควรสนใจนำมาปฏิบัติ
ในชีวิตประจำวันนั่นคือ หัวข้อธรรมในมงคลสูตร ซึ่งมีอยู่ ๓๘ ประการ

คำถามที่ ๑๘๓๖

อาจารย์คะ เมื่อไม่นานมานี้ มีคนมาขอคบเป็นแฟนและบอกว่า
เขาวางแผนไว้ว่าจะมาขอ เขารู้จักหนูมาจะ ๑๐ ปี แต่ไม่มีความ
คืบหน้า ดังนั้นจึงขอให้หนูลองคบดู เราทำงานด้วยกันมาหลายปี
และหนูก็รู้ว่าเขาชอบ แต่หนูคิดว่าอยู่ในฐานะเพื่อนก็สบายใจดีมี
อิสระ เขาก็ว่าอายุเขามากแล้ว...(แล้วยังจะคิดเรื่องนี้อีก) อาจารย์คะ
ทำไมเราต้องทำตามที่เขาว่า ก็ทำ คนบนโลกเขาก็ทำแบบนี้ อย่าทำตัว
ขวางหน่อยเลย เช่น “เกิดมาแล้วพอโตขึ้น ต้องมีครอบครัวและมีลูก
เพื่อสืบต่อสกุล หากพ่อแม่ไม่อยู่ใครจะดูแล ถ้ามีสามีภรรยาหรือลูก
ก็จะได้เป็นเพื่อนกัน” เหล่านี้เป็นต้น เป็นการหาที่ยึดเกาะ และไม่เอะใจ
ว่าสิ่งที่จะไปเกาะไปยึดนั้น ก็ไม่มั่นและคงทนเหมือนกัน คนเราต้อง
ลงทุนอยู่กับฉันท์สามีภรรยาเท่านั้น เพื่อจะได้มาซึ่งเสถียรหรือจะ
การคบกันแบบกัลยาณมิตรไม่เพียงพอหรือคะ

ตอบ

การคบกันแบบกัลยาณมิตรถือว่าดีที่สุดในการคบหลายๆ แบบ
มีทุกข์น้อย มีความอบอุ่นมาก การคบกันแบบอื่น ให้ทั้งทุกข์และ
สุขคะเคล้ากันไป แต่ให้ทุกข์มากกว่า มีหลายคนบ่นว่า ถ้าถอยหลัง

ไปได้จะไม่แต่งงาน มีบางคนบ่นว่าเขามีทุกข์มากเพราะลูกแท้ๆ ให้ข้อมูลมาอย่างนี้ ขอให้คุณพิจารณาเองเถิดว่าควรจะเป็นอย่างไร

คำถามที่ ๑๘๓๗

ในการทำงานหัวหน้าให้เครดิตในความสามารถของเรา มอบงานให้เราทำ แต่พอเวลาพิจารณาขึ้นเงินเดือน กลับไม่สอดคล้องไปในทางเดียวกัน และยังมีคำพูดเชิงตำหนิเราในงานอีกต่างหาก รู้สึกหมดกำลังใจ น้อยใจ ใจหนึ่งก็อยากจะตัดทำตัวเหลวไหลบ้าง ก็มาคิดได้ว่า ที่แท้เราก็ไม่ได้เป็นคนดีอะไรเลย พอประสบกับคำพูดที่ไม่ถูกใจ ใจก็กว้าง ไม่สามารถเอาหลักธรรมะมาใช้ในความเป็นจริงได้เลย ขออาจารย์ช่วยชี้แนะด้วยค่ะ

ตอบ

การสมาคมกับคนไม่ว่าระดับใดหรือในกรณีใด มีเรื่องยุ่งยาก สับสน ต้องอดทนอย่างที่ว่าพระพุทธเจ้าตรัสว่า “เราจักอดทนต่อคำล่วงเกินของผู้อื่น เหมือนช้างศึกก้าวลงสู่สงครามต้องอดทนต่อลูกศร ผู้ที่ฝึกตนให้อดทนต่อคำล่วงเกินของผู้อื่นได้ ชื่อว่าประเสริฐที่สุดในหมู่มนุษย์”

คำถามที่ ๑๘๓๘

ประทับใจกับบทความที่อาจารย์เขียนว่า “ศิลาแท่งที่ปีสูงจรดฟ้า กลิ้งบดทับเหล่าสัตว์ทั้งสี่ทิศ” คือประมาณว่าไม่มีใครหนีความตายได้พ้น และตำแหน่งของแต่ละคนก็ไกลใกล้ไม่เท่ากัน สะท้อนใจเลยว่า ความตายเป็นสิ่งที่ใครก็หนีไม่พ้น เป็นความจริงแท้ที่เราต้อง

วางใจยอมรับ ยอมรับว่านี่ไม่ได้ต้องเจอทุกคน หากใครไม่ยอมรับ ก็ต้องทุกข์ เป็นพุทธพจน์หรือเปล่าครับ ไพเราะจับใจมาก ไม่รู้ทำไม ผมถึงถูกใจบทความก่อนหน้านี้ ถูกใจจนผมต้องนึกถึงความตายของตัวเองก่อนนอน รวมถึงตอนตื่น มันทำให้ไม่ประมาทดีครับ แต่ทำไมพอเวลาเราพูดถึงความตายกับคนอื่น เขาพาลจะว่า ว่าพูดไม่เป็นมงคล ผมว่าน่าจะเป็นมงคลมากกว่า เพราะมันทำให้มีเมตตาต่อกันมากกว่าเดิม การพิจารณาเรื่องความตายมีหลักอย่างไรบ้างครับ เหมือนมันถูกตรงกับผมดีครับ พิจารณาแล้วใจมันเย็น เบาใจดีครับ

ตอบ

ความคิดของคุณถูกต้องแล้ว รักษาความคิดนี้ไว้ให้ดี พระพุทธเจ้า ท่านสอนให้ระลึกถึงความตายทุกวัน วันละหลายๆ ครั้ง การสนทนากันเรื่องความตายก็เป็นเรื่องดี เป็นมงคลแก่ใจ และทำตนให้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ชั่วโมงหน้าจะมีหรือเปล่าก็ไม่รู้สำหรับเรา พรุ่งนี้กับชาติหน้าอะไรจะมาถึงก่อนเราก็ไม่รู้ ผมเป็นคนหนึ่งที่ระลึกถึงความตายบ่อยที่สุด และชอบพูดถึงเรื่องนี้ เพราะเหตุที่โรคภัยไข้เจ็บ รุมล้อมอยู่มาก หนีก็ไม่ได้ไล่ก็ไม่ไป วันหนึ่งจะต้องจบลงด้วยความตาย

ข้อความที่คุณอ้างถึงนั้นเป็นพระพุทธานุญาต ในปีพพโตปมสูตร หรือปีพพโตปมคาถา ในพระไตรปิฎก สังยุตตนิกาย พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดังนี้

“ภูเขายใหญ่ศิลาล้วนสูงจรดฟ้า กลิ้งบดสัตว์มาทั้ง ๔ ทิศฉันใด
ความแก่และความตายก็ฉันนั้น ย่ำยีสัตว์ทั้งหลายไม่เว้นใครได้เลย
ไม่ว่าจะเป็นกษัตริย์ พราหมณ์ ไวศยะ ศูทร จัณฑาล และคนเท
หยากเยื่อ

ยอมถูกข้ายี่ทั้งหมด จะต่อสู้ด้วยเวทย์มนต์คาถาหรือวิชาใดๆ ก็ไม่ได้

จะต่อสู้ด้วยกองทัพช้างม้าหรือพลเดินเท้าก็ไม่ได้ ไม่สามารถจะเอาชนะได้

เพราะฉะนั้นบุคคลผู้เป็นบัณฑิตมองเห็นประโยชน์ของตนอยู่ พึงตั้งศรัทธาไว้ให้มั่นคงในพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เขาย่อมได้รับการสรรเสริญในโลกนี้ ละโลกนี้ไปแล้วก็จะไปสู่คติ” พระพุทธเจ้าตรัสพระพุทธพจน์นี้แก่พระเจ้าปเสนทิโกศล

คำถามที่ ๑๘๓๙

ผู้ใหญ่หลายคนกลัว ไม่กล้าที่จะศึกษาจนนิพพาน เพราะเข้าใจว่านิพพานคือตาย ผมไม่เข้าใจว่าทำไมถึงคิดง่ายๆ ตื่นๆ ว่านิพพานคือตาย อย่างนี้พระพุทธเจ้าไม่ต้องมีขึ้นมาก็ได้นี่ครับ พออธิบายว่านิพพานคือความเย็นใจ เย็นเพราะไม่มีกิเลส ก็เกิดกลัวอีกอ้างว่าถ้าไม่มีกิเลสก็ทำอะไรไม่ได้ ทำอะไรก็ต้องมีความอยากเป็นตัวนำ ผมว่าเหมือนลาที่มีแครอทผูกเอาไว้ ไล่จับเท่าไรก็ไม่ถึง อาจารย์ครับ หากเราจะต้องอธิบายความหมายคำว่า “นิพพาน” อย่างไรครับ ชาวบ้านชาวช่องพอจะเข้าใจได้บ้าง คือเขาสนใจครับ แต่พออธิบายก็ไม่เข้าใจสงสัยต้องปลงครับ

ตอบ

น่าจะต้องอธิบายว่า นิพพานคือการดับทุกข์ดับความเดือดร้อนทั้งปวง ใครบ้างที่ไม่ต้องการดับทุกข์เมื่อทุกข์เกิดขึ้น แม้แต่เสียนเล็กๆ ตำนีมือ เรายังรีบเขี่ยออก มนุษย์เราถูกกองเพลิงใหญ่ ๒ กอง

เผาอยู่ คือเพลิงกิเลสและเพลิงทุกข์ ราคะ โทสะ โมหะเป็นเพลิงกิเลส เกิด แก่ เจ็บ ตายเป็นเพลิงทุกข์ (นัย อาทิตตปริยายสูตร) นิพพานดับเพลิงได้ทั้ง ๒ อย่าง จึงเป็นสิ่งที่น่าต้องการ และควรจะเป็นจุดหมายปลายทางของมนุษย์ทุกคน พระพุทธเจ้าก็ทรงสอนอย่างนี้

คำถามที่ ๑๘๔๐

สวัสดิ์ค่ะอาจารย์ ช่วงนี้มีข่าวเสื่อมของตัวพระสงฆ์ ทำให้พี่น้องในที่ทำงานชอบมาบอกกับหนูว่า ศาสนาเสื่อมแล้ว เดียวนี้หาพระดียาก เลิกใส่บาตรดีกว่า เป็นชะอย่างนี้ค่ะ คือฝากศรัทธาไว้ที่ตัวบุคคล พอคนที่เราเลื่อมใสศรัทธาต่างพร้อยเป็นอะไรไป ก็พาศรัทธาหายไป ด้วย ทำไมไม่เอาศรัทธาเป็นสะพานเชื่อมไปหาปัญญาบ้าง คือพาไปหาอาจารย์ของบุคคลที่เขานับถือ คือ พระพุทธเจ้าบ้าง ไปหาพระธรรมที่ทำให้เป็นพุทธะบ้าง ชาวพุทธไม่มีหลัก ก็มักจะใจง่าย เห็นอะไรง่ายก็ศรัทธา ไหว้ต้นกล้วย ต้นไม้ สัตว์ฟิการอะไรไปตามเรื่องตามราว สงสารค่ะ แต่คงทำอะไรไม่ได้ อยากให้ชาวพุทธมีหลักบ้าง เข้าหาศาสนาทางตัวธรรมะบ้าง ชีวิตจะได้พอเพียง ดำเนินไปด้วยความเย็นอกเย็นใจ สุดท้ายหนูบอกกับพี่ๆ ที่ทำงานว่า เห็นว่าพระไม่ดีก็ไปบวชแทนเลย จะได้มีพระดีๆ ไว้ใส่บาตรบ้าง (แซว) ข้าๆ ค่ะ อยากให้ชาวพุทธที่ฟังข่าวพวกนี้ได้ตื่นขึ้นมาบ้าง ไม่ใช่มัวแต่จะโทษพระอย่างเดียว ท่านก็เป็นคนนี้แหละค่ะ แต่เป็นคนที่กำลังจะฝึกตัวเอง แต่คงเอาใจไว้ไม่อยู่ หนูว่าพระธรรมนี่แหละค่ะดีที่สุดแล้ว อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรบ้างกับเรื่องเหล่านี้คะรบกวนอาจารย์ตอบด้วยค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

ตอบ

เห็นด้วยกับความเห็นของคุณทุกอย่าง และขอเน้นตรงที่ว่า ชาวพุทธควรจะมีหลัก ยืนอยู่กับหลัก จับหลักให้ได้ แล้วก็จะไม่เคว้งคว้าง ไม่ถูกซัดไปซัดมา เหมือนเรือที่ไม่มีแจวไม่มีพาย ไม่มีเครื่องยนต์ แล้วแต่น้ำจะพาไป ถ้าชาวพุทธจับหลักให้ได้ว่า พระพุทธเจ้าทรงสอนอะไร ทรงปฏิเสธอะไร ชาวพุทธคงจะดีกว่านี้อีกเยอะ ตามที่คุณกล่าวมาแล้ว ในการนับถือศาสนาเราต้องยึดพระธรรมเป็นหลักไว้

คำถามที่ ๑๘๔๑

พระพุทธเจ้าท่านมีหลักในการพูดอย่างไรบ้างครับ ท่านพูดแต่ความจริงเท่านั้นหรือครับ มีพระสูตรเกี่ยวกับการพูดหรือเปล่าครับ

ตอบ

ถ้าคุณมีพระไตรปิฎก ลองเปิดดูในอภัยราชกุมารสูตร มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ ในพระสูตรนั้น พระพุทธเจ้าตรัสกับอภัยราชกุมารว่า พระองค์ตรัสคำที่มีประโยชน์ และทรงเลือกกาลเวลา ตรัส คือให้เหมาะแก่เวลา แก่บุคคล ส่วนผู้ฟังจะพอใจหรือไม่พอใจก็ช่างเถิด พระองค์จะตรัสคำที่เป็นจริงและเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง

คำถามที่ ๑๘๔๒

ในงานแต่งงาน หากเราต้องการนิมนต์พระมาสวดพระอภิธรรม จะได้ไหมครับ หากคู่บ่าวสาวเข้าใจบั้นนี้ เลยให้สวดบั้นนี้ แล้วจำเป็นหรือเปล่าครับ ว่าบั้นนี้ต้องงานนี้เท่านั้น

ตอบ

ถ้าไม่ถือตามประเพณีนิยมแต่ถือตามหลักพระพุทธศาสนา แล้ว จะสวดมนต์บทใดในงานใดก็ได้ เพราะพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเป็นประโยชน์ทั้งนั้น

คำถามที่ ๑๘๔๓

สวัสดีครับ เมื่อคราวที่ผมบวชเป็นพระได้มีโอกาสลงปาติโมกข์ พระที่มาสวดรู้สึกว่าจะสวดเร็วมาก มีพระเถระคอยเปิดหนังสือตรวจการสวดอยู่ทางด้านหลังของพระองค์ที่สวด ผมรู้สึกว่่าที่พระลงมาทำปาติโมกข์จะเหลือแต่พิธีการ แต่ตัวเนื้อหาสาระคงจะเหลือน้อยแล้ว เพราะก่อนจะลงปาติโมกข์ พระจะมาปลงอาบตีกันก่อน คือผิดไม่ผิดก็ไม่รู้ละ ฉันทสวดดักไว้ก่อน ความหมายของปาติโมกข์ ๒๒๗ ข้อ ไม่รู้ว่า มีอะไรบ้าง ผมก็เพิ่งมาทราบว่่า สมัยพุทธกาลหรือหลังพุทธกาล เวลาพระท่านสวดเสร็จ พระท่านจะทราบเพราะว่าเป็นภาษาของท่าน ใครผิดข้อไหนก็จะมาปลงอาบตีกัน นั่งกระโหย่งแล้วปลงอาบัติ เหมือนกับสารภาพบาป ทำให้ตัวเองบริสุทธิ์อีกครั้ง พร้อมทั้งตั้งใจสังวรระวังตัว ไม่ให้เกิดในครั้งต่อไปอีก สาระมันเป็นอย่างนี้ครับ แต่เดี๋ยวนี กลายเป็นว่าพระองค์ไหนสวดปาติโมกข์ได้ ถือว่ามีบุญ (ทั้งๆ ที่อาจจะไม่ทราบความหมาย) ชาวบ้านคนไหนได้มานั่งฟังก็มีบุญมาก หรือได้มาถวายน้ำปานะก็ได้บุญมาก ผมเข้าใจเอาเองว่า การที่มีชาวบ้านได้มาฟังปาติโมกข์ด้วยเพราะเป็นประโยชน์ต่อตัวชาวบ้าน ที่จะเข้าหาพระ หรืออุปถัมภ์พระแบบไม่ให้ผิดวินัย หรือปฏิบัติกับท่านอย่างไรให้ส่งเสริมท่าน เหมือนเป็นการเกื้อกูลกันของพุทธบริษัท ผมว่าพระพุทธเจ้าท่านคงประสงค์อย่างนี้ ผิดถูกประการใดขออาจารย์แนะนำเพิ่มเติมด้วยครับ ขอขอบพระคุณครับ

ตอบ

ความเห็นของคุณดีแล้ว ถูกต้องแล้ว ขออนุโมทนา

คำถามที่ ๑๘๔๔

สวัสดีค่ะอาจารย์ หนูได้ฟังวิทยุว่าพระจะชวนชาวบ้านสร้างเทวรูป เป็นเทพต่างๆ เพื่อให้ชาวบ้านได้มากราบไหว้บูชา ราคาเป็นร้อยล้าน หนูเลยเกิดคำถามค่ะว่า พระสงฆ์เป็นสาวกของพระพุทธเจ้าทำไมถึงได้สร้างเทวรูปองค์ใหญ่ๆ ภายในวัดได้คะ ทำไมอย่างน้อยถ้าจะสร้างก็น่าจะสร้างพระพุทธรูป อย่างนี้ผิดวินัยหรือเปล่าคะ แถมยังชวนชาวบ้านมาสร้างอีก ราคาตั้งหลายล้าน ผิดหลักที่ต้องอยู่ง่ายกินง่าย ไม่สันโดษเลยคะ แต่รู้สึกชาวบ้านก็ชอบซะด้วย คงจะอ้อนวอนง่าย พุทธศาสนาให้พึ่งตน มันยากค่ะ พุทธพาณิชย์ทั้งนั้น

ตอบ

เห็นด้วยกับความเห็นของคุณ ผมรู้สึกดีใจที่คุณและผู้ที่เกี่ยวข้องปัญหาถามถวิลวนแต่ช่างคิดช่างตรอง ไม่ถืออะไรโดยไม่มีเหตุผล เน้นความเชื่อที่มีเหตุผล (อาการวิสัยทัศน์) ทำสิ่งที่มีเหตุผลอันชอบธรรม ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา

คำถามที่ ๑๘๔๕

กราบสวัสดีค่ะท่านอาจารย์วศินที่นับถือ ตอนนี้หนูมีความรู้สึกเบื่อหน่ายกับคนใกล้ตัวมาก คนแก่ (คุณแม่สามี) ที่ยิ่งนับวันก็ไม่ยอมปล่อยวาง แบกความทุกข์อยู่ตลอดเวลา กับเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้น

ปรุ้งแต่งไปต่างๆ นานา คอยจับผิดคน อายากรู้ทุกเรื่องราวที่ลูกๆ สนทนา
ทั้งๆ ที่ตัวเองก็หูตึง ไม่ค่อยได้ยินแล้ว พอลูกๆ บอกก็ต้องพูดดั่งๆ ก็หา
ว่าตะคอก หนูเป็นสะเก็ดพยายามชี้ชวนให้ฟังธรรมะ ไปทำบุญใส่บาตร
ที่วัดก็ไม่สนใจ สนใจแต่ไหว้เจ้าอย่างเดียว จนเดี๋ยวนี้หนูไม่พูดชี้ชวน
แล้วค่ะ ท่านอาจารย์ว่าหนูทำถูกไหมคะ พูดไป ท่านก็ไม่เข้าใจ แม้แต่
พระพุทธเจ้าท่านก็ไม่รู้จัก ขอคำแนะนำท่านอาจารย์ช่วยชี้แนะด้วยค่ะ
สามีของหนูเขาก็เป็นห่วง กลัวว่าจิตสุดท้ายคุณแม่เขาจะตกอบายภูมิ
สุดท้ายนี้ขอให้อาจารย์มีสุขภาพที่แข็งแรงนะคะขอบพระคุณมากค่ะ

ตอบ

เห็นใจคุณเหลือเกิน คุณต้องทำใจและให้ภัย เราอยู่กับคน
ไม่ว่ากับใครต้องมีภัยทานไว้ในใจเสมอ เพราะว่าแต่ละคนมีข้อ
บกพร่องทางกายบ้าง ทางวาจาบ้าง ทางความนึกคิดบ้าง ขอให้คุณ
ท่องไว้เสมอว่า “สัตว์ทั้งหลายมีชีวิตอยู่ยาก” (พระพุทธพจน์) มีปัญหา
กันทุกคน ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง ต้องแก้กันไปผ่นคนคลายกันไปตลอด
ชีวิต “ชีวิตนี้ทั้งน้อยทั้งผิดเคืองทั้งประกอบด้วยทุกข์” (คำของพระ-
สารีบุตร) ชีวิตคนเราส่วนมากเหมือนเข็นเรือในโคลน คือไปได้ยาก
ไม่ใช่เราคนเดียว เป็นกันทั่วไปหมด เข้าใจอย่างนี้แล้วคงจะปลงได้ว่า
นี่แหละคือชีวิตจริง

คำถามที่ ๑๘๔๖

ผมเห็นผู้จัดการต่อน้องใหม่ว่า คุณชอบนั่งสมาธิ น่าจะมี
สติสัมปชัญญะมากกว่าคนอื่นเขา ถ้าทำงานยังผิดพลาดอย่างนี้
ไม่ต้องไปนั่งเลยสมาธิ อาจารย์ครับ การนั่งสมาธิหรือการเจริญสตินี้

ช่วยให้ทำงานไม่ผิดได้ด้วยหรือครับ แล้วสติที่เกิดจากการเจริญสติหรือนั่งสมาธินี้ เอาไว้ใช้กับอะไรกันแน่ครับ เห็นเขาชอบพูดกันว่าสมาธิที่เหมาะสมแก่การงาน งานในที่นี้หมายถึงอะไรกันแน่ครับ

ตอบ

ในพระสูตรมักจะกล่าวไว้เสมอว่า “จิตที่อบรมสมาธิดีแล้วจะตั้งมั่นบริสุทธิ์ผ่องแผ้ว อ่อนโยน ควรแก่การงาน” ในที่นี้หมายความว่า จะนั่งสมาธิไปเพื่อสิ่งใดก็เป็นไปได้ง่าย เช่น การนั่งสมาธิไปเพื่อระลึกชาติก่อน เพื่อตาทิพย์หูทิพย์ก็ทำได้ง่าย ท่านหมายถึงจิตที่ได้ฌานที่ ๔ แล้ว (จตุตถฌาน) แต่สำหรับการงานทางโลกนั้นต้องทำให้เหมาะสมแก่กิจกรรมนั้นๆ ต้องเป็นผู้ฉลาดในการจัดในการทำ มีปัญญารอบรู้ในการงานที่ตนประกอบ จึงจะทำงานได้สำเร็จเรียบร้อยดี

คำถามที่ ๑๘๔๗

มานะเป็นสิ่งที่ละเอียดเกิน ยากขนาดพระโสดาบัน สกทาคามี อนาคติยังละไม่ได้ แล้วเราจะเพลาความรู้สึกมานะในใจของเราได้อย่างไรครับ มันแวบมาในความรู้สึกทุกที ไม่เลวกว่าเขาเสมอเขา ดีกว่าเขา ยากมากเลยครับ มีสติก็แค่รู้เท่านั้นเอง แต่ห้ามมันไม่ได้ พระพุทธเจ้าท่านสอนให้ละอย่างไรครับ

ตอบ

ถ่อมตนไว้มากๆ ก็จะลดมานะได้เยอะทีเดียว คารโว จ นิวาโต จ ความเคารพ ๑ ความอ่อนน้อม ๑ เป็นมงคลอันสูงสุด คนที่มีเกียรติที่สุดคือคนที่อยู่ต่อหน้าเรา หมายความว่า ให้เกียรติแก่คนทุกคน

ที่เราได้พบเห็นคบหาสมาคม เห็นทุกคนเป็นครูของเรา เมื่อเป็นเช่นนี้ ความเย่อหยิ่งทะนงตนก็จะลดน้อยลง ขงจื้อนักปราชญ์จีนกล่าวกับลูกศิษย์ว่า ในคน ๓ คนที่เดินมานี้เป็นครูฉันได้อย่างน้อยคนหนึ่ง

คำถามที่ ๑๘๔๘

พระพุทธองค์ตรัสว่า สาเหตุที่ทำให้บุคคลเห็นธรรมได้ยากคืออะไรคะ

ตอบ

เพราะอรรถภาพเพียบแปร้ไปด้วยราคะ โทสะ เป็นต้น ดังพระพุทธพจน์ที่ว่า “คนที่เพียบแปร้ด้วยราคะ โทสะ รู้ธรรมได้ยาก เพราะว่ธรรมนี้ทวนกระแส ละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง” (พระพุทธพจน์ในสังยุตต-นิกาย สคาถวรรค)

คำถามที่ ๑๘๔๙

การมีสติตั้งมั่น กับมีสมาธิตั้งมั่น มีสภาวะที่ต่างกันอย่างไรคะ กราบขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงนะคะ

ตอบ

ก็คือมีสติดี และมีสมาธิดี เช่น มีสติในสติปัฏฐาน ๔ มีสมาธิในฌาน ๔

คำถามที่ ๑๘๕๐

ผมได้อ่านหนังสือของอาจารย์ที่กล่าวว่า “ทั้งชั่ว ทั้งดี ล้วนอัปปริย ทั้งเพ” อ่านตอนแรกงงครับ เข้าใจว่าพุทธศาสนาสอนให้เราเป็นคนดีนี่นา ใ้ชั่วนี่พอจะเข้าใจ แต่ความดีนี้ ทำไมไม่นำรัก พออ่านต่อ อาจารย์อธิบายว่า ไม่ให้ยึดถือ หากเรายึดถือแม้แต่ความดีมันก็ทำให้เราทุกข์ได้ เพราะมันทำให้ใจเราไม่สงบ มันยุ่ง คือไม่มีสิ่งใดที่เราเข้าไปยึดถือแล้วจะไม่เป็นทุกข์ คนส่วนใหญ่ล้วนทำดีโดยไม่สุจริต คือพอทำดีบ้างก็จะยกตนข่ม ทำดีเอาหน้าบ้าง พอเห็นคนอื่นเขาทำก็ดูถูกดูแคลนบ้าง บ้าดี อดดี ทำดีแล้วไม่ปล่อย ถ้าเราจะบอกคนอื่นว่าพุทธศาสนาไม่ได้สอนให้เราทำความดี (อย่างเดียว) แต่สอนให้เราอยู่เหนือความดี อย่างนี้จะได้หรือเปล่าครับอาจารย์ ทำดีเพราะมันเป็นความดี เป็นหน้าที่ของคนดี ส่วนผลของความดีจะให้ตอนไหนก็แล้วแต่กรรมจะจัดสรรแล้วกันครับ ทำดีอย่างนี้มันเย็นใจดีจังครับ

ตอบ

ดีแล้วถูกต้องแล้ว ขออนุโมทนาในความเข้าใจอันถูกต้องด้วย มีพระพุทธานุชาตอยู่บทหนึ่งว่า ผู้ใดข้ามเครื่องข่องทั้งสองเสียได้ คือทั้งบุญและบาป เราเรียกผู้นั้นซึ่งไม่ต้องเศร้าโศก เป็นผู้บริสุทธิ์แล้วปราศจากกมลคือกิเลส เป็นผู้ประเสริฐ (ธรรมบท) บุญหรือคุณงามความดีนั้นเปรียบเหมือนเรือหรือแพซึ่งเราอาศัยข้ามฝั่ง เมื่อถึงฝั่งแล้วก็ไม่ต้องแบกเรือหรือแพขึ้นไปด้วย อันนี้แหละที่ท่านเรียกว่า ใ้ละทั้งบุญและบาป

คำถามที่ ๑๘๕๑

สวัสดีครับ ผมทำงานที่สถานธนาอนุบาลกรุงเทพ วันวันผมรับลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการมากมาย แต่ที่ผมสังเกตก็คือ ทุกคนที่มาใช้บริการล้วนมีความทุกข์ คือไม่มีเงินใช้ก็เอาของมาจำนำ บางคนมีของเยอะ กลัวโจรผู้ร้ายมาปล้นก็เอามาฝาก น่าเห็นใจทั้งนั้น คนสมัยนี้น่าสงสารน่าเห็นใจมากครับ ใครไม่มีหลักกรรมไว้เกาะก็ถูกกระแสนโลกมันเหวี่ยงมันพัดเอา ต้องดิ้นรนหาข้าวของเงินทอง เพราะถูกสังคมตราว่าหากไม่มีข้าวของเครื่องใช้ รถ บ้าน เพอร์นิเจอร์ต่างๆ ฐานะก็ต้องจ่ำจวน จะกลายเป็นพวกคนชนชั้นต่ำ เรียนก็ต้องจบสูงๆ มหาวิทยาลัยก็ต้องชื่อดัง แต่ที่ผมเห็นตามความเป็นจริงกลับกลายเป็นว่า คนยิ่งเรียนสูง มีทรัพย์สินสมบัติมากมาย แต่ความเป็นมนุษย์กลับลดต่ำลง เรียนสูงเพื่อจะได้ออกไปทำงานหารายได้ที่มันสูง เพื่อหาเงินเอาไปสนองความต้องการที่ไม่เคยพอของตัวเอง เรียนสูงเพื่อที่จะดูถูกคนอื่นได้ง่าย มีทรัพย์สินสมบัติเพื่อเอาไว้อวดคนอื่น ทั้งๆ ที่ไม่รู้ว่ามีมันเพื่อเอาไว้ใช้ประโยชน์อะไรด้วยซ้ำ ความสุขแบบโลกๆ มันร้อน ส่วนความสุขแบบทางธรรม มันเย็น แต่ชาวบ้านเขากลับไม่ชอบ เขาว่าธรรมะทำให้คนหนีโลก จืดชืด แต่ผมกลับมองว่าธรรมะไม่ได้ทำให้คนหนีโลก ธรรมะทำให้เราชนะโลกได้ต่างหาก หากไม่ใช่เป็นความจืดชืด แต่ธรรมะเป็นเหมือนกับน้ำเปล่ารสจืด เย็น ที่ทำให้เราดับกระหาย สดชื่นใจ เหมือนกับที่ผมได้อ่านผลงานของอาจารย์เกือบจะแทบทุกเล่ม ผลงานของอาจารย์เหมือนกับน้ำจิตใสเย็นที่มันอาบท่วมลงมาตั้งแต่หัวจรดปลายเท้าของผม มันไม่ได้เย็นแค่ชั่วคราวนะครับ แต่มันเย็นเข้าไปถึงจิตวิญญาณเลยครับ ต้องขอขอบพระคุณอาจารย์ที่นำธรรมะของพระพุทธเจ้ามาเผยแผ่ให้ผมได้ลิ้มรสความจริงที่แสนจะ

สดชื่น ทำให้ผมพอจะมีความสุขท่ามกลางความสับสนวุ่นวายของโลกใบนี้บ้างครับ

ตอบ

ดีแล้ว ขออนุโมทนาด้วย

คำถามที่ ๑๘๕๒

วันเสาร์มีโอกาสได้ไปทำบุญที่วัด ได้นั่งสนทนารธรรมกับชาวบ้านที่มาทำบุญกัน คุยกันเรื่องกรรม คุยกันว่าคนนั้นคนนี้ทำดีมามากมาย ทำไมต้องมีจุดจบอย่างนี้ไม่สมควรเลย ทำไมคนนี้ทำเลวมาอย่างนี้ทำไมถึงได้ดี แล้วจำเป็นไหมที่ฆ่าเขาตายด้วยอะไร ก็ต้องถูกเขาฆ่าตายด้วยอย่างนั้นคะ มาถึงในวัดแล้วแท้ๆ น่าจะเข้าไปสนทนากับพระท่านให้ท่านได้ไขข้อข้องใจ หรือจะไปหยิบยืมหนังสือธรรมะมาอ่านก็คงดีกว่า เหมือนคนที่ได้แต่เดินวนเวียนอยู่รอบสระ หิว กระหาย แต่ไม่ยอมลงไปตักดื่มกินแก้กระหาย หนูว่าคนในสังคมคงมีเยอะ ที่เข้าใจว่า ได้ทำบุญ ใส่บาตร ใส่ซองกุฐิน ผ้าป่า สร้างวัดสร้างวา ลงทุนเงินทองไปมากมาย แต่ก็ยังไม่ได้อะไรจากพุทธศาสนา แล้วก็เข้าใจว่าพิธีกรรมหรือสิ่งเหล่านี้แหละเพียงพอที่จะทำให้ฉันเป็นคนดี เป็นชาวพุทธที่ดีแล้ว แต่พอเกิดปัญหาอะไรขึ้นก็ทุกข์ร้อน แก่ไขปัญหาไม่ค่อยได้ ดีไม่ดีพิพาลจะบอกว่าทำบุญกุศล ทำสังฆทาน ถวายเงินสร้างวัดไปมากมายไม่เห็นบุญมันจะมาช่วยเลย เป็นไปได้ถึงขนาดนั้นคะ

หนูก็เข้าใจเอาเองอีกกว่าที่เขาไม่ได้ศึกษารธรรมะเพราะคิดว่าทุกวันนี้เขามีความสุข (กามสุข) กันอยู่แล้ว ประมาณว่าทำดี ทำบุญแล้วก็ได้เวียนเกิดมามีทรัพย์สมบัติพิสดานที่ดีพร้อมรออยู่ โดยไม่คิด

จะหยุดเกิดกันเลย อย่างที่อาจารย์บอกแหละค่ะ หากเราสาวกันที่
ต้นตอแห่งทุกข์คือการเกิดนี้แหละค่ะ ถ้ายังมีเชื้อกิเลส ยังต้องเกิด
ก็ต้องมีทุกข์ติดตามมาด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ แก่ เจ็บ ตาย
ขอให้การสงสัยเรื่องกรรม เรื่องการเวียนว่ายตายเกิดเป็นพื้นฐานใน
การก้าวไปหาคำตอบว่า ทำอย่างไรถึงจะไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดกัน
อีก ทำกรรมชนิดไหนแล้วสิ้นกรรม อย่างนี้ก็คงจะดีนะค่ะ กรรมเป็น
เรื่องสลับซับซ้อน เจาะจงว่าทำอย่างนั้นแล้วจะต้องเป็นอย่างนี้ไม่ได้
มีสาเหตุปัจจัยเสริมอื่นมากมาย แต่เราก็พอจะเห็นเค้าลางแห่งกรรม
ได้บ้าง คือมีศรัทธามีความเชื่อเรื่องกรรมแล้วเห็นคงจะมีประโยชน์
มากกว่าไม่เชื่อเรื่องกรรม

ในวงสนทนาหนูได้แต่ฟัง เพราะหนูเป็นเด็กกว่าเพื่อนในวง
สนทนา แต่หนูคิดว่าการเข้าถึงธรรมนั้นไม่จำกัดวัย เพราะเป็นสิ่งที่
สากลที่ทุกๆ คนสามารถเข้าถึงได้ หากมีทุนทางธรรมพอเพียง หาก
เรามองกันที่ตัววัตถุโลก พุทธศาสนาเราก็คงเจริญมากมาย มากกว่า
สมัยพุทธกาลที่พระพุทธเจ้าทรงยังอยู่เสียอีก แต่พอมองไปที่จิตใจ
ของชาวบ้านชาวช่องในสมัยปัจจุบันนี้ หนูก็รู้สึกกระอักกระอ่วนใจ
ที่จะตอบว่าพุทธศาสนาเจริญ ถ้าเมื่อใดชาวพุทธเราเข้าหาหลักธรรม
พึ่งตนเองได้ ไม่ได้ติดใจแต่ความสุขทางประสาทสัมผัส (กามสุข)
หากแต่รู้ว่ายังมีสุขที่ปราณีตกว่า ละเอียดกว่า สงบกว่า คือสุขในสมาธิ
เข้าถึงให้ได้ จนพัฒนาไปถึงปัญญาในการรู้สิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง
แล้วละก็ เขาอาจจะเบือนหน้า หรือรู้สึกรังเกียจตัวเอง คราวที่ยัง
หมกมุ่นวุ่นวายกับกามคุณทั้งหลายอยู่ เหมือนผู้ใหญ่มองเห็นเด็ก
กำลังดีใจที่ได้มียummy มากิน

ต้องขอโทษอาจารย์ด้วยค่ะ บ่นมาเสียนาน เหมือนคนแก่แล้วเลยค่ะ แต่นี้เป็นความเห็นของหนูต่อชาวพุทธในปัจจุบันที่ไร้หลักหรือมีหลักก็ไม่ใช้หลักธรรมของพุทธศาสนา ยิ่งวุ่นวายไปกับการหาเงินทอง กิน กาม เกียรติ หนูขอให้พุทธบริษัทช่วยกัน ช่วยกันพัฒนาตนเองให้พึ่งตนพึ่งธรรมได้ และพร้อมทั้งช่วยผู้อื่นเท่าที่จะช่วยได้ ส่วนวัดวาอาราม ถาวรวัตถุต่างๆ หากมันจะเก่าบ้าง พังไปบ้าง พระที่ปฏิบัติดีชอบจริงท่านก็คงพออยู่ไปตามอัตภาพ หรือจะบำรุงพระท่าน หรือปฏิสังขรณ์สิ่งก่อสร้างเหล่านี้ก็จะ เป็นไป ในทางที่ถูกที่ควร ไม่รบกวนชาวบ้านมากเกินไปนะคะ

ตอบ

ดีแล้ว เห็นด้วย ไม่มีอะไรต้องเพิ่มเติม

คำถามที่ ๑๘๕๓

สวัสดีครับอาจารย์ ผมได้ติดตามอ่านผลงานของอาจารย์มามากมาย แทบจะเกือบทุกเล่ม ชอบในลีลาการเขียน รู้สึกได้ถึงจิตใจที่นุ่มนวล อ่านแล้วเย็นใจ แถมเข้าใจชีวิตและโลกใบนี้มากขึ้น แต่หนังสือของอาจารย์ท่านอื่นๆ ผมก็อ่านหมดครับ ทุกวันนี้ผมอ่านพระไตรปิฎกด้วย ทำให้เพื่อนพี่ที่ทำงานเวลามีปัญหา หรือสงสัยอะไรเกี่ยวกับศาสนาก็จะมาปรึกษาผม ทั้งๆ ที่ผมอายุน้อยกว่า ถือว่าเป็นเกียรติมากที่ผมได้รับหน้าที่ในการประกาศธรรมะ ถือว่าผมโชคดีด้วยที่ได้อ่านหนังสือของท่านอาจารย์ ตอนแรกผมก็อ่านเล่นเฉยๆ แต่อ่านไปก็คิดไปด้วย พอคิดไตร่ตรองตาม ใจมันก็บอกว่าจริงแต่ยังไม่ปักใจเชื่อ เลยต้องตามศึกษาต่อเลยได้อ่านหนังสือมากมาย

สุดท้ายแล้วผมก็ต้องลงมือศึกษาถึงต้นตอว่าคำสอน หรือ บทความนี้มีที่มาจากไหน ซึ่งก็ไม่ยากเพราะส่วนใหญ่ก็อ้างอิงที่มาจากพระไตรปิฎก อย่างหนังสือของอาจารย์จะกล่าวอ้างอิงไว้เสมอ ซึ่งผมชื่นชมครับ เพราะมีบางท่านครับที่ไม่เขียนอ้างอิงไว้ เหมือนกับเป็นความคิดคำพูดของตนเอง มีความสุขกับการได้ศึกษาธรรมะครับ ได้ให้คำปรึกษา ไขปัญหาให้กับพวกพี่ๆ ที่ทำงาน ขอให้บุญกุศล ในการเผยแผ่ธรรมะนี้เป็นธรรมโอสถบำรุงจิตใจของอาจารย์ให้มี เรี่ยวแรงในการเป็นร่วมโพธิ์ร่วมไทรแก่เหล่าปวงชนคนหนาอย่างพวกผม ได้รับความร่มรื่น ให้หายร้อนจากความวุ่นวายของเพลิง ๒ กองนี้ เร็วพลันเทอญ

ตอบ

ดีแล้ว ขออนุโมทนาด้วย

คำถามที่ ๑๘๕๔

ต้นหา มานะ ทิฏฐิที่บุคคลควรละ มีอะไรบ้างคะ โดยเฉพาะทิฏฐิ ในที่นี้ หมายถึงอะไร เพราะทิฏฐิมิทั้งส่วนที่ควรละและควรเจริญใช้ ไหมคะ

ตอบ

ทิฏฐิที่ควรละ ก็คือมิจฉาทิฏฐิ ที่ควรเจริญ ก็คือสัมมาทิฏฐิ ส่วน ต้นหาและมานะที่ควรเจริญไม่มี ควรละอย่างเดียว ความยากอยู่ที่ วิธีละ อย่าไปให้เหยื่อแก่มัน มันก็ยอมตายไปเอง เหยื่อของต้นหา ก็คือ อายตนะภายนอก ๖ ที่บุคคลเข้าไปยึดมั่นถือมั่น เหยื่อของ

มานะก็คือ ยศศักดิ์ ชื่อเสียง ที่บุคคลเข้าไปยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นเรา เป็นของเรา (โปรดอ่านเพิ่มเติมในหนังสือ “ปปัญจธรรม” ของวศิน อินทสระ)

คำถามที่ ๑๘๕๕

สิ่งที่ “ถูกต้อง” ในมุมมองของพุทธศาสนา จริยศาสตร์และปรัชญา มีความแตกต่างกันอย่างไรคะ หนูชอบฟังคำอธิบายของท่านอาจารย์ แม้จะสั้นๆ เพราะเชื่อว่าหาผู้แตกฉานลึกซึ้งในสามวิชานี้และอธิบายได้กระจ่างน่าฟัง อย่างท่านอาจารย์คงจะยากมาก กราบขอบพระคุณ ด้วยความเคารพอย่างยิ่งค่ะ

ตอบ

ตอบแยกไม่ได้ เพราะว่าทั้ง ๓ อย่างนี้เกี่ยวพันกันอยู่ ส่วนมาก มีความเห็นตรงกัน กล่าวคือ สิ่งที่ถูกต้องก็คือ สิ่งที่เป็นประโยชน์ ไม่เป็นไปเพื่อการเบียดเบียนตนและผู้อื่น

คำถามที่ ๑๘๕๖

วันนี้ถูกพี่ที่ทำงานทักว่า “มันยังไม่มีเสีย มันยังไม่รู้จักความสุขที่แท้จริง” ขณะนั่งรถกลับบ้านตอนเย็นมานึกถึงก็อดอมยิ้มไม่ได้ คือ ผมนึกว่า คนเรามีความสุขในแบบฉบับของตัวเอง อย่างพวกพี่ที่ทำงานเค้าก็มีความสุขของเรื่องอย่างนั้นเป็นยอดของความสุข นี่ถ้าผมไปพูดถึงเรื่องระดับขั้นของความสุขในทางพระพุทธศาสนาคงโดนมองแบบพวกนอกโลก หากเค้ายังเข้าถึงความสุขในระดับที่ละเอียดไปกว่านั้นไม่ได้ ก็คงจะพูดให้เข้าใจกันได้ยากเย็นมาก คือพูดให้ฟัง

ก็มองไม่เห็น บอกให้ทำก็ไม่ยอมทำ วิธีการแก้ปัญหาเรื่องการเข้าถึงความสุขแต่ละระดับควรทำอย่างไรดีครับ หรือว่าต้องเป็นไปตามปัญญาครับ

ตอบ

ทางพุทธศาสนาจัดความสุขไว้ ๓ ระดับคือ

๑. กามสุข ได้จากกามคุณ ๕ คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ แต่ท่านกล่าวว่า ความสุขชนิดนี้มีทุกข์เจือปนอยู่มาก ให้ความสุขน้อย แต่ให้ความทุกข์มาก ควรต้องระวังมากในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับความสุขชนิดนี้ สุขโสมนัสอันใดเกิดจากกามอันนั้นเป็นอัสสาทะของกาม (อัสสาทะ = รสที่น่าพอใจ) ทุกข์โทมนัสอันใดเกิดจากกามอันนั้นเป็นโทษของกาม แต่พระพุทธรเจ้าตรัสว่า “กามทั้งหลายมีอัสสาทะน้อยมีทุกข์มาก”

๒. ฌานสุข คือ ความสุขที่เกิดจากความสงบแห่งใจเป็นขั้นๆ มีถึง ๘ ขั้น ที่เรียกว่าฌาน ๘ หรือ สมาบัติ ๘ แต่ยังไม่เสื่อมได้ ความสุขชนิดนี้ประณีตกว่ากามสุข

๓. นิพพานสุข คือ สุขที่เกิดจากการดับกิเลสได้เป็นขั้นๆ กล่าวคือ โสตาปัตติผล สกทาคามิผล อนาคามิผล อรหัตตผล ความสุขชนิดนี้ ยิ่งยืนมั่นคง ไม่แปรเปลี่ยน ไม่เสื่อม

คำถามที่ ๑๘๕๗

มีเพื่อนร่วมงานอยู่ท่านหนึ่ง มักจะกล่าวตำหนิคนที่พูดไม่จริง อยู่เสมอ แล้วก็จะอวดอ้างว่าตนเองพูดแต่ความจริง แต่ผมฟังคำของเค้าพูดแล้วก็จับได้ว่าคำพูดที่เขาพูดออกมาจริงนั้น แฝงไปด้วยความริษยา กระแนะกระแหน บางครั้งก็ออกจะรุนแรง หยาบคายเกินไป (แต่เขาก็แก้ตัวว่าเพื่อให้ได้สำนึก) ผมมีความคิดว่า ถ้าคำพูดเป็นความจริง แต่จิตไม่มีเมตตา กล่าวไม่ถูกกาลเทศะ และไม่เกิดประโยชน์ ผมว่าถ้าเราจะต้องกล่าวคำเท็จ แต่เป็นประโยชน์ผมว่าน่าจะดีกว่าคำจริงแต่เป็นโทษ (เหมือนหักด้ามพร้าด้วยเข่า บางทีพร้าอาจจะไม่หัก แต่เข่าเจ็บ) ผมว่าการที่เราจะพูดอะไรออกไป ควรจะเป็นความจริงที่มีประโยชน์ น่าจะดีที่สุดครับ ส่วนเพื่อนร่วมงานของผมคนนี้ต่อไปคงจะมีคนสมาคมกับแกน้อยลงไปเรื่อยละครับ เพราะแกเป็นคนอย่างนี้ อาจารย์ครับหากเรานึกสงเคราะห์เพื่อนคนนี้เราพอจะมีวิธีการอย่างไรครับ

ตอบ

ส่งหนังสือดีๆ ให้อ่าน ที่คุณเลือกแล้วว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่เขา ถ้าเขาไม่อ่านก็แล้วไป คุณมีความเห็นถูกต้องแล้วที่ว่า ความจริงต้องมีประโยชน์และเป็นธรรม

คำถามที่ ๑๘๕๘

เรียนท่านอาจารย์วศินที่เคารพ หนูอยากกราบเรียนท่านอาจารย์ว่า หลังจากที่หนูเคยเรียนถามเกี่ยวกับปัญหาในชีวิตครอบครัว มาหลายต่อหลายครั้ง และได้รับความกระจ่างใจ มีสติในการดำเนินชีวิต

จนผ่านพ้นวิกฤตต่างๆ มาได้ด้วยแสงแห่งธรรม หนูระลึกถึงพระคุณของอาจารย์เสมอ ปัจจุบันนี้หนูลาออกจากงานประจำ มาเปิดร้านกาแฟที่ อ.ป่าซาง จ.ลำพูนแล้ว และได้ทำสิ่งที่ท่านอาจารย์ได้เคยสอนไว้ว่า “ผู้ให้ออมเป็นที่รัก” “ผู้ทำความดีย่อมอยู่เป็นสุข” “เชื้อกรรมอย่างเดียว ปัญหากุศลอย่างก็หมดไป” หนูจึงตั้งใจที่จะเผยแพร่พระธรรมคำสอนจากผลงานประพันธ์ของท่านอาจารย์ ด้วยการ copy ซีดีเรื่องผู้สละโลก, พระอานนท์พุทธอนุชา, ความร้ายความรัก, ทางแห่งความดี, บนเส้นทางสีขาว, พุทธโอวาทฯ, กฎแห่งกรรมและการเวียนว่ายฯ พร้อมหนังสือธรรมะ แจกในร้าน ซึ่งลูกค้าที่รับไปทุกคนต่างชื่นชมยินดีที่ได้ฟังผลงานของท่านอาจารย์เป็นอย่างมาก

ลูกค้าวัยผู้ใหญ่หลายคน บอกว่าเคยได้ยินชื่อเสียงของอาจารย์ แต่ยังไม่มีโอกาสได้อ่านหรือฟังงานของอาจารย์ พอได้ฟังแล้วปลื้มใจมาก มาขอรับเรื่อยๆ เด็กวัยรุ่นบางคนก็รู้จักงานของอาจารย์ หนูจึงตั้งใจที่จะทำแจกลูกค้าต่อไป จะเป็นพุทธบริษัทที่ดี ทำความดี เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา และขอบุญกุศลที่ได้ทำแม้เพียงน้อยนิด ส่งผลให้ท่านอาจารย์มีสุขภาพแข็งแรงส่องแสงธรรมอันประเสริฐต่อไปอีกนานเท่านาน กราบขอบพระคุณอย่างยิ่งค่ะ

ตอบ

ได้ฟังเรื่องที่คุณเขียนมาแล้ว รู้สึกชื่นใจปลื้มใจสุขใจ ขอให้คุณทำต่อไปเถิด จะเป็นกุศลมหาศาล ช่วยกันพูดธรรม ส่องแสงธรรม ประกาศธรรม เพราะธรรมเป็นธงของผู้แสวงหาคุณธรรมทั้งหลาย (ภาสโย ไซตเย ธมมํ ธมฺโม หิ อีสินํ ฐโช)

เข้าใจว่าคุณเป็นคนปาซาง จังหวัดลำพูน ผมเคยไปที่นั่นเมื่อปี ๒๕๐๘ โดยประมาณ ตอนนั้นยังเป็นทหารอยู่ รู้สึกว่าเป็นบ้านเมืองที่สงบดี ยินดีด้วยที่คุณไปอยู่ที่นั่น ขอให้มีความสุขความเจริญในธรรมยิ่งๆ ขึ้นไป ขอขอบคุณมากๆ ที่เขียนมาเล่าให้ฟัง

ขอบคุณมากที่ช่วยพรให้สุขภาพดี แต่สุขภาพของผมเวลานี้ทรุดโทรมคร่ำคร่า เหมือนเกวียนเก่าที่ชำรุดทรุดโทรมมีแต่จะพังลงไม่วันใดก็วันหนึ่ง คงไม่มีโอกาสที่จะดีขึ้นได้ เพียงทรงตัวอยู่ได้ พอเดินได้ ก็คิดว่าพอสมควรแล้วในวัย ๗๙ สมองยังพอใช้ได้ แต่ไม่ทราบว่าจะใช้ไปได้นานสักเท่าใด

คำถามที่ ๑๘๕๙

อย่างไรจึงจะลดความยึดมั่นถือมั่น ยึดว่าเขาเป็นของเรา ได้ดีที่สุดคะ วิธีการได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ

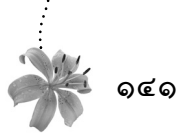
ต้องพยายามคิดอยู่เสมอว่า สัตว์โลกไม่มีสิ่งเป็นของของตน จำต้องละทิ้งสิ่งทั้งปวงไป (อสุสโก โลโก สพฺพํ ปหาย คมนีเย) เป็นคำที่พระรัฐบาลกล่าวกับพระเจ้าโกรพยะ ให้เห็นว่า แม้เราจะยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นของเรา จริงๆ แล้วก็ไม่ใช่ของเรา แม้ร่างกายของเราซึ่งยึดถือมาแต่เล็กแต่น้อยว่าเป็นของเรา ในที่สุดเราก็ต้องทอดทิ้งไป เอาอะไรไปไม่ได้สักอย่าง นอกจากบุญและบาปที่สะสมไว้ สมค้ำกลอนสุภาษิตที่ว่า

ยศและลาภหาบไปไม่ได้แน่

คงเหลือแต่ต้นทุนบุญกุศล

ทรัพย์สมบัติทิ้งไว้ให้ปวงชน

กายของตนเขายังเอาไปเผาไฟ

เพราะฉะนั้นขอให้คุณคิดว่า ทุกอย่างเราเพียงแต่อาศัยใช้ชั่วคราว ในที่สุดก็ต้องละทิ้งไป ปล่อยวางเสียก่อนดีกว่า จะได้เบาใจสบายใจ สมดังที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “นั่นไม่ใช่ของเรา (เนต มม) เราไม่ได้เป็นนั่น (เนโส หมสมิ) นั่นไม่ใช่ตัวตนของเรา (เนโส เม อตตา)” หรืออย่างที่ท่านพุทธทาสสอนว่า ให้ตายเสียก่อนตาย หมายความว่า ให้กิเลสมันตายไปก่อน แล้วเราค่อยตายทีหลัง น่าจะนำมาจากข้อความในปุราณาหสูตร ที่ว่า “วิตตณฺโห ปุราณาทา” แปลว่า ปราศจากตัณหาก่อนที่ร่างกายจะแตกดับ

คำถามที่ ๑๘๖๐

ทำไมการเป็นคนดีนี้มันยากเย็นเหลือเกินคะ เราว่าเราทำงานเต็มที่แล้ว แต่พวกเพื่อนๆ พี่ๆ ที่ทำงานก็ต่อว่า ถากถาง กระแนะกระแหน พอสิ่งไหนทำดีก็ถูกอิจฉา สิ่งไหนทำแย่ก็รุมกันทับถม อยากจะลุกขึ้นมาสู้ มาต่อว่า แต่ใจมันก็ห้ามปรามว่าอย่าต่อความยาว นึกถึงคำพูดของอาจารย์ที่กล่าวว่า ผู้อยู่เฉยสงบ เป็นผู้รักษาตนเอง และผู้อื่นด้วย พยายามข่มใจ น้ำตามันพาลจะไหลให้ได้ ไม่รู้จะอดทนไปได้อีกนานแค่ไหน

ตอบ

ขอให้ทำหน้าที่ของคุณให้ดีที่สุดเท่าที่คุณจะทำได้ นอกนั้นปล่อยให้เป็นเรื่องของคนอื่นไป ท่านเจ้าคุณนรรัตนราชมานิต (ธัมมวิติกโกภิกขุ) กล่าวไว้ว่า จะดีแสนดีเขาก็ดีถ้าเขาไม่พอใจ จะชั่วแสนชั่วเขาก็ชม ถ้าเขาพอใจ อยู่ในโลกเราต้องอดทน อย่างที่พระพุทธเจ้าตรัสกับพระอานนท์ว่า “เราจะอดทนต่อคำล่วงเกินของผู้อื่น เหมือนช้างศึกที่ก้าวลงสู่สงครามย่อมต้องอดทนต่อลูกศรที่มาจาก ๔ ทิศ เพราะคนส่วนมากเป็นคนชั่ว ผู้ที่ฝึกตนให้อดทนต่อคำล่วงเกินของผู้อื่นได้ จัดเป็นผู้ประเสริฐที่สุดในหมู่มนุษย์” เพราะฉะนั้นเราจำต้องอดทนและให้อภัยอยู่เสมอ เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของเราเอง หลวงวิจิตรวาทการสอนไว้ว่า

อันที่จริงคนเขาอยากให้เราดี แต่พอเด่นขึ้นทุกทีเขาหมั่นไส้
จงทำดีแต่อย่าเด่นจะเป็นภัย ไม่มีใครเขาอยากเห็นเราเด่นเกิน
เท่านี้ น่าจะเพียงพอสำหรับความรำพึงรำพันของคุณ ผมเห็นใจ
คุณจริงๆ เราอยู่ในสังคมเหมือนเดินอยู่ท่ามกลางหนาม ต้องระวัง
ทุกฝีก้าว

คำถามที่ ๑๘๖๑

เรียนอาจารย์ที่เคารพ อาจารย์มีหลักหรือคำปลอบใจอย่างไร สำหรับคนที่อกหัก ถูกแฟนที่รักกันมาทิ้งไปมีหญิงอื่นคะ เอาธรรมะข้อไหนมาใช้ได้บ้างคะ

ตอบ

ขอให้มนสิการไว้เสมอว่า เขาทิ้งเราดีกว่าเราทิ้งเขา เราไม่มีความผิด เขาต่ำเราดีกว่าเราต่ำเขา เขาโกงเราดีกว่าเราโกงเขา เขาเอาเปรียบเราดีกว่าเราเอาเปรียบเขา ช่างเขาเถอะ ปล่อยให้เขาไป เขาไม่ใช่คู่ของเรา ทำให้ให้สบาย ทำงานเลี้ยงตนไปเรื่อยๆ หากความสุขด้วยการทำความดี เราก็คงจะได้ดีมีความสุขเป็นสิ่งตอบแทน

เนื่องในโอกาสวันสงกรานต์ ๒๕๕๖ ขออวยพรให้ทุกคนสุขภาพสบายใจ ปลอดภัย มีความสุขเกษมสำราญตามสมควรแก่เหตุที่ทำให้

คำถามที่ ๑๘๖๒

พระพุทธองค์ทรงสอนให้ตั้งจิตอธิษฐานอย่างไรจึงจะถูกต้อง และพ้นทุกข์ได้จริงคะ

ตอบ

ให้ตั้งจิตอธิษฐานว่า “บุญกุศลที่กระทำแล้วนี้ จงเป็นไปเพื่อสิ้นอาสวะ เป็นปัจจัยแก่พระนิพพาน”

คนสมัยโบราณ เมื่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น เสนาสนทานก็จะจารึกไว้ว่า ทานของข้าพเจ้านี้ จงเป็นไปเพื่อความสิ้นอาสวะ เป็นปัจจัยแก่พระนิพพาน จะเห็นได้ว่า อุดมคติของท่านอยู่ที่ความสิ้นกิเลส ไม่ได้ขอสิ่งใดซึ่งมีวิบากเป็นอุปธิ อันเป็นเหตุให้เวียนเกิดเวียนตายในสังสารวัฏไม่รู้จักจบสิ้น ถูกทุกข์ติดตามอยู่ตลอดเวลา พระพุทธเจ้าตรัสสอนว่า “อย่าเดินทางไกล อย่าถูกทุกข์ติดตาม” หมายความว่า อย่าท่องเที่ยวอยู่ในสังสารวัฏให้นานนัก พ้นจากสังสารวัฏได้เร็วเท่าไรยิ่งเป็นการดี

คำถามที่ ๑๘๖๓

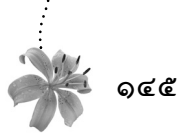
ในบทสวดอริยมรรคมีองค์ ๘ ส่วนสัมมาวายามะ มีคำกล่าว
ว่า “ย่อมทำความพอใจให้เกิดขึ้น ย่อมพยายาม ปรรวาทความเพียร
ประคองตั้งจิตไว้ เพื่อจะยังอกุศลธรรมอันเป็นบาปที่ยังไม่เกิด ไม่ให้
เกิดขึ้น ฯลฯ” แสดงว่า การมีความเพียรชอบ มิใช่มีเพียงความ
เพียรพยายามอย่างเดียว แต่ต้องมีการทำความพอใจให้เกิดขึ้น
พยายาม ปรรวาทความเพียรและประคองตั้งจิตไว้ ด้วยทั้งหมด จึงจะ
เป็นความเพียรชอบ ใช่ไหมคะ การทำความพอใจให้เกิดขึ้น พยายาม
ปรรวาทความเพียรและประคองตั้งจิตไว้ เป็นอย่างเดียวกับอิทธิบาท ๔
ด้วยใช่ไหมคะ ขอความกรุณาท่านอาจารย์วิเคราะห์ธรรมข้อนี้เพื่อ
ความกระจ่างยิ่งขึ้นด้วยนะคะ กราบขอบพระคุณอย่างสูงค่ะ

ตอบ

โดยใจความสำคัญก็คือ เพียรระวังบาปอกุศลที่ยังไม่เกิด ไม่ให้
เกิดขึ้น เพียรละบาปอกุศลที่เกิดขึ้นแล้ว เพียรให้กุศลที่ยังไม่เกิดได้
เกิดขึ้น เพียรรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้ว ไม่ให้เสื่อม ให้เจริญยิ่งขึ้นไป
คำอื่นๆ ที่มีหลายคำนั้น เป็นส่วนขยาย เช่น ยังฉันทะให้เกิดขึ้น
พยายามปรรวาทความเพียร ประคองจิตไว้ ตั้งจิตไว้ เพื่อให้บาป
อกุศลที่ยังไม่เกิด ไม่ให้เกิดขึ้น ทั้งหมดนี้เรียกว่า สัมมัปปธาน ๔
แปลว่า ความเพียรชอบ ๔ ประการ อยู่ในองค์มรรคข้อสัมมาวายามะ
เป็นหมวดหนึ่งในโพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ รองลงมาจากสติ-
ปัฏฐาน ๔ โพธิปักขิยธรรม ๓๗ คือ

สติปัฏฐาน ๔

สัมมัปปธาน ๔

อิทธิบาท ๔

อินทรีย์ ๕

พละ ๕

โพชฌงค์ ๗

มรรคมเบื้องต้น ๘

สติปัญญา ๔ เป็นตัวหลัก นอกจากนั้นเป็นธรรมอุปการณเพื่อความเจริญของสติปัญญา หรือมาช่วยสติปัญญานั้นเอง ที่จริงธรรมเหล่านี้มีความเกี่ยวพันเชื่อมโยงกันทั้งหมด คล้ายๆ ตาข่ายที่เชื่อมโยงถึงกัน

คำถามที่ ๑๘๖๔

มีพระพุทธรูปหนึ่งที่เกี่ยวกับ ผู้ตามกระแส ผู้ทวนกระแส เป็นต้น ขอท่านอาจารย์ได้โปรดอธิบายให้ความหมายของคำเหล่านี้ด้วย ขอบพระคุณ

ตอบ

ข้อความนี้ปรากฏในพระไตรปิฎก อังคุตตรนิกาย เล่ม ๒๑ หน้า ๖ ข้อ ๕ ใจความว่า มีบุคคลอยู่ ๔ จำพวก คือ

๑. อนุโลตคามิ ผู้ไหลไปตามกระแส คือยังทำบาป ยังมี ความชั่วอยู่มาก ตกอยู่ในอำนาจแห่งความชั่วนานาประการ

๒. ปฏิโลตคามิ ผู้ทวนกระแส เหมือนว่ายน้ำทวนกระแสน้ำ หมายถึง ผู้เว้นบาป เว้นความชั่วได้มากแล้ว หรือพยายามเพื่อทวน กระแสกิเลส กิเลสเบาบาง

๓. จิตตโต ผู้ยืนอย่างมั่นคงแล้ว หมายถึง พระอนาคามีผู้ละสังโยชน์เบื้องต่ำ ๕ ประการได้กล่าวคือ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส กามราคะ ปฏิฆะ
๔. ตินฺนุเณ ปารคโต ผู้ข้ามได้แล้ว ถึงฝั่งแล้ว หมายถึงพระอรหันต์

คำถามที่ ๑๘๖๕

สวัสดิ์ศรีธรรมาจารย์ ที่อาจารย์กล่าวว่า ฆานต่างๆ เป็นแค่ธรรมที่ทำให้สงบสุขในปัจจุบัน แต่ไม่ได้เป็นธรรมที่ขัดเกลากิเลส แล้วอาจารย์ก็ยกเอากุศลกรรมบถ ๑๐ ว่าเป็นธรรมที่ขัดเกลากิเลส ผมมานั่งตรองดูแล้วก็เห็นจริงอย่างที่อาจารย์กล่าวไว้ เพราะสมาธิไม่ว่าจะได้ฌานสูงขนาดไหนก็เสื่อมได้ พอออกจากฌานกิเลสก็โผล่หน้ามาเหมือนเดิม แต่หากเรามีสัมมาทิฏฐิ มีการปฏิบัติที่เป็นการขัดเกลากิจใจเพื่อขุดเกลากิเลส พอกิเลสมันลด หรือเบาบาง เราก็เห็นผลของมันเลย เป็นพยานให้ตัวเองว่าการปฏิบัติมีผลจริง เป็นธัมมาอนุสัมมปฏิบัติ เรียบง่าย แต่ได้ผลดีครับ อย่างเรื่องวิปัสสนาหากเราจับหลักได้ก็ดูง่ายครับ ผิดถูกประการใดอาจารย์ช่วยแนะนำเพิ่มเติมด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

ถูกต้องแล้ว ที่ว่า “ฆาน ๔ เบื้องต้นเป็นธรรมสำหรับอยู่เป็นสุขในปัจจุบัน และฆาน ๔ เบื้องปลายเป็นธรรมสำหรับอยู่สงบ ไม่ใช่เป็นธรรมเครื่องขัดเกลากิเลส” นั้น พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในสัลเลขสูตร ในมัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก์ พระไตรปิฎกเล่ม ๑๒ ผมไม่ได้พูดเอาเอง และตรัสไว้ว่า ธรรมเครื่องขัดเกลานั้น คือ

๑. กุศลกรรมบถ ๑๐
๒. การละนิวรณ์ ๕ ได้
๓. สัมมัตตะ ๑๐ ได้แก่ มรรคมือองค์ ๘ รวมกับสัมมาญาณ และสัมมาวิมุตติ
๔. การละอุปกิเลส ๑๖ ได้
๕. สัทธรรม ๗ กล่าวคือ ศรัทธา หิริ โอตตปปะ พาหุสัจจะ วิริยะ สติ ปัญญา

คำถามที่ ๑๘๖๖

ทำไมคนส่วนมากถึงชอบพูดกันนั้กว่า หากมีคู่ครองแล้วต้องมีบุตรด้วยถึงจะเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ มีโช่ทองคลั่งใจ พอคนไหนไม่มีบุตรก็ชวนขวยหาหนทางทำให้ตนเองและคู่ครองมีบุตรกันให้ได้ ผมว่าถ้าจะมีก็คงมีกันเองครับ หากไม่มีคงเป็นเวรกรรมของคู่ นั้นๆ มีบุตรอาจจะเป็นทุกข์ก็ได้ หรือมีสุขบ้างเล็กๆ ก็ได้ หรือว่านี่คือวิสัยโลกวิสัยของปุถุชนครับ ความคิดถึงได้สวณกระแสทางธรรมกัน แบบสวณทางเหลือเกิน บางคนก็อาจจะอ้างว่ามีลูกเพื่อที่พอเค้าโตขึ้นไปเค้าจะได้เลี้ยงเรา ผมว่ามันก็ไม่แน่อีก ขนาดพ่อแม่เป็นโสดาบันเลี้ยงลูกมาอย่างดีมีธรรม ลูกยังฆ่าพ่อแม่ได้เลย อาจารย์มีความเห็นอย่างไรครับ

ตอบ

แต่งงานแล้ว ถ้าไม่มีลูก ทุกข์ก็ยังไม่สมบุญธรรม มีลูกแล้วทำให้ทุกข์สมบุญธรรมขึ้น เทวดาเคยมากล่าวกับพระพุทธเจ้าว่า ผู้มีบุตรย่อมบันเทิงด้วยบุตร ผู้มีโคย่อมบันเทิงด้วยโค ความบันเทิงย่อมมีได้เพราะมีสิ่งที่ยึดถือ เมื่อไม่มีสิ่งที่ยึดถือ ความบันเทิงย่อมไม่มี พระพุทธเจ้าตรัสว่า

“ผู้มีบุตรย่อมเศร้าโศกเพราะบุตร ผู้มีโคย่อมเศร้าโศกเพราะโค ความเศร้าโศกย่อมมีเพราะมีสิ่งที่ยึดถือ ผู้ไม่มีสิ่งที่ยึดถือย่อมไม่มีความเศร้าโศก”

เทวดาสังยุต สังยุตตนิกาย สคาถวรรค พระไตรปิฎก เล่ม ๑๕
ข้อ ๒๗

มีสุภาชิตบพหนึ่งว่า

มีบุตรปวงหนึ่งเกี่ยว

พันคอ

ทรัพย์ผูกบาทาคลอ

หวังไว้

ภรรยาเยี่ยงอย่างปอ

ริงรัด มีอนา

สามบ่วงใครพันได้

จักพันสงสาร

ความจริงมีให้มองได้หลายแง่ หลายมุม หลายปริยาย หลายระดับ พระพุทธเจ้าตรัสว่า

“เครื่องจองจำที่ทำด้วยไม้ด้วยเหล็ก เป็นต้น ไม่ใช่เครื่องจองจำที่มั่นคง แต่เครื่องจองจำที่มั่นคงคือ ทรัพย์สินสมบัติ บุตรภรรยา หรือสามี เป็นเครื่องผูกที่ผูกหย่อนๆ แต่แก้ได้ยาก”

(ธรรมบท)

คำถามที่ ๑๕๖๗

สวัสดิ์คะ ช่วงวันหยุดยาวสงกรานต์ที่ผ่านมา น้องสาวได้ถามหนู มาว่า พระพุทธเจ้าท่านนิพพานแล้ว ท่านไม่กลับมาเกิดแล้ว แล้ว ท่านไปอยู่ที่ไหนคะ เหมือนเลยคะ เหมือนเหล่าพุทธบริษัทที่ถาม พระพุทธเจ้าเลยว่า พระอรหันต์นิพพานแล้วไปอยู่ที่ไหน หนูเลยลอก คำตอบของพระพุทธเจ้าตอบน้องสาวกลับไปว่า “กองไฟที่มันดับ เพราะหมดเชื้อ มันดับแล้วหายไปไหนละ” คือประมาณว่ามันหมด เหตุหมดปัจจัยให้เกิด ก็ยังสงสัยอีกว่า มันจะยังมีตัวตนอะไร ที่มันไป สถิตอยู่ที่ไหนกันอีก อาจารย์คะคนส่วนใหญ่พอมาศึกษาถึงคำว่า “อนัตตา” ก็มักจะไม่เข้าใจ เพราะสัญชาตญาณความมีตัวมีตนยัง เต็มเปี่ยมอยู่ พอสอนหลักไตรลักษณ์ก็เข้าใจแค่ว่า อนิจจัง ทุกขัง แต่ พออนัตตาก็ยากเหลือเกิน ใ้เรื่องไม่ยึดถือร่างกายยังพอเข้าใจได้ แต่ พอมาเป็นอารมณ์หรือนามธรรมว่าไม่ใช่ตัวตน ก็บอกว่ามันเข้าใจ ยากเหลือเกิน พอบอกว่ามันเป็นอาการอัตโนมัติของจิต ก็ยังไม่เข้าใจ หนูว่าคนส่วนใหญ่คงเป็นอย่างนี้เหมือนกัน แต่หลักอนัตตาก็มีแต่ ในคำสอนของพระพุทธเจ้าเท่านั้น ส่วนตัวหนูแม้จะเข้าใจบ้างแต่ก็ยัง ไม่แตกฉาน เพียงแค่เห็นทางกลางๆ พอเดินไม่ชนอะไรเท่านั้น แต่ ยังไม่เห็นจุดหมายปลายทาง อาจารย์ว่า อนัตตา เป็นปัญหาที่คน ปุถุชนส่วนใหญ่มองว่าเข้าใจยาก เลยไม่ค่อยสนใจธรรมะชั้นลึก เลยสนใจแค่ทำบุญ ทำทาน สร้างโนนสร้างนี่ อะไรที่มันง่าย ๆ ส่วน การปฏิบัติที่เริ่มเข้าสู่ตัวธรรม เช่น ถือศีล ทำสมาธิ เจริญภาวนา วิปัสสนา เห็นเป็นของยากไป หนูว่าถ้าน้องหนูเค้าเข้าใจว่าจุดมุ่งหมาย ของพุทธศาสนาคืออิมุติ การหลุดพ้นไปจากความอยาก ซึ่งเป็นเหตุ แห่งทุกข์ มิใช่เพียงทำบุญแล้วมีหวังเพียงแต่สวรรค์วิมานอะไรต่างๆ

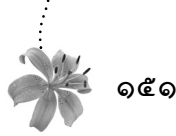
หลังต่อตายแล้ว ทำบุญกุศลอะไรก็มีความอยากเป็นฐาน พอมีทุกข์อะไรก็ไปหาหมอดู เปลืองเงินทองเวลาไปก็มาก ก่อนกลับกันไปทำงานหนูเลยเอาหนังสือไตรลักษณ์และปัจจุสมุปบาทของอาจารย์ให้ไปอ่าน จะอ่านหรือไม่อ่านสุดแท้แต่บุญของน้องหนู อยากให้อาจารย์สอนวิธีที่เข้าใจง่ายๆ เกี่ยวกับหลักไตรลักษณ์ค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

ตอบ

คำตอบของคุณถูกต้องดีแล้ว ถ้ามีคนสงสัยเรื่องไตรลักษณ์ โดยเฉพาะข้ออนัตตา คุณก็ช่วยอธิบายให้เขาฟังตามที่ผมได้เขียนไว้ในหนังสือ “ไตรลักษณ์และปัจจุสมุปบาท” ซึ่งคุณได้อ่านแล้วก็น่าจะเพียงพอ การเข้าใจธรรมของคนเรา อยู่ที่อุปนิสัย บารมี และอินทรีย์ของแต่ละคน ซึ่งมีไม่เท่ากัน เมื่ออินทรีย์เขายังอ่อนอยู่ก็ต้องให้ธรรมเบาๆ ตื้นๆ ไปก่อน เมื่ออินทรีย์เขาแก่กล้าแล้วจึงค่อยให้ธรรมลึกๆ ก็จะสำเร็จประโยชน์ตามที่เรามุ่งหมาย เปรียบเหมือนเด็กอ่อนต้องให้อาหารอ่อนไปก่อน

คำถามที่ ๑๘๖๘

สวัสดิ์ครับท่านอาจารย์วศิน ผมสงสัยว่า ตอนพระพุทธเจ้าดำรงพระชนมชีพอยู่ มีเทวดามาทำบุญ กับพระพุทธเจ้าเยอะหรือเปล่าครับ และผมก็สงสัยว่า ในสมัยพุทธกาลตอนพระพุทธเจ้าดำรงพระชนมชีพอยู่ เทวดามาทำบุญกับพระภิกษุ พระภิกษุสามารถฉันอาหารของเทวดาได้หรือเปล่าครับ แล้วพระภิกษุฉันอาหารแล้วจะอิมใหม่ จะอิมเหมือนฉันอาหารของมนุษย์ใหม่ครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศินมากครับ

ตอบ

เคยพบบางแห่งว่า ทำวสั๊กกะปลอมตัวมาเป็นคนแก่ แล้วถวายอาหารบิณฑบาตแก่พระมหากัสสป เป็นอาหารที่ท่านฉันได้ ส่วนที่เป็นเทวดามาทำบุญใส่บาตรในรูปลักษณะของเทวดา ยังไม่เคยพบที่มา ก็คงตอบคุณได้เพียงเท่านี้

คำถามที่ ๑๘๖๙

อภิภายตนะ ๘ ประการคืออะไร พระพุทธองค์ทรงแสดงอภิภายตนะ ๘ ประการโดยมีวัตถุประสงค์อะไรคะ

ตอบ

เรื่อง อภิภายตนะ ๘ นี้ ยากเกินไปที่จะนำมาตอบในที่นี้ ถ้าผู้ถามต้องการอ่าน ลองเปิดดูใน ทศุตตรสูตร ที่มณีกาย ปาฎิกวรรค ข้อ ๔๕๒ จะยกตัวอย่างมาให้ดูสักข้อหนึ่งดังนี้

“ธรรม ๘ อย่าง ควรรู้ยิ่งเป็นไหน ได้แก่ อภิภายตนะ ๘ คือ ภิกษุรูปหนึ่งสำคัญรูปภายใน เห็นรูปภายนอกน้อย มีผิวพรรณดี ผิวพรรณทราม ครองจ่างรูปเหล่านั้น มีสำคัญอย่างนี้ว่า เรา รู้ เรา เห็น นี้ก็เป็นอภิภายตนะข้อที่หนึ่ง”

ทศุตตรสูตรนี้ พระสารีบุตรเป็นผู้แสดงแก่พระภิกษุทั้งหลาย เพื่อปลดเปลื้องกิเลส เพื่อบรรลุนิพพาน ฯ

คำถามที่ ๑๘๗๐

พระพุทธองค์ทรงแสดงความรู้สึกหรือปรารถนารวมข้อใดในการทอดพระเนตรกรุงเวสาลีเป็นครั้งสุดท้ายไหมคะ

ตอบ

ทรงปรารถนารวมเรื่องความพลัดพราก ความไม่เที่ยง ความไม่ยั่งยืน

คำถามที่ ๑๘๗๑

เหมือนเคยได้อ่านคำตอบในสนทนารธรรม อาจารย์ตอบว่า จิตนี้เหมือนกับเด็ก คลุกเคล้าอารมณ์ต่างๆ ให้เราดูเด็กนั้นนอนโดยไม่เข้าไปคลุกเคล้าอารมณ์ด้วย อาจารย์ช่วยอธิบายเพิ่มเติมด้วยครับ (หากเป็นอารมณ์ที่ทำให้เกิดกุศลก็ปล่อยไป หากเป็นอกุศลก็กำหนดสติรู้ไม่ให้หลงตามกิเลสไปอย่างนั้นหรือเปล่าครับ)

ตอบ

ถ้าเป็นอารมณ์ที่เป็นอกุศลก็ห้ามเสีย พระพุทธเจ้าตรัสว่า “บุคคลพึงห้ามจิตจากบาป (ปาปา จิตต์ นิวารเย) ถ้าเป็นบุญก็ให้ทำบ่อยๆ อบรมบ่อยๆ พึงสร้างความปลอดภัยในบุญนั้น เพราะการสั่งสมบุญเป็นเหตุให้เกิดสุข” พระพุทธเจ้ายังตรัสไว้อีกว่า “บุคคลผู้ห้ามจิตจากบาปด้วยหิริ มีอยู่น้อยในโลก” คือหาได้ยากนั่นเอง เราจะเป็นบุคคลที่หาได้ยากหรือหาได้ง่าย ก็ขอให้เลือกเอา

คำถามที่ ๑๘๗๒

สวัสดิ์คะอาจารย์ มีพระผู้ใหญ่และเป็นพระที่มีชื่อเสียงมากได้ ออกทีวี แล้วท่านได้อธิบายว่า วัดในสมัยนี้เหมือนร้านขายของ มีหลายประเภท คนป่วยสามารถเลือกเข้าไปใช้บริการได้ตามจริตนิสัย เช่น วัดนี้ชอบปลูกเสก วัดนี้ชอบสร้างวัดถุ่มงคูล เครื่องรางของขลัง วัดนี้ สายพระปาเน้นปฏิบัติ วัดนี้เน้นปัญญาให้ศึกษาหนังสือธรรม แต่ทุกวัดล้วนมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ บอกทางไปสวรรค์ บอกทาง ให้พ้นทุกข์ บางวัดที่ดูว่าเน้นไปที่พิธีกรรม สร้างเครื่องรางของขลัง ตัดกรรม หรืออะไรที่ดูนอกเหนือไปจากที่พระพุทธเจ้าสอน ก็เพียง เพื่อชักจูงให้คนที่ปัญญาน้อยเข้าวัดก่อน แล้วก็แจกธรรมเนื้อในให้ ที่หลัง อย่างนี้จะท่านว่าอย่างไร

หนูว่ามันไม่ถูกทั้งหมดคะ หนูว่าวัดทุกวัดพระทุกองค์ต้องมี อุดมการณ์เดียวกันคือ มีหลักไตรสิกขาในการดำรงชีพ เพื่อจุดมุ่งหมาย เดียวคือนิพพาน ไม่ใช่คิดเอาเองว่าทำอย่างนี้เพื่อดึงคนมาวัดก่อน หนูว่าชาวบ้านเขาก็มีจิตความชอบเกี่ยวกับเรื่องลี้ลับ พิธีกรรมที่ดู ขริมขลังกันอยู่ไม่มากนักอยู่ในหัวกันอยู่แล้ว พระท่านรับรองได้หรือคะ ว่าพอดึงชาวบ้านมาวัดเพราะชักจูงมาด้วยเรื่องคุณเสกเวทไสย แล้ว จะสอนธรรมะให้ชาวบ้านเลื่อมงายเรื่องเหล่านี้ได้ เพราะเขาตั้งใจมา เพื่อเรื่องไสยศาสตร์กันอยู่แล้ว หนูว่าพระท่านควรยึดหลักสอนให้ตรงกับที่พระพุทธเจ้าสอนดีกว่า สอนเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา ตรงๆ เรียบๆ ง่ายๆ ให้นำเขาไปใช้ในชีวิตประจำวัน หนูว่าก็น่าจะเพียงพอแล้ว

แต่ก็อย่างที่อาจารย์บอกไว้แหละคะว่า แล้วแต่อุปนิสัยอริมุตติ ของแต่ละคน ชาวบ้านเห็นพระเป็นผู้หลุดพ้น เลยเห็นท่านเป็นหลักชัย ในการทำตาม พอท่านสอนอะไรก็เลยศรัทธาเชื่อตามไปอย่างเดียว ไม่ได้คิดพิจารณาอะไรมาก นี่ก็เพราะชาวบ้านไม่มีหลักธรรมยึดไว้บ้าง

ไม่ได้เข้าหาวัดเพื่อหลุดพ้นจริงๆ หากแต่ทุกวันนี้เข้าหาวัดเพื่อสะสมบุญให้มาก เพื่อจะได้อะไรในภายหน้าที่มันตรงตามกิเลส ไปวัดกันก็ไม่ได้สำรวจตรวจตราจิตใจของตัวเอง ในใจเราร้อนไปด้วยความอยากอยากได้บุญ บุญของฉัน บุญของฉัน แล้วก็ตายไปด้วยความรู้สึกอย่างนี้ เพราะคิดว่าตายแล้วก็มีบุญรออยู่ เวียนว้ายด้วยจิตใจอย่างนี้ อย่างไม่รู้จักจบสิ้น น่าสงสารนะคะ ทางคณะสงฆ์ท่านไม่สามารถทำอะไรกับวัดที่นอกหล่นนอกทางเลยหรือคะ ชาวบ้านเสียเงินทองปัจจัยบำรุงไปก็มาก น่าจะให้สิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์ทุกคนควรได้ และเข้าถึงได้คะ ขอขอบคุณคะ

ตอบ

เห็นด้วยกับคุณทุกอย่าง อยากทราบว่าคุณมีหนังสือหรือซีดีเรื่อง “ศรัทธากับปัญญา” หรือไม่ ถ้ายังไม่มีลองขอไปที่ชมรมกัลยาณธรรม www.kanlayanatam.com ขอให้คุณโชคดีตลอดไป

คำถามที่ ๑๘๗๓

การที่เราทำบุญกับทางวัดและให้วัดออกใบอนุโมทนาบัตรให้ แล้วนำเงินบริจาคนั้นมาใช้ลดหย่อนในการเสียภาษี หรือกรณีบริจาคเงินให้โรงพยาบาลหรือสถานสาธารณกุศลต่างๆ ในทำนองเดียวกัน แล้วนำมาลดหย่อนภาษี จะถือว่าเป็นการทำบุญที่บริสุทธิ์หรือไม่คะ เพราะรู้สึกว่าเราใช้ประโยชน์จากการนั้น และจะติดค้างในเรื่องของบาปบุญหรือไม่ เพราะเราทำบุญก็อุทิศบุญให้เจ้ากรรมนายเวรไปแล้ว แต่เหมือนเราเอามาใช้หักภาษีอีก รู้สึกไม่สบายใจคะ ขอให้อาจารย์ช่วยให้ความกระจ่างให้เกิดปัญญาด้วยคะ ขอพระคุณคะ

ตอบ

ดีครับ การนำเอาใบอนุโมทนาบัตรไปลดหย่อนภาษี ไม่เสียหายอะไรเลย ยังคงได้บุญเต็มที่ การทำบุญเป็นหน้าที่ของเรา การออกใบอนุโมทนาบัตรเป็นหน้าที่ของวัด ทำถูกต้องด้วยกันทั้งสองฝ่าย ขอให้คุณสบายใจได้เลย

คำถามที่ ๑๘๗๔

ผมได้ยินคนขับรถเมล์ด่ากับกระเป๋าวัว พุดกันดีๆ ก็ได้ ฎุเป็นคนนะ คนเป็นสัตว์ประเสริฐนะเว้ย! พอได้ยินได้ฟังก็เอามาคิดครับว่า คนเป็นสัตว์ประเสริฐเลยตั้งแต่เกิดหรือเปล่าครับ ถ้าประเสริฐจริงทำไมยังต้องเขียน ต้องฝึกอะไรต่างๆ มากมาย เกิดมาก็อ่อนแอกว่าสัตว์อื่นๆ มากมาย อย่างนี้ประเสริฐตรงความรู้หรือครับ

ตอบ

ที่ว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐนั้นเป็นทัศนะทางชีววิทยา แต่พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า “มนุษย์ที่ได้รับการฝึกดีแล้วนั้นแหละเป็นผู้ประเสริฐ (ทนฺโต เสฎฺโง มนุสฺเสสุ)” มนุษย์ที่ไม่ได้ฝึกตนอาจเร็วกว่าสัตว์ก็ได้ เพราะมีเครื่องมือที่จะทำความชั่วได้มากกว่า มนุษย์เบียดเบียนสัตว์และเบียดเบียนกันเองมากมาย เห็นๆ กันอยู่ นักปรัชญาคนหนึ่งคือเพลโต กล่าวว่า มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีเหตุผล (rational being) แต่หมายความว่า ต้องได้รับการฝึกให้มีเหตุผลแล้ว

คำถามที่ ๑๘๗๕

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน ผมสงสัยมานานว่า นิทานชาดกคืออะไรครับ พุทธศาสนสุภาษิตคืออะไรครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศินมากครับที่ตอบ

ตอบ

นิทานชาดกเป็นเรื่องที่พระพุทธเจ้าทรงเล่าถึงเรื่องราวในอดีตชาติของพระองค์บ้าง ของคนอื่นบ้าง มีคติธรรมอยู่ในชาดกมากมาย น่าสนใจมาก จัดเป็นคำสอนในส่วนที่เป็นวรรณคดี และสอนจริยธรรมอย่างง่ายๆ ไปด้วย ส่วนพุทธศาสนสุภาษิตนั้น หมายถึง สุภาษิตทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นพระพุทธพจน์บ้าง เป็นคำพูดของพระสาวกบ้าง ของพระเถระรุ่นหลังบ้าง ซึ่งท่านนำมารวบรวมไว้มีทั้งคำบาลีและคำแปล ซึ่งมีจำหน่ายอยู่ที่มหาวิทยาลัยเวลhavenนี้มีอยู่ ๓ เล่ม คือ ๑, ๒, ๓ อยู่ในหลักสูตรของนักธรรมชั้นตรี โท เอก โดยลำดับ

คำถามที่ ๑๘๗๖

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน ผมอ่านอริยมรรค ๘ จากเว็บ http://๘๔๐๐๐.org/tipitaka/pitaka_item/r.php?B=๑๙&A=๑๗๕&w=%C๑%C๓%C๓%A๔_%F๘ และผมสงสัย โทมนัสคืออะไรครับ ผมสงสัยอภิชฌา คืออะไรครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศินมากครับที่ตอบ

ตอบ

โทมนัส คือความทุกข์ทางใจ อภิชฌา คือความโลภอยากได้ของผู้อื่น

คำถามที่ ๑๘๗๗

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน ผมสงสัยว่า อภิรธรรมโชติกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เป็นโรงเรียนสอนธรรมะหรือครับ แล้วอภิรธรรมโชติกวิทยาลัย ทำไม่ถึงมีชื่อต่อท้ายด้วยมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยด้วยครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศินมากครับที่ตอบ

ตอบ

เท่าที่ทราบมา อภิรธรรมโชติกราชวิทยาลัยเป็นสถานที่สอนอภิรธรรม อยู่ในสังกัดของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ที่วัดมหาธาตุ กรุงเทพฯ

คำถามที่ ๑๘๗๘

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน ผมสงสัยว่า คนที่อยากจะเรียนพระไตรปิฎก จะไปเรียนที่ไหนได้บ้างครับ ขอให้อาจารย์วศินแนะนำบ้างครับ ขอขอบคุณอาจารย์วศินมากครับ

ตอบ

เวลานี้ไม่แน่ใจว่ามีที่ไหนสอนบ้าง ที่พอแนะนำได้ก็คือ ให้ซื้อหนังสือพระไตรปิฎกมาอ่านเอง ถ้าไม่เข้าใจเรื่องใด ก็ให้ไปถามท่านผู้รู้ซึ่งพอแนะนำได้ สถานที่ซื้อก็คือมหาจุฬาฯ วัดมหาธาตุหรือที่มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ

ประวัติของ
อาจารย์วิชิต อินทสระ

ชาติภูมิ

เกิดวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๗ ที่ หมู่บ้านท่าศาลา อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา เมื่อจำความได้ พ่อแม่ได้ย้ายไปอยู่ที่ หมู่บ้านตากแดด ตำบลปากพรอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

การบรรพชาอุปสมบท

บวชเป็นสามเณรเมื่ออายุ ๑๓ ปี ที่วัดบุปผาราม เขตธนบุรี กรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐ และอุปสมบทเป็นภิกษุ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ ลาสิกขาเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๗

การศึกษา

- มัธยม ๘ (สมัครสอบ)
- นักรรรมเอก
- เปรียญ ๗ (ป.ธ. ๗)
- ศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปรัชญา จากมหาวิทยาลัยนานาชาติ

ประเทศอินเดีย

- ปริญญาดุชะฎิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพุทธศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏฯ

หน้าที่การงาน

สอนวิชาศีลธรรม

- ที่โรงเรียนราชินี
- ที่โรงเรียนพณิชยการสีลม (ดำรงตำแหน่งอาจารย์ผู้ปกครอง)
- ที่โรงเรียนเตรียมทหาร และดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกสารบัญ มียศเป็นร้อยโท
- สอนวิชาพุทธปรัชญาเถรวาท-มหายาน ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประมาณ ๑๒ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๓
- สอนวิชาพุทธศาสนาในประเทศไทยและวิชาจริยศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประมาณ ๑๐ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๓
- สอนเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญา ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏฯ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๒ (เป็นระยะเวลา ๔๖ ปีเต็ม)
- สอนพิเศษวันอาทิตย์เกี่ยวกับความรู้ทางพระพุทธศาสนาแก่ประชาชนทั่วไป ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏฯ (วัดบวรนิเวศวิหาร) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ จนถึง พ.ศ. ๒๕๕๓ (เป็นระยะเวลา ๒๘ ปีเต็ม)
- บรรยายพิเศษในที่ต่างๆ ตามที่ได้รับเชิญ
- บรรยายธรรมทางวิทยุ โดยออกเป็นรายการสดบ้าง ใช้เทปบ้าง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จนถึง พ.ศ. ๒๕๕๐ (เป็นระยะเวลา ๑๑ ปีเต็ม)

การประพันธ์

เขียนหนังสือประเภทต่างๆ เช่น นวนิยายอิงหลักธรรม อธิบายหลักธรรม ฯลฯ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ มาจนถึงปัจจุบัน มีผลงานประมาณ ๒๐๐ กว่าชื่อเรื่อง บางชื่อเรื่องก็มีหลายเล่ม เช่น *ทางแห่งความดี* เป็นต้น

งานนิเทศสาร

- เป็นบรรณานิเทศสารธรรมจักรุ ของมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๙

- เป็นบรรณาธิการนิตยสาร*ศุภมิตร* ของมูลนิธิส่งเสริมกิจการศาสนาและมนุษยธรรม (กศม.) ของวัดมกุฏกษัตริยาราม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑

รางวัลพิเศษ

- ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้รับโล่รางวัลชมเชย ประเภทสารคดี จากคณะกรรมการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จากหนังสือเรื่อง “จริยาบท” และในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ จากหนังสือเรื่อง “จริยศาสตร์”
- ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับรางวัลพระราชทานเสมาธรรมจักร ในฐานะ “ผู้บำเพ็ญคุณประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา ประเภทวรรณกรรม” เนื่องในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี
- ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับเกียรติคุณบัตรรางวัลชมเชย ประเภทสร้างสรรค์ ด้านศาสนา จากกระทรวงศึกษาธิการ จากบทความเรื่อง “หลักกรรมกับการพึ่งตนเอง”
- ๒๒ เม.ย. ๒๕๕๒ ได้รับโล่พุทธคุณูปการ ระดับกาญจนเกียรติคุณ พร้อมเกียรติบัตร ในฐานะ “ผู้บำเพ็ญคุณประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา” จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม
- ๒๙ ก.ค. ๒๕๕๓ ได้รับรางวัล “ปุษนียบุคคล ด้านภาษาไทย” เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จากกระทรวงวัฒนธรรม

เรื่อง พระอานนท์ พุทธอนุชา

หนังสือเรื่อง *พระอานนท์ พุทธอนุชา* นอกจากจะได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในสังคมไทยแล้ว *สารานุกรมวรรณกรรมโลกในศตวรรษที่ ๒๐* (Encyclopedia of World Literature in the 20th Century) ได้นำเรื่อง *พระอานนท์ พุทธอนุชา* ไปเสดุดีไว้ในหนังสือดังกล่าวนั้น เป็นทำนองว่า ได้ชี้ทางออกให้แก่สังคมไทยที่สับสนวุ่นวายอยู่ด้วยปัญหานานัปการ

คำถามที่ ๑๗๑๖

การที่เราทำสิ่งไม่ดีบางอย่าง ทั้งที่เราเองก็รู้ว่ามันไม่ดี แต่ในใจมักมีข้ออ้างและเหตุผลให้จำเป็นต้องทำและก็ทำให้เราทุกข์ เคยคิดจะเลิกทำแต่ก็เลิกทำไม่ได้ เราควรทำอย่างไรดีคะ

ตอบ

เข้าใจว่าเป็นเพราะสู้อำนาจกิเลสไม่ได้ ควรจะตั้งจิตอธิษฐานเอาชนะกิเลสตัวนี้ให้ได้ เพื่อจะได้ไม่ต้องทำอีก จะได้ไม่เป็นทุกข์อีก

คำถามที่ ๑๗๒๕

ขอความกรุณาท่านอาจารย์ให้อธิบายบายความว่า ชีวิตเปรียบเหมือนพยับแดดด้วยนะคะ

ตอบ

พยับแดดเมื่อมองดูไกลๆ เหมือนมีตัวตนจับต้องได้ แต่เมื่อเข้าใกล้ก็หายไป ชีวิตก็เป็นเช่นนั้น ปราภฏเหมือนมีตัวตน แต่ที่จริงเป็นอนัตตา ไม่มีตัวตนไม่ใช่ตัวตน

